

7(163)

ZIELONA GÓRA październik 2008

UNIwersytet ZIELONOGÓRSKI

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

ISSN 1644-7867

SALON MATURZYSTÓW

ZIELONA GÓRA 2008

**UNIwersYTET
ZIELONOGÓRSKI**

REDAKCJA

ul. Podgórna 50
65-246 Zielona Góra
tel. (0-68) 328 2593,
~2592, ~2354, ~2479

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Sapeńko

WSPÓŁPRACA

Krzysztof Białas-Heltowski, Joanna Borgensztajn,
Marek Dankowski, Agnieszka Gąsiorowska, Renata Grochowalska
Dorota Krassowska, Pola Kuleczka, Alicja Lewicka-Szczegół,
Barbara Literska, Andrzej Obuchowicz, Jacek Papla, Anna Urbańska,
Janina Wallis, Kinga Włoch, Joanna Wyrwa

PROJEKT GRAFICZNY
Lucyna Andrzejewska

ŁAMANIE KOMPUTEROWE
Lucyna Andrzejewska, Mamert Janion

WYDANIE INTERNETOWE
<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA
Kazimierz Adamczewski

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zachęcamy do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adiustacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczane informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

Oddano do druku we wrześniu 2008

Nakład: 800 egz.

Druk: Zakład Poligrafii Uniwersytetu Zielonogórskiego
Okładka: Zakład Poligraficzny „Filip” w Zielonej Górze

....w numerze:

<i>Kepler, Kopernik i Polska</i> wykład Owena Gingericha z okazji wręczenia Doktoratu Honoris Causa	4
Odnaczenia i nagrody	8
Z obrad Senatu	10
Zarządzenia JM Rektora	11
Nowe władze Uniwersytetu Zielonogórskiego na lata 2008-2012	15
<i>Sami musimy sobie pomóc</i> rozmowa z JM Rektorem Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Czesławem Osękowskim	23
Nowe habilitacje pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego	25
<i>Migracje Polaków po 2004 roku</i> <i>jako stabilizator ładu społecznego</i> wykład habilitacyjny dr hab. Marii Zielińskiej	30
Kierunki zamawiane	34
Maturzyści na salony	34
Wiadomości wydziałowe	36
Wydział Artystyczny	36
Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji	40
Wydział Humanistyczny	40
Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska	41
Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii	44
Wydział Mechaniczny	45
Wydział Nauk Biologicznych	47
Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu	48
Analiza raportów Państwowej Komisji Akredytacyjnej za lata 2003 - 2008	49
Sport akademicki	54
Program VI Dni Niemieckich na Uniwersytecie Zielonogórskim	56
Nowości wydawnicze	57

Optymi- styczna przyszłość?

"Zaproponowaliśmy niespotykany - jeśli chodzi o skalę - wzrost nakładów na naukę" - powiedział Premier Donald Tusk podczas XVIII Forum Ekonomicznego w Krynicy.

„Możemy jednoznacznie powiedzieć, że nauka stała się pierwszym priorytetem rządu. Tak znaczący wzrost nakładów na badania naukowe, infrastrukturę badawczą oraz najlepszych naukowców to coś, czego w Polsce jeszcze nie było. To kredyt zaufania, którym nas - ministra oraz całe środowisko - obdarzył rząd i de facto całe społeczeństwo - mówi Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka.

Nakłady na naukę w przyszłym roku mają wzrosnąć aż o 28 proc., to rzeczywiście nastroja optymistycznie. Niestety w momencie oddania tego numeru do druku nie były jeszcze znane nowe zasady finansowania nauki. Minister Kudrycka zapowiada publikację tych zasad na koniec września. Ale za powieści brzmią dobrze, i wejście w nowy rok akademicki z taką perspektywą wywołuje dreszcz emocji. Właśnie - emocji, ponieważ z doświadczenia wiemy, że uczelnie młode i nie największe nie mogą liczyć na zbyt wiele. Wszelkie dotacje omijały nas zawsze szerokim łukiem i Rektor prof. Czesław Osękowski ma rację mówiąc, że „sami musimy sobie pomóc”. I tego się trzymajmy w nowym roku...

esa

Kepler, Kopernik i Polska

Wykład Owena Gingericha

**z okazji wręczenia Doktoratu Honoris Causa Uniwersytetu Zielonogórskiego
w dniu 23 czerwca 2008 roku**

Corocznie w czerwcu na terenach Uniwersytetu Harvarda zbiera się około 30 000 osób, aby być świadkami najstarszego w Ameryce i najbarwniejszego widowiska akademickiego. Pomiedzy szeregami kończących uczelnię studentów kroczą dostojnicy, dziekani i kadra naukowa, olśniewający w swych różnobarwnych strojach symbolizujących tytuły naukowe nadane im przez uniwersytety na całym świecie. Podczas tej uroczystości szkarłatne harwardzkie togi wyglądają tak pospolicie, że wielokrotnie przyglądałem się z zazdrością kolegom posiadającym akademickie tytuły i paradne stroje z miejsc bardziej egzotycznych. W marzeniach jawił mi się honorowy tytuł nadany w jakimś odległym miejscu, może na polinezyjskiej wyspie, któremu towarzyszyłoby prawo do noszenia ozdobionej piórami peleryny, jakiej nie posiada żaden z moich harwardzkich kolegów, i której zazdrościliby mi wszyscy. Niestety, prędko uświadomiłem sobie, że taki strój byłby całkowicie nie-ekologiczny, i że nosząc go naraziłbym się na sztylerstwa. O ile więc wspanialej, a nawet właściwiej jest otrzymać ten najwyższy zaszczyt tutaj, na uniwersytecie mieszczącym się tak blisko ostatniego miejsca pobytu mojego ulubionego astronoma, Jana Keplera. Z całego serca dziękuję za to szczególne wyróżnienie i na długo zapamiętam ten niezwykle dzień.

Spróbuję teraz wyjaśnić, w jaki sposób Kepler stał się moim ulubionym astronomem i jak narodziła się moja długoletnia, głęboka sympatia dla Polski.

Kochałem astronomię odkąd sięgam pamięcią, najpierw jako amator – obserwator nieba, później jako wykwalifikowany astrofizyk. W okresie przejściowym pomiędzy amatorem a zawodowstwem z niezwykłym zainteresowaniem przeczytałem *Lunatyków* Artura Koestlera, w trakcie lektury dostrzegając jego pełne współczucia i zrozumienia podejście do Keplera. Koestler,

wytrawny powieściopisarz, widział świat w kategoriach „dobrych” i „złych” bohaterów, a w tej historii sportretował Keplera jako dobrego, zaś Kopernika i Galileusza jako złych.

Miałem to szczęście, że już w początkowym okresie mojej kariery zawodowego astrofizyka pojawiła się możliwość wykorzystywania do obliczeń pierwszych szybkich komputerów. Najlepszy w Nowej Anglii komputer, używany zwykle do śledzenia satelitów, stał się moim narzędziem do badania nieba. Po uzyskaniu doktoratu przez dziesięć lat publikowałem prace prezentujące komputerowe obliczenia, dotyczące przechodzenia światła gwiazd przez ich zewnętrzne warstwy w zależności od barwy tego światła. Jednocześnie miałem jednak dość „czasu komputerowego”, aby wykorzystać go dla realizacji innych projektów, wyliczyłem więc położenia planet, co dziesięć dni, na wszystkie lata od roku 2500 p.n.e. do roku 2000.

Wtedy to zwróciłem uwagę, że Koestler opisuje jak Kepler, podczas swojej „wojny z Marssem” wykonywał po 70 przybliżeń zanim znalazł zadowalającą orbitę. Wiedziałem już, że zawsze, gdy natykamy się na zadanie wymagające wielokrotnego powtarzania rachunków, a takim było dokonywanie 70 prób wyliczenia orbity, to jest ono zwykle dobrym materiałem dla metod numerycznych. Jak się okazało w 1963 roku, komputer IBM 7094 potrzebował niecałe 8 sekund, żeby rozwiązać zadanie Keplera, a minimalna liczba kolejnych przybliżeń wyniosła 9. Zgodnie z dzisiejszymi standardami to ogromne zużycie czasu komputerowego, ale wtedy uznano operację za wykonaną błyskawicznie.

Nadal jednak zastanawiało mnie, czemu Keplerowi tak kiepsko szły obliczenia? Czy popełniał tak wiele błędów rachunkowych, że jego rozwiązania przybliżone po prostu nie chciały się zbiegać? Zdecydowałem się

tę rzecz wyjaśnić i w tym celu poprosiłem Rosjan o mikrofilm odpowiedniego tomu nieopublikowanych notatek Keplera dotyczących Marsa, przechowywanych w Archiwach Radzieckiej Akademii Nauk w Leningradzie. Przez kolejnych pięć lat powtarzałem swą prośbę mniej więcej co pół roku. Ostatecznie jednak moja cierpliwość została nagrodzona. W roku 1970 otrzymałem cenny mikrofilm. Z jego pomocą dokonałem dwu ważnych odkryć dotyczących Keplera. Po pierwsze, był on nieomal tak wydajny jak komputer. To nie z powodu pomyłek rachunkowych musiał dokonywać tak wielu przybliżeń, ale z powodu rozbieżności we wstępnej obróbce danych obserwacyjnych Tycho de Brahe, z których korzystał. Po drugie zaś, większość uczonych zakładała, że wspaniała *Astronomia nova* Keplera, w której opisuje swą drogę do odkrycia eliptycznej orbity Marsa jest zaledwie autobiograficznym sprawozdaniem, obfitującym w szczegóły i opisującym chronologicznie jak zaplanował i przeprowadził on swą wojnę z Marsem. Jednakże mikrofilm odpowiedniego notatnika pokazuje, że Kepler pracował jednocześnie nad wieloma różnymi aspektami tego zagadnienia, że natknął się na wiele więcej ślepych uliczek, niż opisuje to w swej rozprawie, że w wielu przypadkach używał dwunastu dokonanych przez Tycho de Brahe obserwacji Marsa, aby uzyskać na ich podstawie jedną, wysoce dokładną jego pozycję, chociaż ani razu nie wspominał o tym w książce, i że wybrał ze swej historii tylko to, co niezbędne aby wykazać, że pracował nad tym zagadnieniem dość ciężko by przekonać czytelników, że nie ma innego, dającego się udowodnić rozwiązanie oprócz elipsy. Innymi słowy, *Astronomia nova* nie jest jedynie kroniką, ale retorycznym opisem o wysoce skomplikowanej konstrukcji, stworzonym z myślą o przekonaniu astronomów, że uzyskane przez Keplera wyniki są ostateczne.

W roku 1971 opublikowałem swoją najważniejszą, ale również ostatnią pracę astrofizyczną. Wtedy też przypadała 400 rocznica urodzin Jana Keplera. Trudno mi uznać za przypadek fakt, że oba te wydarzenia miały miejsce jednocześnie. Mówię niekiedy, i tylko na pół żartując, że moja kariera astrofizyczna padła ofiarą rocznic, zarówno keplerowskiej w 1971, jak i obchodzonej wkrótce potem, w roku 1973, 500 rocznicy urodzenia Kopernika. W roku 1971 napisałem i opublikowałem sześć różnych artykułów poświęconych pracom Keple-

ra. Od tej pory Kepler nigdy nie opuścił sfery moich zainteresowań. Dla przykładu, wraz z Alainem Segondsem dodaliśmy około 1100 przypisów do największej, choć słabo udokumentowanej biografii Keplera napisanej przez Maxa Caspara. Ponadto, jak to przedstawię na zaczynającej się właśnie konferencji, brałem ostatnio udział w badaniach powodów, dla których stanowiące szczytowe osiągnięcie Keplera *Tablice Rudolfińskie* są dziś tak rzadkie w porównaniu z innymi tego rodzaju wydawnictwami.

Jak już wspominałem, inne niezwykle ważne wydarzenie miało miejsce wkrótce po obchodach 400-lecia urodzin Keplera, a było to 500-lecie urodzin Kopernika. Jednak aby wyjaśnić moje powiązania z Kopernikiem i Polską, muszę cofnąć się o przeszło 60 lat.

Wtedy to właśnie, latem roku 1946, gdy byłem nastolatkiem, powstał niezwykle projekt, który miał dla mnie niewyobrażalne konsekwencje. Było to zaledwie rok po zakończeniu II wojny światowej, gdy cała Europa Wschodnia, a Polska w szczególności, leżała w gruzach. Nowo utworzona Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Pomocy i Odbudowy zapoczątkowała program wysyłania za ocean koni, które miały pomóc w odbudowie rolnictwa w zniszczonej wojną Europie, szczególnie zaś w Polsce. Mój ojciec dowiedziawszy się, że dla realizacji zamierzenia niezbędni są kowboje, pośród znajomych rodzin z amerykańskiego Środkowego Zachodu zwerbował 32 młodych ludzi, aby popłynęli na statku wiozącym 800 koni zapewniając im opiekę podczas rejsu. Miałem wówczas 16 lat, co stanowiło minimalny wiek dla marynarza floty handlowej i wyruszyłem jako drugi najmłodszy z kowbojów na tym swoistym „statku wolności”. Minęliśmy Białe Skały Dover, przepłynęliśmy Kanał Kiloński i natychmiast zabłądziliśmy na najniebezpieczniejszym polu minowym pozostałym po wojnie, ponieważ kapitan odmówił wzięcia na pokład niemieckiego pilota. Statek poruszał się bardzo powoli i na szczęście nie wpadł na żadną minę, ale sam widziałem, że niektórzy uniknęliśmy o włos. W końcu, 12 czerwca, dotarliśmy do Nowego Portu. Przed naszymi oczami leżał obrocony w gruzy Gdańsk, a na nabrzeżach panoszył się czarny rynek i prostytutka – widok tych potwornych następstw wojny był prawdziwym szokiem dla naiwnych, młodych chłopców. Byłem pełen współczucia dla trudnego położenia Polaków, a gdy

później obserwowałem z jaką prężnością odbudowywali stary Gdańsk i Zamek Warszawski, stali się oni obiektem mojego podziwu.

Gdy podczas podróży powrotnej statek zatrzymał się w Kopenhadze w celu dokonania napraw, wybrałem się do tamtejszego Obserwatorium. Tam, przyjaźnie usposobiona pani wyjaśniła mi, na czym polega jej praca – prowadzenie Centralnego Biura Telegramów Astronomicznych, rozsyłającego zawiadomienia o odkrytych kometach i gwiazdach nowych. Nawet w najśmielszych snach nigdy nie przewidziałem, że 18 lat później przejmę jej posadę i przeniosę tę instytucję z Kopenhagi do amerykańskiego Cambridge.

Przeprowadzka Biura Telegramów miała miejsce w roku 1964, na spotkaniu Międzynarodowej Unii Astronomicznej w Hamburgu. Tam właśnie poznałem Jerzego Dobrzyckiego, młodego astronoma z Warszawy, który, tak jak i ja, zaczynał interesować się historią astronomii i miał stać się jednym z moich najbliższych współpracowników. Kiedy opowiedziałem Dobrzyckiemu o przynębiających okolicznościach mojej wizyty w Polsce, zaczął mnie nakłaniać do powtórnych odwiedzin i to już latem następnego, 1965 roku, przy okazji kongresu Międzynarodowej Unii Historii Astronomii. Wraz z moją żoną Miriam przyjechalśmy więc i udało nam się zwiedzić Warszawę, Toruń i Kraków. Na miejscu okazało się, że polscy historycy zaczynają już przygotowania obchodów kopernikańskich w roku 1973, wydarzenia potoczyły się szybko i znalazłem się w składzie międzynarodowego komitetu planującego uroczystości pięćsetlecia. Dzięki temu miałem wiele okazji do odwiedzania Polski przyjeżdżając na posiedzenia tejże komisji.

Termin jubileuszu zbliżał się nieuchronnie i zdałem sobie sprawę, że z pewnością zostanę poproszony o wygłoszenie referatu o Koperniku, choć z drugiej strony wiedziałem, że jego życie i praca były od setek lat obiektem wnikliwych studiów. Zastanawiałem się, co jeszcze nie zostało skrupulatnie przestudiowane i co mógłbym zaprezentować. Wtedy to, szczęśliwym trafem, dokonałem pewnego odkrycia. W Obserwatorium Królewskim w Edynburgu znalazłem pierwsze wydanie dzieła Kopernika *De revolutionibus* pokryte od początku do końca obszernymi notatkami. Jeśli była to „książka, której nikt nie przeczytał”, jak oznajmił Arthur Koestler w swych *Lunatykach*, to czemu jeden z niewielu obejranych przeze mnie do tej pory egzemplarzy został tak wnikliwie przestudiowany? Udało mi się ustalić, że stanowił on własność Erasmusa Reinholda, znakomitego profesora astronomii z pokolenia bezpośrednio po Koperniku, który też był autorem zapisków. Podniecony tym nieoczekiwanym znaleziskiem postanowiłem zbadać więcej egzemplarzy *De revolutionibus* aby przekonać się czy i jakie inne notatki marginesowe można w nich odnaleźć. Nie zdawałem sobie zupełnie sprawy, że właśnie rozpoczynam coś, co przerodzi się w trzydziestoletnie poszukiwania mające na celu osobiste zbadanie nieomal 600 egzemplarzy pierwszego i drugiego wydania arcydzieła Kopernika. W trakcie tych poszukiwań udało mi się, dzięki staraniom Jerzego Dobrzyckiego, odwiedzić wiele zakątków Polski i obejrzeć cenne wydania przechowywane w tamtejszych bibliotekach.

Mój *Census* zawierający szczegółowy opis setek zbadanych egzemplarzy został w końcu opublikowany jako 430 stronicowa monografia w roku 2002. Praca ta dedykowana jest członkom nieistniejącego, lecz niesłychanie elitarnego Towarzystwa Petreiusa, zrzeszającego

osoby, które obejrzały 100 lub więcej szesnastowiecznych egzemplarzy *De revolutionibus*. Do grona członków towarzystwa, nazwanego imieniem drukarza księgi Kopernika, należą nieżyjący już Jerzy Dobrzycki, a także moja małżonka i Robert Westman, którzy są tu dziś z nami. Od czasu wydania *Censusu*, znalazłem jeszcze około 30 egzemplarzy „Kopernika”, pochodzących głównie z drugiego wydania.

Zaskakująco wiele egzemplarzy z obu szesnastowiecznych wydań zachowało się do naszych czasów. Więcej niż połowa całego nakładu. Ten wysoki „poziom przetrwania” można przypisać szybkiemu docenieniu przez środowiska naukowe przełomowego znaczenia tego dzieła. Nie ma tu miejsca, aby przedstawić wszystkie niezwykle powiązania, które udało mi się odkryć pomiędzy zbadanymi egzemplarzami. Przedstawię jednak Państwu jeden przykład, ponieważ dotyczy on zarówno Keplera jak i jedynego ucznia Kopernika, Jerzego Joachima Retyka, młodego wittenberczyka, który przybył do Polski, by przekonać starzejącego się Kopernika do wydania dzieła. Należący do Keplera egzemplarz *De revolutionibus* jest znany od dawna i przechowywany w Bibliotece Uniwersytetu Lipskiego. Oprócz fascynujących zapisków marginesowych sporządzonych zarówno przez Keplera, jak i przez poprzedniego właściciela, książka zawiera długi łaciński poemat wstępny jej samej poświęcony, napisany ręką Keplera i podpisany przez niego inicjałami IK.

W roku 1972 Jerzemu Dobrzyckiemu udało się przyjechać do Ameryki i wspólnie udaliśmy się w odwiedzin do kolekcjonera, Harrisona Horblita, który posiadał piękny egzemplarz *De revolutionibus*. Został on подарowany przez Retyka dziekanowi Uniwersytetu Wittenberskiego i poprzedzony napisanym odręcznie greckim poematem. Po kilkuminutowym oglądaniu książki Dobrzycki stwierdził, że ten właśnie poemat był źródłem, z którego Kepler dokonał przekładu na łacinę zapisanego w jego własnym egzemplarzu. Tutaj poemat został wpisany jako dedykacja i podpisany przez znakomitego znawcę greki, Jochima Camerariusza, którego greckie inicjały to właśnie jota-kappa. Podpisując zatem swoje tłumaczenie Kepler zachował zarówno inicjały autora jak i tłumacza, co było kolejną grą słów, które Kepler tak lubił.

W trakcie prac nad *Censusem* egzemplarz Horblita był jedynym spośród zbadanych, którego pochodzenie można było bezpośrednio połączyć z Retykiem. Byłem tym zadziwiony, szczególnie że egzemplarzy z notatkami przepisnymi bezpośrednio z edynburskiego, należącego do Reinholda, który zapoczątkował moje poszukiwania, było więcej niż tuzin. Sam zaś wszedłem w posiadanie drugiego wydania z odręczną notatką, napisaną w pierwszej osobie, która wyraźnie pochodziła od Retyka, tak więc mogłem się domyślać jakiego rodzaju poprawki Retyk musiał umieścić we własnym egzemplarzu.

W międzyczasie pojawiła się kolejna zagadka. Skradzione zostało pierwsze wydanie książki Kopernika z Biblioteka Palatina we włoskiej Parmie. Katalog biblioteki informował, że egzemplarz ten zawierał grecki poemat wstępny Camerariusza. Czyżby więc egzemplarz Horblita został skradziony z Parmy? Miałem sposobność obejrzeć go w ultrafiolecie i nie znalazłem absolutnie żadnych śladów usunięcia znaków własnościowych ani naklejek. Ale egzemplarz ten pojawił się na rynku londyńskim „znikąd”, wkrótce po zakończeniu drugiej wojny. Czy mogło się zdarzyć, że książka została „wy-

zwolona” z Parmy przez jakiegoś żołnierza Aliantów, czy może głodnego bibliotekarza? Znałem setki egzemplarzy, a tylko ten jeden pasował do opisu w katalogu Palatiny, bo właśnie on zawierał odręcznie napisany poemat Camerariusza.

Zanim udało się popełnić w oparciu o te niewystarczające poszlaki zawstydzające faux pas, zdarzyło się coś, co szczegółowo opisuję na ostatnich stronicach swego ironicznie zatytułowanego pamiętnika z kopernikańskich poszukiwań, *Książki, której nikt nie przeczytał*. Pozwólę sobie tutaj tylko skrótowo opowiedzieć, że pojawiły się dowody na istnienie jeszcze jednego egzemplarza, również poprzedzonego odręcznym poematem Camerariusza. Miałby on jakoby znajdować się we Włoszech, w prywatnych rękach, otrzymałem nawet kserokopię pochodzącego zeń poematu, nie wiedząc jednak, gdzie książka jest przechowywana. Kiedy została ona wystawiona na sprzedaż na aukcji w Sotheby's w Mediolanie zdołałem ostrzec dom aukcyjny, że książka pochodzi niewątpliwie z kradzieży. W kilka tygodni później dostałem wiadomość mailową z krótkim tekstem: „Mikołaj jest znów w Palatinie”. Tymi słowami kończy się moja *Książka, której nikt nie przeczytał*, ale nie jest to koniec całej tej historii.

W 2004 pojechaliśmy z Miriam na Sycylię, aby obserwować rzadkie zjawisko przejścia Wenus przed tarczą słoneczną, stamtąd udałem się do Parmy, aby w końcu obejrzeć kłopotliwy egzemplarz, ale poinformowano mnie, że z powodu toczącego się sporu sądowego znajduje się on nadal w rękach włoskiej policji. Byłem tak oburzony, że zdecydowałem się dodać posłowie do włoskiego wydania mojej książki, której przygotowanie do druku właśnie zmierzało ku końcowi, a zrobiłem to wyłącznie w celu zawstydzenia władz włoskich. Wybieg ten przyniósł spodziewany skutek – w ciągu kilku miesięcy po opublikowaniu włoskiego wydania otrzymałem z Parmy fotografie dowodzące, że w końcu odzyskałem swoją książkę.

Największa niespodzianka była jednak dopiero przede mną. Dwa lata temu mieliśmy okazję powrócić do Palatiny, gdzie w końcu pokazano mi prawdziwy wrak książki, zaplamiony i umyty, bez okładki. Jednak posiadał pisaną odręcznie kartę z poematem Camerariusza, a przy użyciu ultrafioletu dało się odczytać adnotacje. Z narastającym zdumieniem zdałem sobie sprawę, że odpowiadają one notatkom w moim własnym egzemplarzu, i w końcu uwierzyłem, że oglądam pierwsze wydanie należące do Retyka! Ale jak zawędrowało ono do Włoch? Musiało to nastąpić dość wcześnie, bo notatki zawarte w moim egzemplarzu zostały przepisane we Włoszech, a 16-wieczny włoski astronom Magini posiadał egzemplarz z notatkami przepisany z kolei z mojego „Kopernika”. Strona tytułowa parmeńskiego egzemplarza była zapelniona notatkami, ale tak bardzo zaplamiona, że udało mi się odczytać tylko jedno słowo, *Hieronimo*, w celowniku, czyli „Hieronimowi”. Moje komórki mózgowe pracowały w zwolnionym tempie, i dopiero po upływie kilku minut przypomniałem sobie, że w dwa lata po wydaniu *De revolutionibus* Retyk rozpoczął długotrwały pobyt we Włoszech, gdzie przez wiele tygodni był gościem wybitnego 16-wiecznego matematyka Girolamo Cardano (łac. Hieronymus Cardanus). Na podstawie posiadanych informacji, z pełną odpowiedzialnością mogę wysunąć przypuszczenie, że Retyk wręczył swój własny i własnoręcznie adnotowany egzemplarz gospodarzowi,

jako wyraz wdzięczności za zaproszenie.

Postarałem się Państwu przedstawić pokrótce skąd wynika i jak objawia się moja fascynacja Keplerem, Kopernikiem i samą Polską, ale nie wyjaśniłem do końca, dlaczego Kepler jest moim ulubionym astronomem. Częściowo wynika to z faktu, że tak wiele wiadomo o Keplerze jako o człowieku, w większości dzięki jego rozległej korespondencji, która przetrwała do naszych czasów. Myślałem nawet o przygotowaniu na jej podstawie książki, zatytułowanej *Drogi Johannesie, Drogi Maestlinie*, a złożonej z listów wymienianych przez Keplera z jego nauczycielem Michaeliem Maestlinem. Maestlin w jednym z nich krytykuje Keplera uważając za czyn niegodny matematyka, w jego mniemaniu, mieszanie fizyki do astronomii. Z pewnością jednak to właśnie wprowadzenie fizyki stanowi największy przyczynek Keplera do astronomii, prawdopodobnie ważniejszy od znalezienia eliptycznego kształtu orbit planetarnych. Wiele lat później pojawia się kolejny list Keplera do mieszkającego w Tybindze dawnego nauczyciela, tym razem dopytuje się o wieści o swym synu, Ludwigu, który jest studentem tamtejszego uniwersytetu, ale nigdy nie pisuje do domu.

Istnieją i głębsze motywy mojej sympatii do Keplera. Był on z wykształcenia przede wszystkim teologiem. Dlatego też jego sposób myślenia był głęboko religijny, gdyż starał się dostrzec Boski zamysł odzwierciedlony w pięknie wszechświata. Kepler był zagorzałym Luteraninem, ale uważał, że Kalwiniści powinni być uznawani za braci w Chrystusie, ku wielkiej konsternacji wykładowców z Tybingi. Cierpiał z powodu swego niezależnego sposobu myślenia i w końcu został ekskomunikowany, ku swej wielkiej rozpacz. Moi przodkowie byli Anabaptystami, surowo prześladowanymi w owym czasie zarówno przez Katolików jak i Protestantów, za opowiadanie się za chrztem wiernych, to znaczy dorosłych, którzy samodzielnie są zdolni do podjęcia decyzji w sprawach wyznaniowych.

Kiedy zmieniałem swe zainteresowania z astrofizyki na historię nauki nie oznaczało to zmiany moich głównych celów. Zawsze chciałem zrozumieć naturę samej nauki oraz sposób w jaki rozszczenia religii oddziałują na naukowy obraz wszechświata, a są to problemy nad którymi można pracować zarówno będąc naukowcem jak i historykiem nauki. Postrzegam Keplera jako odkrywcę największych tajemnic kosmosu, a szczególnie dobrze rozumiem go, gdy kończąc swe *Harmonice mundi* modli się z głębi duszy: „Jeśli okazałem pychę skuszony cudowną pięknnością Twego dzieła, lub jeśli ukochałem własną sławę pośród ludzi, gdy pracowałem dla Twojej sławy; łaskawie i litościwie wybac mi. Amen”.

Dziś z dumą przyjmuję nadany mi zaszczytny tytuł i szczerze zań dziękuję, lecz dziękuję również towarzyszącej mi od 54 lat żonie za jej tak niezbędne i stałe wsparcie, jak i wielu kolegom, którzy umożliwili mi pracę. Dziękuję również Janowi Keplerowi, który znalazł słowa tej jakże stosownej modlitwy: „Jeśli ukochałem własną sławę pośród ludzi, gdy pracowałem dla Twojej sławy; łaskawie i litościwie wybac mi. Amen”. Dziękuję wszystkim!

Tłumaczenie Urszula Maciejewska

ODZNACZENIA I NAGRODY

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Brązowy Krzyż Zasługi przyznał:

- mgr Grażynie Domańskiej - Biblioteka Uniwersytecka
- mgr Ewie Kwaśniewicz - Biblioteka Uniwersytecka
- dr hab. Tomasz Nodzyński, prof. UZ - Instytut Historii
- mgr inż. Irenie Rębisz - Biuro Karier

* * *

Nagrody JM Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego przyznane nauczycielom akademickim za osiągnięcia w 2007 roku

Nagrodę za całokształt dorobku naukowego otrzymali:

1. prof. dr hab. Jan Gawron
2. prof. Irena Marciniak
3. prof. dr hab. Maria Barbara Piechowiak Topolska
4. prof. dr hab. inż. Władimir Serebriakow
5. prof. dr hab. inż. Edward Walicki

Nagrodę za uzyskanie tytułu naukowego profesora otrzymali:

1. prof. dr hab. Leszek Libera
2. prof. dr hab. Jolanta Misiewicz
3. prof. Piotr Szurek
4. prof. dr hab. inż. Dariusz Uciński

Nagrodę indywidualną I-go stopnia za osiągnięcia naukowe otrzymali:

1. prof. dr hab. Marian Nowak
2. dr hab. inż. Magdalena Graczyk, prof. UZ
3. dr hab. Paweł Żimniak, prof. UZ
4. dr hab. inż. Grzegorz Benysek, prof. UZ
5. dr hab. inż. Marcin Witczak

Nagrodę zespołową I-go stopnia za osiągnięcia naukowe otrzymali:

1. Zespół w składzie:
prof. dr hab. Elizaveta Kotorova
dr hab. Michał Kotin, prof. UZ
2. Zespół w składzie:
prof. dr hab. Kazimierz Jodkowski
dr hab. Zdzisław Kalita, prof. UZ
dr Jacek Uglik
dr Paweł Walczak
3. Zespół w składzie:
dr Małgorzata Mikołajczak
dr Anna Szóstak

4. Zespół w składzie:
dr Bogumiła Burda
dr Jarosław Kuczer
dr Dariusz Fabisz
5. Zespół w składzie:
prof. dr hab. Mieczysław Borowiecki
dr Elżbieta Sidorowicz
6. Zespół w składzie:
dr Anna Karczewska (drugi członek zespołu spoza
Uniwersytetu Zielonogórskiego)

Nagrodę indywidualną II-go stopnia za osiągnięcia naukowe otrzymali:

1. prof. dr hab. inż. Mirosław Galicki
2. prof. dr hab. Włodzimierz Kluźniak
3. dr hab. Ryszard Asienkiewicz, prof. UZ
4. dr hab. Stanisław Borawski, prof. UZ
5. dr hab. Mirosław Chałubiński, prof. UZ
6. dr hab. inż. Jerzy Dryzek, prof. UZ
7. dr hab. Tomasz Jaworski, prof. UZ
8. dr hab. inż. Andrzej Jędrzak, prof. UZ
9. dr hab. Andrzej Ksenicz, prof. UZ
10. dr hab. Lidia Latanowicz, prof. UZ
11. dr hab. inż. Jakub Marcinowski, prof. UZ
12. dr inż. Wiesław Danielak
13. dr inż. Eunika Baron-Polańczyk
14. dr Jacek Kurzępa
15. dr Maciej Małolepszy

Nagrodę zespołową II-go stopnia za osiągnięcia naukowe otrzymali:

1. Zespół w składzie:
prof. dr hab. inż. Janina Stankiewicz
dr inż. Marzena Góralczyk
mgr Marta Moczulska
2. Zespół w składzie:
prof. dr hab. inż. Józef Korbicz
dr inż. Marek Kowal
dr inż. Krzysztof Patan
3. Zespół w składzie:
prof. dr hab. Janusz Gil
prof. dr hab. George Melikidze
4. Zespół w składzie:
dr hab. inż. Mieczysław Kuczma, prof. UZ
dr inż. Tomasz Socha
dr inż. Krzysztof Kula
mgr inż. Tomasz Pryputniewicz
mgr inż. Krystyna Urbańska
5. Zespół w składzie:
dr hab. inż. Zofia Sadecka, prof. UZ
dr inż. Sylwia Myszograj

6. Zespół w składzie:
prof. dr hab. inż. Eugene Feldshtein
mgr inż. Radosław Maruda
7. Zespół w składzie:
prof. dr hab. inż. Krzysztof Gałkowski
(inni członkowie zespołu spoza Uniwersytetu Zielonogórskiego)
8. Zespół w składzie:
prof. dr hab. Grzegorz Gabryś
dr hab. Beata Gabryś, prof. UZ
dr Katarzyna Dancewicz
dr Zbigniew Zawada

Nagrodę za doktorat z wyróżnieniem otrzymali:

1. dr Ewa Nowicka
2. dr Magdalena Pokrzyńska

Nagrodę w dziedzinie dydaktycznej otrzymali:

1. dr hab. inż. Michał Drab, prof. UZ
2. dr hab. Marek Furmanek, prof. UZ
3. dr inż. Abdrahman Alsabry
4. dr Grażyna Gajewska
5. dr Bożena Olszak-Krzyżanowska
6. dr Krystyna Stech
7. mgr Katarzyna Trychoń-Cieślak

Nagrodę za osiągnięcia organizacyjne otrzymali:

1. prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński
2. dr hab. Andrzej Cegielski, prof. UZ
3. dr hab. inż. Daniel Fic, prof. UZ
4. dr hab. Zbigniew Izdebski, prof. UZ
5. dr hab. Leszek Jerzak, prof. UZ
6. dr hab. inż. Edward Kowal, prof. UZ
7. dr hab. inż. Jerzy Mutwil, prof. UZ
8. dr hab. Anatol Nowicki, prof. UZ
9. dr hab. inż. Andrzej Obuchowicz, prof. UZ
10. dr hab. inż. Wielisława Osmańska-Furmanek, prof. UZ
11. dr hab. inż. Andrzej Pieczyński, prof. UZ
12. dr hab. Bogusław Pietrulewicz, prof. UZ
13. dr hab. Longin Rybiński, prof. UZ
14. dr hab. Wojciech Strzyżewski, prof. UZ
15. dr hab. Andrzej Tuchowski, prof. UZ
16. dr hab. Krzysztof Urbanowski, prof. UZ
17. dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec
18. dr hab. Maria Zielińska
19. dr Róża Dąbrowska
20. dr inż. Piotr Gawłowicz
21. dr Joanna Wyrwa
22. mgr Beata Brzozowska
23. mgr Władysław Leśniak
24. mgr Jacek Sajnog
25. mgr Maciej Krzysztof Wieliczko

Stypendia Ministra dla studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego

W roku akademicki 2007/2008 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał stypendia 13 studentom Uniwersytetu Zielonogórskiego za osiągnięcia w nauce oraz 2 studentom stypendia za wybitne osiągnięcia sportowe

Stypendium ministra za osiągnięcia w nauce:

1. Łukasz Szydłowski, Wydział Fizyki i Astronomii, kierunek: *fizyka*
2. Błażej Baszczak, Wydział Humanistyczny, kierunek: *filozofia*
3. Anna Janczys, Wydział Humanistyczny, kierunek: *filozofia*
4. Bartosz Kokoszane, Wydział Humanistyczny, kierunek: *historia*
5. Barbara Ławnikowska, Wydział Humanistyczny, kierunek: *historia*
6. Katarzyna Uryasz, Wydział Humanistyczny, kierunek: *historia*
7. Jan Walczak, Wydział Humanistyczny, kierunek: *filologia polska, politologia*
8. Małgorzata Bejgier Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *pedagogika*
9. Gabriela Buganik, Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *pedagogika*
10. Agnieszka Jakubiak, Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *pedagogika*
11. Emilia Rogala, Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *pedagogika*
12. Jolanta Skierka, Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *socjologia*
13. Zofia Anna Miechowicz, Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, kierunek: *matematyka*

Stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe:

1. Łukasz Czapla, Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *pedagogika*
2. Tomasz Rumianowski, Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, kierunek: *pedagogika*

Poza tym nasi studenci otrzymali stypendia z programu „Moje Stypendium”:

1. Emilia Rogala - Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu,
2. Natalia Kancelarczyk - Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu,
3. Anna Skalniak - Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu, Wydział Zarządzania i Ekonomii.

Dwójka studentów reprezentuje też UZ w ogólnopolskich konkursach:

Na najlepszego studenta RP:

- Anna Reder - I miejsce w etapie regionalnym Konkursu na najlepszego studenta RP w 2008r, nagroda II i III stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego

oraz Primus Inter Pares:

- Arkadiusz Mieczysławski - uczestnik Gali Konkursu Primus Inter Pares, nagroda I i II stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Elżbieta Kaźmierczak

Z O B R A D S E N A T U

...Senat na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 18 czerwca 2008 r. podjął następujące uchwały:

- **Nr 417** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. Piotrem Kryckim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 418** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. Martą Ratajczak - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 419** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dr. inż. Adamem Małeckim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 420** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dr. inż. Kazimierzem Dobruckim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 421** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. inż. Sławomirem Służalcem - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 422** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. inż. Markiem Kokotem - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 423** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. inż. Mariuszem Michalskim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym

oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.

- **Nr 424** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. inż. Robertem Toporowskim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 425** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. inż. Ewą Wesołowską - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 426** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. Beatą Skafiriak - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 427** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dr. Mirosławem Zdulskim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 428** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. Joanną Frątczak - Müller - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 429** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dr. inż. Markiem Węgrzynem - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 430** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. inż. Tomaszem Gratkowskim - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwer-

sytytu Zielonogórskiego.

- **Nr 431** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr inż. Elżbietą Kawecką - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 205 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 432** w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony.
Senat wyraził zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z mgr. Witoldem Peltzem - nauczycielem akademickim mianowanym na czas nieokreślony, w trybie art. 125 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 121 ust 2 i § 121 ust. 3 pkt 5 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego.
- **Nr 433** w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2007.
Senat przyjął sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2007, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.
- **Nr 434** w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Uniwersytetu Zielonogórskiego za rok 2007.
Senat zatwierdził sprawozdanie finansowe Uniwersytetu Zielonogórskiego sporządzone na dzień 31 grudnia 2007 r., składające się z:
 1. Bilansu wykazującego sumy po stronie aktywów i pasywów w wysokości **196.930.277,10 zł**
 2. Rachunku zysków i strat zamykającego się zyskiem netto w wysokości **6.930.910,12 zł**
 3. Zestawieniem zmian w kapitale (funduszu) własnym wykazującym zwiększenie kapitału własnego o kwotę **4.708.357,99 zł**
 4. Rachunku przepływów pieniężnych wykazującym zwiększenie środków pieniężnych o kwotę **366.920,59 zł**
 5. Wprowadzenia do sprawozdania finansowego.
 6. Dodatkowych informacji i objaśnień.
- **Nr 435** w sprawie podziału zysku netto osiągniętego przez Uniwersytet Zielonogórski w 2007 roku.

*Senat postanowił przeznaczyć zysk netto osiągnięty przez Uniwersytet Zielonogórski w roku 2007 w wysokości **6.930.910,12 zł** na fundusz zasadniczy.*

- **Nr 436** w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2008.
Senat uchwalił budżet Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok 2008, zawarty w załącznikach nr 1 i nr 2 do niniejszej uchwały.
 - **Nr 437** w sprawie uchwalenia planu rzeczowo-finansowego na rok 2008.
Senat uchwalił plan rzeczowo-finansowy Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok 2008, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
 - **Nr 438** w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu budżetu Państwa na rok 2009.
Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego wyraził pozytywną opinię dotyczącą projektu budżetu Państwa na 2009 r.
 - **Nr 439** w sprawie zmian w Statucie Uniwersytetu Zielonogórskiego.
Senat zmienił § 166 Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego wprowadzonego uchwałą nr 111 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 31 maja 2006 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego (z p. zm.), który otrzymał następujące brzmienie:
„Liczby miejsc na pierwszym roku studiów dla poszczególnych kierunków studiów (limity przyjęć) ustala rektor po zasięgnięciu opinii dziekana wydziału. W tym samym trybie rektor może uznać studia na niektórych kierunkach za dostępne powszechnie”.
 - **Nr 440** w sprawie powołania zespołu ds. oceny pracy nauczycieli akademickich pełniących funkcję prorektorów.
Senat powołał zespół ds. oceny pracy nauczycieli akademickich pełniących funkcję prorektorów, w następującym składzie:
 1. prof. dr hab. Czesław Osękowski,
 2. prof. dr hab. Michał Kisielewicz,
 3. prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński.
- ...**JM Rektor wydał zarządzenia:**
- **Nr 23** z dnia 16 czerwca 2008 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania projektu „Centrum Innowa-

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

cyjne Uniwersytetu Zielonogórskiego”.

JM Rektor powołał Zespół ds. opracowania projektu „CentrumInnowacyjne Uniwersytetu Zielonogórskiego” w następującym składzie:

- 1) dr hab. inż. Elżbieta Krasicka-Cydzik, prof. UZ – przewodniczący,
 - 2) prof. dr hab. Michał Stosik,
 - 3) dr hab. Jacek Kozioł, prof. UZ,
 - 4) dr hab. inż. Wiesław Miczulski, prof. UZ,
 - 5) dr hab. Mirosław Dudek, prof. UZ,
 - 6) inż. Henryk Michalak.
- **Nr 24** z dnia 16 czerwca 2008 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2008/2009.
Wprowadzona została organizacja roku akademickiego 2008/2009 w sposób ustalony w załącznikach do niniejszego zarządzenia.
 - **Nr 25** z dnia 16 czerwca 2008 r. w sprawie zgłaszania wypadków przy pracy oraz postępowania powypadkowego.

Na mocy tego zarządzenia pracownik, który uległ wypadkowi, jeżeli stan jego zdrowia na to pozwala, zobowiązany jest do niezwłocznego poinformowania o wypadku swojego bezpośredniego przełożonego. Zgłoszenia można dokonać osobiście, telefonicznie, a jeżeli stan zdrowia na to nie pozwala także za pośrednictwem innej osoby. Obowiązek zgłoszenia przełożonemu wypadku przy pracy ma każdy pracownik, który zauważył takie zdarzenie w zakładzie pracy. Wobec osób naruszających podstawowe obowiązki pracownika określone powyżej mogą być zastosowane kary porządkowe przewidziane w art. 108 kodeksu pracy.

Wzór druku „Zgłoszenie wypadku” stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.

Wzór druku „Wniosek o wszczęcie postępowania powypadkowego” stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia. Kierownik jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest poszkodowany pracownik, zobowiązany jest do natychmiastowego zgłoszenia na druku, sta-

nowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia, zaistniałego wypadku Kanclerzowi.

Do czasu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy kierownik jednostki organizacyjnej, w której doszło do wypadku, ma obowiązek zabezpieczyć miejsce wypadku w sposób wykluczający:

- 1) dopuszczenie do miejsca wypadku osób niepowołanych,
- 2) uruchamianie bez koniecznej potrzeby maszyn i innych urządzeń technicznych, które w związku z wypadkiem zostały wstrzymane,
- 3) dokonywanie zmiany położenia maszyn i innych urządzeń technicznych, jak również zmiany położenia innych przedmiotów, które spowodowały wypadek lub pozwalają odtworzyć jego okoliczności.

Powołany przez Kanclerza Zespół powypadkowy, w skład którego wchodzi Inspektor lub Specjalista BHP, oraz Społeczny Wydziałowy Inspektor Pracy ustala okoliczności i przyczyny wypadku. W razie śmiertelnego, ciężkiego lub zbiorowego wypadku w skład Zespołu powypadkowego wchodzi główny specjalista, kierownik Działu BHP oraz Uczelniany Inspektor Pracy.

Niezwłocznie po otrzymaniu wiadomości o wypadku zespół powypadkowy jest obowiązany przystąpić do ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku. Po ustaleniu okoliczności i przyczyn wypadku Zespół powypadkowy sporządza – nie później niż w ciągu 14 dni od dnia uzyskania zawiadomienia o wypadku - protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku według wzoru ustalonego przez ministra właściwego do spraw pracy. Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku w terminie późniejszym niż określony w ust. 1, wskutek uzasadnionych przeszkód lub trudności, wymaga podania przyczyn tego opóźnienia w treści protokołu powypadkowego.

Zespół powypadkowy jest obowiązany zapoznać poszkodowanego z treścią protokołu powypadkowego przed jego zatwierdzeniem. Poszkodowany ma prawo zgłoszenia uwag i zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole powypadkowym, o czym zespół powypadkowy jest obowiązany pouczyć poszkodowanego. Poszkodowany ma prawo wglądu do akt sprawy oraz sporządzania z nich notatek i odpisów oraz kopii.

Przekazanie dokumentacji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w celu ustalenia procentowego uszczerbku na zdrowiu, następuje wyłącznie na piśmie wniosek z pracownika. Wzór druku „Wniosek o jednorazowe odszkodowanie” stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.

Przepisy zarządzenia stosuje się również do studentów, którzy ulegli wypadkowi podczas zajęć organizowanych przez Uniwersytet Zielonogórski.

Uniwersytet Zielonogórski prowadzi rejestr wypadków przy pracy pracowników oraz studentów, którzy ulegli wypadkowi podczas zajęć.

- **Nr 26** z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie powołania zespołu ds. oceny pracy nauczycieli akademickich posiadających tytuł profesora lub pełniących funkcję dziekanów.

JM Rektor powołał zespół ds. oceny pracy nauczycieli akademickich posiadających tytuł profesora lub pełniących funkcję dziekanów, w następującym składzie:

1. prof. dr hab. Czesław Osękowski,

2. prof. dr hab. Michał Kisielewicz,
3. prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński.

- **Nr 27** z dnia 18 czerwca 2008 r. w sprawie wysokości opłat za miejsce w domach studenckich w roku akademickim 2008/2009.

W roku akademickim 2008/2009 opłaty za jedno miejsce w domach studenckich Uniwersytetu Zielonogórskiego wynoszą:

1. Opłaty miesięczne wnoszone przez studentów i doktorantów Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz ich współmałżonków i dzieci powyżej 6 roku życia, zakwaterowanych na podstawie przydziału miejsc:

DS.	w pokoju 1-osobowym	w pokoju 2-osobowym	w pokoju 3-osobowym	w pokoju 4-osobowym
Vice-wersal, Piast,	-	225 zł	180 zł	150 zł
Rzepicha, Ziemo-wit, U Lecha	315 zł	240 zł	195 zł	165 zł
SBM	300 zł + M	225 zł + M	180 zł + M	-

gdzie M – miesięczna opłata za media, którą ustala się na podstawie wskazań licznika.

2. Opłaty wnoszone przez studentów i doktorantów innych uczelni oraz osób będących narzeczonymi studentów (z wyznaczoną i udokumentowaną datą zawarcia związku małżeńskiego), zakwaterowanych na podstawie decyzji Prorektora ds. Studenckich o przydziale miejsca są o 30 zł wyższe od opłat określonych w ustępie 1.
3. W przypadku zakwaterowania lub wykwaterowania w trakcie miesiąca studenta lub doktoranta, o którym mowa w ustępie 1, opłatę za okres zamieszkania w tym miesiącu nalicza się wg stawki dziennej równej 1/30 stawki miesięcznej, przyjmując $M = 75 \text{ zł}$ w przypadku SBM. Zasady tej nie stosuje się wobec studentów i doktorantów wydanych dyscyplinarnie z domu studenta. Wnoszą oni pełną opłatę za miesiąc, w którym nastąpiło wykwaterowanie.
4. Stawki dzienne dla studentów i doktorantów, o których mowa w ustępie 2 są wyższe o 1zł.
5. W przypadku niepełnej obsady miejsc w pokoju wieloosobowym, studenci lub doktoranci zamieszkujący ten pokój zobowiązani są do przekwaterowania do innych pokoi wieloosobowych w ciągu 7 dni od dnia zmniejszenia obsady, albo wnoszenia dodatkowych opłat za miejsce – poczynając od ósmego dnia niepełnej obsady miejsc w pokoju:

	w pokoju 1-osobowym	w pokoju 2-osobowym	w pokoju 3-osobowym	w pokoju 4-osobowym
1 osoba	-	180 zł	300 zł	360 zł
2 osoby	-	-	po 75 zł	po 135 zł
3 osoby	-	-	-	po 45 zł

6. Warunkiem zakwaterowania w domu studenckim jest wpłacenie kaucji 100 zł.
7. Warunkiem rezerwacji miejsca do 10 października jest wpłacenie kaucji do 23 września. W przypadku rezerwacji opłata za zamieszkanie naliczana jest od dnia 1 października.
8. Brak wpłaty kaucji do 23 września uważany jest za rezygnację z miejsca w domu studenckim.
9. Osoby, które wpłaciły uprzednio kaucję, ale w terminie do 23 września złożyły pisemną rezygnację z miejsca w domu studenta, otrzymają zwrot kaucji na wskazane konto bankowe. W przypadku niezłożenia w terminie pisemnej rezygnacji z miejsca w domu studenta, kaucja nie podlega zwrotowi.
10. Zwrot kaucji w części lub w całości następuje po zdaniu pokoju i rozliczeniu się mieszkańców z administratorem domu studenta.
11. Stawka dzienna opłaty za miejsce w SBM, w przypadku doraźnego zakwaterowania, dla studentów i doktorantów Uniwersytetu Zielonogórskiego wynosi 20 zł brutto, natomiast dla pozostałych osób 30 zł brutto a w pozostałych domach studenckich odpowiednio 16 zł brutto i 20 zł brutto.
12. Osoby wymienione w ustępie 1 i 2 oraz przyjęte na I rok studiów opłaty miesięczne wnoszą w terminie do 22 dnia danego miesiąca, natomiast kaucję najpóźniej w dniu zakwaterowania.
13. W przypadku wykwaterowania w trakcie miesiąca, opłata za ten miesiąc musi być wniesiona najpóźniej w dniu wykwaterowania.
14. Brak opłaty za miejsce za dwa miesiące skutkuje utratą prawa do zamieszkania w domu studenta.
15. W okresie od lipca do września 2009 r. studentów obowiązują następujące opłaty:
 - 1) przy zakwaterowaniu poniżej 14 dni - według ustępu 11,
 - 2) przy zakwaterowaniu na okres co najmniej 14 dni i w przypadku przedłużenia pobytu (bez wykwaterowania) po 30 czerwca - według ustępu 3 i 4.
16. Kandydaci na studia na czas egzaminów wnoszą opłaty według zasad obowiązujących studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego.
17. W okresie od lipca do września 2009 r. opłaty za zakwaterowanie wnoszone są z góry za każde 30

dni oraz za okresy zakwaterowania krótsze niż 30 dni.

18. Za opóźnienia we wnoszeniu należnych opłat Uniwersytet Zielonogórski może pobierać odsetki w wysokości równej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego

- **Nr 28** z dnia 7 lipca 2008 r. w sprawie trybu postępowania przy realizacji prac naukowo-badawczych zleconych.

Podstawą podjęcia realizacji w Uczelni pracy naukowo-badawczej zleconej przez indywidualnego zamawiającego, zwanego dalej „Zamawiającym”, jest złożenie przez kierownika pracy w Dziale Nauki zatwierdzonego przez Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą wniosku wraz z kalkulacją kosztów, według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia oraz zgodnie ze zleceniem Zamawiającego. Zatwierdzenie przez Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą wniosku o realizację pracy naukowo-badawczej zleconej jest podstawą do sporządzenia przez Dział Nauki umowy z Zamawiającym i po jej podpisaniu – rozpoczęcia prac. W indywidualnych i uzasadnionych przypadkach, w zależności od zakresu, terminu bądź wartości pracy naukowo-badawczej zleconej w wyniku obustronnych uzgodnień, praca może być realizowana bez konieczności zawierania na piśmie umowy, ale na podstawie zlecenia wystawionego przez Zamawiającego.

Kierownikiem pracy naukowo-badawczej zleconej jest pracownik naukowo-dydaktyczny Uczelni.

Kierownik pracy naukowo-badawczej zleconej ponosi odpowiedzialność za jej wykonanie zgodne z wnioskiem i warunkami umowy zawartej z Zamawiającym. Koszty wydziałowe i ogólnouczelniane ujmują się w kalkulacji prac naukowo-badawczych zleconych w postaci narzutu kosztów pośrednich od kosztów bezpośrednich (z wyłączeniem zakupów aparaturowych i usług obcych). Narzut kosztów ogólnouczelnianych ustala się w wysokości 10% dla wszystkich prac naukowo-badawczych zleconych realizowanych w Uczelni, zgodnie z zasadami wynikającymi z załączonej wzorcowej kalkulacji kosztów (załącznik nr 1). W szczególnie uzasadnionych indywidualnych przypadkach Rektor może podjąć decyzję o zmianie wysokości bądź też odstąpieniu od naliczania narzutu kosztów pośrednich. Narzut kosztów ogólnowydziałowych ustala się w wysokości nie wyższej niż 10% dla wszystkich prac naukowo-badawczych zleconych realizowanych w Uczelni, zgodnie z zasadami wynikającymi z załączonej wzorcowej kalkulacji kosztów (załącznik nr 1).

Wynagrodzenie dodatkowe nauczycieli akademickich wykonujących prace naukowo-badawcze zlecone na podstawie umów może być ustalane przy zastosowaniu określonych uchwałą Senatu stawek obowiązujących przy wyliczaniu wynagrodzeń za ponadwymiarowe zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych i uwzględnieniu liczby godzin niezbędnych do wykonania danej pracy naukowo-badawczej, z możliwością podwyższenia stawek w granicach do 100% w przypadku prac o wysokim stopniu złożoności i trudności. Wynagrodzenie pracowników nie będących nauczycielami akademickimi, biorących udział w pracach naukowo-badawczych zleconych wykonywanych na podstawie umów ustalane jest wg godzinowej stawki wynagrodzenia brutto pracownika o kwalifikacjach odpowiednich do wykonania pracy i przy uwzględnieniu liczby godzin niezbędnych do jej wykonania.

nia. Zakres prac, termin ich wykonania oraz wysokość wynagrodzenia przysługującego osobom wykonującym pracę naukowo-badawczą (wykonawcom) w Uczelni ustala się w umowie-zleceniu lub umowie o dzieło. Wypłata wynagrodzenia w ramach pracy naukowo-badawczej zleconej Uczelni przez indywidualnego Zamawiającego następuje po złożeniu przez wykonawcę rachunku i stwierdzeniu zgodnego z umową wykonania pracy oraz protokolarnym odebraniu całości pracy i zapłacie należności przez Zamawiającego na rzecz Uczelni. Do rachunku powinien być dołączony wykaz roboczo-godzin, z którego wynika wysokość wynagrodzenia do wypłaty. Finansowanie innych wydatków występujących w trakcie realizacji pracy naukowo-badawczej zleconej następuje po złożeniu przez kierownika pracy zatwierdzonych delegacji, faktur lub rachunków. Wcześniejszy termin wypłaty wynagrodzenia, a także finansowanie innych wydatków w szczególności kosztów delegacji, występujących w trakcie realizacji projektu możliwe jest jedynie w przypadku przekazania zaliczki przez Zamawiającego.

Prace naukowo badawcze zlecone finansowane ze środków unijnych realizowane są na zasadach uregulowanych w odrębnym zarządzeniu.

Niniejsze zarządzenie dotyczy również prac zleconych, wykonywanych przez Lubuski Ośrodek Badań Społecznych.

- **Nr 29** z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie zmiany regulaminu pracy Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W regulaminie pracy Uniwersytetu Zielonogórskiego stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 40 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 10 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu pracy w Uniwersytecie Zielonogórskim (z p. zm.) § 57 ust. 2 otrzymał następujące brzmienie:

„2. Wynagrodzenie za pracę może być – po uzyskaniu pisemnej zgody pracownika – przekazywane na jego rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy.”

- **Nr 30** z dnia 18 sierpnia 2008 r. w sprawie przyjęcia zasad przydziału pokoi pracownikom, studentom oraz doktorantom Uczelni w domach mieszkalnych Uniwersytetu Zielonogórskiego w roku akademickim 2008/2009.

Zgodnie z zarządzeniem Rektor dokonuje podziału pokoi na Wydziały, Piony Prorektorów oraz Kancelrza. Podział pokoi przeznaczonych dla pracowników stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

Przydziału pokoi pracownikom będącym nauczycielami akademickimi oraz pracownikom administracji wydziałowej dokonuje odpowiednio Dziekan lub odpowiedni Prorektor. Przydział pokoi określony w zdaniu poprzednim wymaga akceptacji Kancelrza.

Przydziału pokoi pracownikom nie będącym nauczycielami akademickimi dokonuje Kancelarz po zasięgnięciu opinii kierownika jednostki, w której zatrudniony jest pracownik.

Przydziału pokoi studentom i doktorantom dokonuje Kancelarz po zasięgnięciu opinii Prorektora ds. Studenckich.

W uzasadnionych przypadkach w domach mieszkalnych Uniwersytetu Zielonogórskiego mogą zostać zakwaterowane osoby z zewnątrz. Przydziału pokoi tym osobom dokonuje Kancelarz.

- **Nr 31** z dnia 22 sierpnia 2008 r. w sprawie utworzenia jednostki administracyjnej Realizacja Projektów Unijnych – B2E.

W strukturze organizacyjnej Pionu Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą w Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii utworzona została jednostka administracyjna „Realizacja Projektów Unijnych – B2E” do realizacji projektu unijnego B2 EUROPE WEST POLAND.

Agnieszka Gąsiorowska
Biuro Prawne

TEKSTY UCHWAŁ I ZARZĄDZEŃ DOSTĘPNE SĄ NA STRONIE INTERNETOWEJ UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO
POD ADRESEM: <http://www.uz.zgora.pl/apl/>

PIERWSZE POSIEDZENIE SENATU UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO W KADENCJI 2008/2012 (24 WRZEŚNIA 2008)

Nowe władze Uniwersytetu Zielonogórskiego na lata 2008-2012

WŁADZE REKTORSKIE

Rektor

Prof. zw. dr hab. Czesław Osękowski ma 56 lat. Urodził się w Gubinie, obecnie województwo lubuskie. Jest żonaty, ma dwoje dorosłych dzieci. Ukończył studia politologiczne na Uniwersytecie Wrocławskim. Tam też w 1983 r. uzyskał stopień doktora politologii. Habilitował się w 1995 r. z nauk humanistycznych na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 2000 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych. W 2001 r. został profesorem zwyczajnym. W pracy naukowej zajmuje się pograniczem i stosunkami polsko-niemieckimi w XX wieku, dziejami Ziemi Lubuskiej, historią polityczną Polski i powszechną XX wieku, integracją europejską. Jest autorem 8 książek, ponad stu artykułów naukowych oraz dziewięciu redakcji prac zbiorowych. Jego książki i artykuły naukowe ukazywały się m.in. w takich wydawnictwach jak Poznańskie, Sejmowe, większości wydawnictw uniwersyteckich w kraju oraz w wydawnictwach niemieckich (Freie Universität w Berlinie, Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą oraz Uniwersytetu w Osnabrück).

Dotychczas wypromował dwunastu doktorów. Napisał ponad sześćdziesiąt recenzji rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, opinii w postępowaniu o tytuł naukowy oraz superrecenzji na zlecenie Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych, dwie recenzje w postępowaniu o nadanie tytułu doktora *honoris causa*. Wygłaszał referaty na osiemdziesięciu konferencjach naukowych, z których ponad połowa miała międzynarodowy charakter. W 1997 r. był konsultantem naukowym programu badawczego pt. „Odra jako krajobraz kulturowy” realizowanego przez rządy Polski i RFN. Uczestniczył w czterech polsko-niemieckich grantach naukowych i w pięciu polskich. W latach 2001-2004 pracował w polsko-niemieckim zespole opracowującym koncepcję przestrzennego zagospodarowania pogranicza polsko-niemieckiego do 2020 roku. Był jednym z czterech polskich ekspertów.

Od 1983 r. związany z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Zielonej Górze. W latach 1994-1999 był zastępcą dyrektora Instytutu Historii WSP ds. Naukowych, w latach 1999-2002 dyrektorem Instytutu Historii, w latach 2002-2005 był dziekanem Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od 2005 r. jest rektorem Uniwersytetu Zielonogórskiego. Pracował w zespole Ministra Edukacji Narodowej ds. powołania UZ. Należy do kilku towarzystw naukowych. Drugą kadencję jest członkiem Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk. Pięciokrotnie otrzymywał nagrody Ministra Edukacji Narodowej. W 2001 r. otrzymał nagrodę historyczną tygodnika „Polityka”. W 1999 r. otrzymał doroczną nagrodę prezydenta Zielonej Góry, w 2003 r. redakcji „Studiów Zielonogórskich”, w 2004 r. został wybrany przez czytelników „Gazety Lubuskiej” Lubuszaninem Roku. Jest honorowym obywatelem gminy Gubin.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą

Prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński

Studia na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Wrocławskiej 1976 r., doktorat na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Wrocławskiej 1980 r., habilitacja na Wydziale Melioracji i Inżynierii Środowiska Akademii Rolniczej we Wrocławiu 1995 r., tytuł profesora w Instytucie Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie 2003 r. Profesor zwyczajny w Instytucie Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego 2005 r. Od 2002-2008 r. dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od 2008 r. prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Od 1994 r. członek Zarządu II Sekcji Technicznej (Budownictwa Rolniczego) Międzynarodowej Organizacji Inżynierii Rolniczej (CIGR). Od 2003 r. udział w Komitecie Koordynującym Programu "Redefining the curricula for the multifunctional rural environment - agriculture, forestry and the rural society". Od 2003 r. przedstawiciel Polski w grupach roboczych działających w ramach UNECE CLRTAP TFEIP "Expert Group on Ammonia Abatement" oraz "Expert Panel on Agricultural Emissions". Od 2004 r. przedstawiciel Uniwersytetu Zielonogórskiego w Komitecie Sterującym polskich uczelni, Electricite de France (EDF) - Polska i EDF Research and Development. Od 2007 r. prezes Zielonogórskiego Stowarzyszenia Rozwoju Energii Odnawialnych. Od 2007 r. członek Sekcji Ochrony Środowiska przy Poznańskim Oddziale PAN. Od 2008 r. członek Task Force on Reactive Nitrogen w ramach UNECE CLRTAP TFEIP.

Autor 122 publikacji, w tym 78 oryginalnych prac badawczych. Główne obszary działalności naukowej: zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi, gospodarka energią, emisja zanieczyszczeń i ich wpływ na środowisko. Promotor 5 prac doktorskich i około 75 prac dyplomowych.

Prorektor ds. Rozwoju

Dr hab. Krzysztof Urbanowski, prof. UZ, (ur. 1949 r.) w Zielonej Górze mieszka od września 1977 roku. Szkołę średnią – Technikum Mechaniczno-Elektryczne – ukończył w klasie nukleonicznej w 1968 roku w Bydgoszczy. Od 1968 roku do 1973 roku był studentem kierunku *fizyka* na Uniwersytecie Wrocławskim, które ukończył w 1973 roku. W latach 1973–1977 odbył studia doktoranckie w Instytucie Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracę doktorską obronił w październiku 1977 roku. Od 1 września 1977 pracował w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Do 1996 roku był adiunktem – początkowo w Zakładzie Fizyki Teoretycznej WSP, a później w Instytucie Fizyki WSP TK. Rozprawę habilitacyjną obronił na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Sankt-Petersburgskiego w 1993 roku – jednym z jej recenzentów był uznawany w świecie za największy autorytet w zakresie teoretycznego opisu rozpadów cząstek nietrwałych profesor Leonid A. Khalfin. Od 1996 roku jest profesorem nadzwyczajnym – początkowo WSP TK, a od 2001 roku, Uniwersytetu Zielonogórskiego. Jest autorem ok. 40 artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie „*filadelfijskich*”: począwszy od „*Acta Physica Polonica B*”, poprzez „*Physics Letters B*”, i kończąc na „*Physical Review A*” oraz współautorem dwu monografii. Zajmuje się opisem rozpadu cząstek nietrwałych i wpływem fundamentalnych symetrii (odbicia przestrzennego, odwrócenia czasu, sprzężenia ładunkowego) na własności układów składających się z neutralnego mezonu i jego antycząstki na ewolucję takich układów w czasie. Był promotorem licznych prac magisterskich. Był też promotorem pracy doktorskiej dr. Jarosława Piskorskiego, pracownika Instytutu Fizyki Uniwersytetu Zielonogórskiego. Kolejny jego doktorant ma otwarty przewód doktorski.

W latach 1996–1998 był zastępcą dyrektora Instytutu Fizyki WSP TK, a od jesieni 1998 do końca września 1999 roku – dyrektorem Instytutu Fizyki WSP TK. Od 1996 roku był członkiem Senatu WSP TK. Od września 1999 roku do sierpnia 2001 roku był prorektorem WSP TK. Od września 2001 do końca sierpnia 2002 był prorektorem Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz członkiem Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Przewodniczył rektorskiej komisji ds. opracowania statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Od września 2002 r. jest członkiem Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Był współautorem uzasadnienia wniosku o utworzenie Wydziału Fizyki i Astronomii, a 23 marca 2004 roku został wybrany na pierwszego dziekana tego Wydziału. W marcu 2005 roku został wybrany prorektorem Uniwersytetu Zielonogórskiego na kadencję 2005 – 2008 i od 1 września 2005 pełnił funkcję prorektora ds. rozwoju. W trakcie kadencji 2005 – 2008 przewodniczył Komisji Statutowej, Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów i innym ważnym dla Uniwersytetu komisjom, a także reprezentował Uniwersytet Zielonogórski w Uniwersyteckiej Komisji Finansowej. 19 marca 2008 roku wybrano go na prorektora Uniwersytetu Zielonogórskiego na kadencję 2008–2012.

Prorektor ds. Jakości Kształcenia

Dr hab. Wielisława Osmańska-Furmanek, prof. UZ (ur. 1956) ukończyła Politechnikę Wrocławską i Moskiewski Instytut Energetyczny, kierunek informatyka i matematyka stosowana (1981); doktor nauk technicznych w zakresie informatyki (1987); habilitacja z nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, w dziedzinie zastosowań technologii informacyjnych w edukacji i procesach pedagogicznych (1996). W uczelni zielonogórskiej pracuje od 1981 r., najpierw w Instytucie Matematyki potem w Instytucie Zarządzania, obecnie prof. nadzw. w Katedrze Mediów i Technologii Informacyjnych na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu. W jej działalności naukowej widać konsekwencję w podejmowaniu problemów badawczych z zakresu komputerowego wspomagania nauczania i uczenia się oraz metod nauczania na odległość, formowania medialnej przestrzeni edukacyjno-komunikacyjnej i oddziaływań multimediów. Jest przedstawicielem kognitywistycznego nurtu pedagogiki medialnej. Autorka ponad 60 publikacji naukowych monografii, artykułów i podręczników akademickich z zakresu pedagogiki mediów. Wypromowała kilku doktorów nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, recenzowała wiele prac doktorskich. Jest recenzentem wielu grantów KBN, prac naukowych i książek. W latach 2005–2008 prowadziła dwa duże granty edukacyjne z funduszy europejskich. Jest członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego, członkiem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego. Sekretarz Sekcji Pedagogiki Mediów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. W latach 2005–2008 członek konferencji prorektorów ds. kształcenia polskich uczelni technicznych

oraz członek Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Członek Rad Naukowych i Komitetów redakcyjnych kilku czasopism (m.in. *Pedagogika Mediów*, *Kultura i Edukacja*, *Kognitywistyka* i *Media w Edukacji*). Od 1999 roku pełniła funkcję Prodziekana do spraw nauki, a od 2001 roku Dziekana Wydziału Nauk Pedagogicznych i Społecznych, w 2002 roku ponownie wybrana na Dziekana tego wydziału. Od 2005 roku we władzach UZ pełni funkcję prorektora ds. jakości kształcenia.

NOWE WŁADZE UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO NA LATY 2008-2012

Prorektor ds. Studentkich

Dr hab. Longin Rybiński, prof. UZ, w 1978 roku ukończył z wyróżnieniem studia matematyczne w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu i podjął pracę w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Zielonej Górze. Stopień doktora (1985 r.), a następnie doktora habilitowanego (1993 r.) w zakresie nauk matematycznych nadano mu w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Jego zainteresowania naukowe obejmują teorię multifunkcji z zastosowaniami w optymalizacji, aproksymacji, teorii sterowania i matematycznych modelach ekonomii. Najważniejsze wyniki, jakie uzyskał, to twierdzenia o selekcjach ciągłych i mierzalnych, twierdzenia o punktach stałych multifunkcji, twierdzenia o regularności rozwiązań inkluzji różniczkowych i zadań optymalizacji. Jest autorem lub współautorem ponad 20 artykułów naukowych (publikowanych m.in. w *Fundamenta Mathematica*, *Journal of Approximation Theory*, *Journal of Mathematical Analysis and Applications*, *Proceedings of the American Mathematical Society*) oraz jednej monografii. Wypromował dwóch doktorów nauk matematycznych, był recenzentem w kilku przewodach doktorskich, a także autorem licznych recenzji wydawniczych i przeglądowych. W latach 1994-1999 kierował redakcją czterech serii *Discussiones Mathematicae*. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego (w latach 1993-1995 był prezesem Zielonogórskiego Oddziału PTM), a także członkiem American Mathematical Society.

W latach 1996-1999 pełnił funkcję prodziekana, a w latach 1999-2001 dziekana Wydziału Podstawowych Problemów Techniki w Politechnice Zielonogórskiej. W Uniwersytecie Zielonogórskim, w latach 2001-2005 pełnił funkcję prodziekana - początkowo na Wydziale Nauk Ścisłych, następnie na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii. Od 2005 roku jest prorektorem ds. studenckich.

Wyróżniany był nagrodą Ministra za osiągnięcia naukowe, kilkakrotnie nagrodami Rektora za osiągnięcia naukowe, pracę dydaktyczną oraz organizacyjną, a także przyznawanym przez studentów tytułem Belfra Roku - w różnych kategoriach.

■ DZIEKANI

Dziekan Wydziału Artystycznego

Prof. Piotr Szurek

urodził się w 1958 roku w Stęszewie. W latach 1982-1987 studiował na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w Poznaniu. Dyplom z wyróżnieniem uzyskał w zakresie grafiki warsztatowej w 1987 r.

Od 1987 roku pracownik Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, a od 2001 roku wykładowca w Instytucie Sztuk Pięknych na Wydziale Artystycznym UZ. W 1997 roku uzyskał kwalifikacje I stopnia, a w 2002 roku - kwalifikacje II stopnia w zakresie dyscypliny artystycznej – grafika. 31 października 2007 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł profesora sztuk plastycznych. Obecnie w Instytucie Sztuk Pięknych pełni funkcję kierownika Zakładu Grafiki i prowadzi Pracownię Druku Wklęsłego. Prowadzi również Pracownię Rysunku z Elementami Anatomii i Perspektywy. Jest członkiem Rady Programowej Galerii Grafiki przy Bibliotece Sztuki w Instytucie Sztuk Pięknych. Na kadencję 2008-2012 został wybrany Dziekanem Wydziału Artystycznego UZ. W poznańskiej Akademii Sztuk Pięknych jest kierownikiem Pracowni Wklęsłodruku.

W swojej twórczości zajmuje się grafiką, rysunkiem i malarstwem. Zorganizował 33 wystawy indywidualne w Polsce, Belgii, Luksemburgu, Francji, Niemczech i Szwecji. Na stałe związany z paryską Galerie Koralewski. Uczestnik około 200 wystaw zbiorowych i międzynarodowych przeglądów grafiki i rysunku. Za swoją twórczość otrzymał liczne nagrody i wyróżnienia. Najważniejsze to: w 1994 roku - Grand Prix na Triennale Grafiki Polskiej w Katowicach, w 1999 roku - Grand Prix na Międzynarodowym Biennale Grafiki „Dry Point” w Użcach, w 2000 roku - Nagrodę Specjalną na Międzynarodowym Triennale Grafiki w Krakowie i w 2003 roku - Grand Prix na Międzynarodowym Konkursie Rysunku we Wrocławiu. Jest dwukrotnym stypendystą Ministra Kultury i Sztuki (1988, 2003). Za osiągnięcia artystyczne w 2005 roku otrzymał Nagrodę II stopnia Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Prace w wielu kolekcjach prywatnych i państwowych m.in.: Biblioteque Nationale w Paryżu, Cremona Civic Museum w Kremonie we Włoszech, Kaliningrad State Art Gallery. W Polsce w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie, Szczecinie, Państwowym Muzeum na Majdanku i w Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze.

Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania

Dr hab. inż. Magdalena Graczyk, prof. UZ

Profesor Magdalena Graczyk jest związana z zielonogórskim środowiskiem naukowym od 1975 roku. Stopnie naukowe – doktora nauk technicznych (1978 r.) oraz doktora habilitowanego nauk technicznych (1985 r.) uzyskała na Wydziale Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Wrocławskiej. Reprezentuje dziedziny nauki z pogranicza dyscyplin naukowych zajmując się inżynierią i ochroną środowiska, ekonomią ekologiczną (analizą procesów gospodarczych w kontekście realizacji paradygmatu rozwoju zrównoważonego) oraz zarządzaniem środowiskiem i proekologicznymi systemami zarządzania na poziomie mikroekonomicznym.

Od 1991 r. kieruje Zakładem Zarządzania Środowiskiem i Gospodarką Publiczną prowadząc badania w następujących obszarach:

- zarządzanie inwestycjami ochrony środowiska w aspekcie kreowania rozwoju zrównoważonego na poziomie lokalnym i regionalnym,
- zastosowanie bilansów ekologicznych i techniki LCA (Life Cycle Assessment) do wyznaczania skumulowanych obciążeń środowiska oraz optymalizacji przepływów materiałowo-energetycznych w procesach technologicznych,
- upowszechnianie dobrych prośrodowiskowych praktyk jako stymulatorów innowacyjności i konkurencyjności w przedsiębiorstwach oraz samorządach.

Jej dorobek publikacyjny wynosi łącznie 136 pozycji. Jest autorem i współautorem 6 monografii, 24 rozdziałów w wydawnictwach zwartych, 106 artykułów opublikowanych w indeksowanych czasopismach o krajowym i międzynarodowym zasięgu. Ponadto jest autorką 2 patentów i ponad 60 prac niepublikowanych (konceptyjnych projektów inżynierskich, strategii zrównoważonego rozwoju, ekspertyz i opinii wykonanych na rzecz przemysłu oraz samorządów).

Za działalność naukową uzyskała wiele nagród i wyróżnień (m.in. nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, nagrodę Fundacji Prof. Goetla, wielokrotnie nagrody JM Rektora Wyższej Szkoły Inżynierskiej, Politechniki Zielonogórskiej oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego). Jest także odznaczona medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Posiada dorobek w zakresie kształcenia młodej kadry naukowej jako promotor 4 zakończonych przewodów doktorskich i ponad 300 prac magisterskich i licencjackich.

Pełniła także wiele funkcji poza Uczelnią (m.in. w latach 1994-1998 - funkcję eksperta w Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko przy Ministrze Środowiska, w latach 1999-2005 - funkcję wiceprzewodniczącej Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Zielonej Górze). Jest wieloletnim członkiem Europejskiego Towarzystwa Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych - oddział Polska oraz członkiem Zarządu Zielonogórskiego Towarzystwa Energetyki Odnawialnej.

Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji

Dr hab. inż. Andrzej Pieczyński, prof. UZ

Studia w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Zielonej Górze, doktorat na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej, habilitacja na Wydziale EliT Uniwersytetu Zielonogórskiego. Po studiach rozpoczął pracę na Wydziale Elektrycznym w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Zielonej Górze.

Od 1977 roku pracownik WSI, a następnie Politechniki i Uniwersytetu Zielonogórskiego. W latach 2002-2005 prodziekan i w latach 2005-2008 dziekan Wydziału EliT.

Autor lub współautor 2 monografii, 14 artykułów w czasopismach o zasięgu międzynarodowym oraz krajowym, 42 artykułów w materiałach konferencji zagranicznych i 17 artykułów w materiałach konferencji krajowych, 4 rozdziałów w książkach, 1 skryptu, i wielu wdrożeń wyników badań do przemysłu. Specjalizuje się w dziedzinie: sztucznej inteligencji a w szczególności zastosowaniu logiki rozmytej w modelowaniu i diagnostyce procesów przemysłowych.

Dziekan Wydziału Fizyki i Astronomii

Prof. dr hab. Piotr Rozmej

Związany z Zieloną Górą od 2000 roku. Absolwent Wydziału Mat-Fiz-Chem Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Doktorat (1975) na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, habilitacja (1987) oraz tytuł profesora (1997) na UMCS w Lublinie.

Zainteresowania naukowe: struktura jądra atomowego, reakcje jądrowe, optyka kwantowa, dynamika paczek falowych i teoria chaosu deterministycznego. Autor ponad siedemdziesięciu publikacji naukowych, w tym ponad czterdziestu artykułach w czasopiśmie (tak zwanej) listy filadelfijskiej.

Zaangażowany od lat w międzynarodową współpracę naukową. W charakterze pracownika kontraktowego, wizytującego profesora lub stypendysty seniora spędził wiele lat w znanych ośrodkach naukowych: w Zjednoczonym Instytucie Badań Jądrowych, Dubna (1 rok), w Gesellschaft für Schwerionenforschung, Darmstadt (w sumie ok. 5 lat), w Institute des Sciences Nucleaires, Grenoble (2 lata). Współpraca z GSI, Darmstadt trwa już 25 lat, z ISN, Grenoble trwała 15 lat. Kilka krótszych parotygodniowych pobytów spędził w Instytucie Nielsa Bohra w Kopenhadze, Lawrence Berkeley Laboratory w Berkeley, w International Centre for Theoretical Physics w Trieście, gdzie miał okazję spotkać kilku laureatów nagrody Nobla z fizyki.

Wygłosił wiele zaproszonych seminariów i wykładów w różnych uniwersytetach i instytutach naukowych w Niemczech, Francji, Włoszech, Danii, Belgii, ZSRR, USA i Kanadzie. Wielokrotnie przedstawiał swoje wyniki na konferencjach międzynarodowych. W Instytucie Fizyki UMCS był wieloletnim kierownikiem Zakładu Matematycznych Metod Fizyki, kierownikiem Studium Doktoranckiego oraz zastępcą dyrektora instytutu. W Zielonej Górze pełnił funkcję prodziekana Wydziału Nauk Ścisłych zaraz po utworzeniu Uniwersytetu Zielonogórskiego. W poprzedniej kadencji był dyrektorem Instytutu Fizyki. Wypromował dwoje doktorów, obecnie pracuje z dwoma doktorantami. Jako recenzent brał udział w wielu przewodach doktorskich i kilku habilitacyjnych. Za osiągnięcia naukowe otrzymał nagrodę Ministra Edukacji Narodowej oraz kilkanaście nagród rektorskich. Był kierownikiem trzech grantów KBN.

Dziekan Wydziału Humanistycznego

Dr hab. Wojciech Strzyżewski prof. UZ

Specjalista z zakresu heraldyki, sfragistyki i dziejów wczesnonowożytnych XVI-XVIII. Absolwent historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. W 1990 obronił rozprawę doktorską, a w 1999 r. odbył kolokwium habilitacyjne na Wydziale Historycznym UAM w Poznaniu.

Od 2000 prof. WSP w Zielonej Górze, a od 2001 r. Uniwersytetu Zielonogórskiego. W latach 2000-2002 zastępca dyrektora Instytutu Historii UZ, następnie od 2002 r. do 2005 r. dyrektor Instytutu Historii UZ. Od 2000 r. kierownik Zakładu Historii Polski i powszechnej XVI-XVIII wieku oraz Pracowni Heraldycznej działającej w ramach Instytutu Historii UZ.

W zakresie badań heraldycznych opracował projekty ponad 20 herbów dla samorządów między innymi herb i flagę województwa lubuskiego, herby powiatów: zielonogórskiego, krośnieńskiego, świebodzińskiego, nowosolskiego, wschowskiego. Jest autorem wielu ekspertyz dotyczących poprawności herbów, flag i znaków firmowych. Prowadzone badania sfragistyczne obejmują dzieje nowożytnych pieczęci szlacheckich i różnych instytucji. Zainteresowania dziejami wczesnonowożytnymi związane są głównie z historią regionalną ze szczególnym uwzględnieniem historii miast. Jest autorem, redaktorem licznych monografii historycznych miast między innymi: Świebodzina, Bytomia Odrzańskiego, Nowego Miasteczka, Sławy.

Autor i współautor ponad 100 publikacji naukowych, w tym pięciu monografii i ośmiu redakcyjnych prac zbiorowych. Członek Polskiego Towarzystwa Heraldycznego oraz kolegiów redakcyjnych regionalnych czasopism i towarzystw naukowych. Wypromował czterech doktorów i sprawuje opiekę naukową nad trzema doktorantami.

Dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska

Dr hab. inż. Jakub Marcinowski, prof. UZ

urodził się w 1954 roku w Gorzowie Wlkp. W 1974 roku ukończył Technikum Melioracji Wodnych w Gorzowie i wytypowany przez swoją szkołę jako najlepszy uczeń został przyjęty bez egzaminów na studia na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej. W roku 1979 ukończył studia z wyróżnieniem. Jeszcze w trakcie studiów rozpoczął studia doktoranckie na wydziale, na którym studiował. W roku 1982 uzyskał stopień doktora nauk technicznych w dziedzinie budownictwa na podstawie rozprawy zatytułowanej *Stateczność powłoki konoidalnej*. Po rocznej pracy w biurze projektów w 1983 roku został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Inżynierii Lądowej Politechniki Wrocławskiej. Pracował w Zakładzie Wytrzymałości Materiałów prowadząc zajęcia z zakresu bloku przedmiotów związanych z mechaniką

budowli. W latach 1988-1990 pracował na stanowiskach profesorskich w uczelniach Iraku (Mosul University w Mosulu i Saddam University for Engineering and Science w Bagdadzie). W roku 2000 uzyskuje stopień doktora habilitowanego nauk technicznych w dziedzinie budownictwa na podstawie rozprawy habilitacyjnej zatytułowanej *Nieliniowa stateczność powłok sprężystych*. W lutym 2002 roku zostaje mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego Politechniki Wrocławskiej. Od października 2002 jest pracownikiem Instytutu Budownictwa Uniwersytetu Zielonogórskiego. W latach 2002-2007 kieruje Zakładem Konstrukcji Budowlanych. W październiku 2007 zostaje wybrany Dyrektorem Instytutu Budownictwa, a w maju 2008 - Dziekanem Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Ma w swym dorobku ponad 120 prac naukowych i naukowo-technicznych w tym artykuły naukowe w renomowanych czasopiśmie międzynarodowych. Główną specjalnością naukową prof. Marcinowskiego jest stateczność konstrukcji ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk zachodzących w zakresie geometrycznie nieliniowym. Jest autorem lub współautorem wielu ekspertyz technicznych tak znaczących obiektów budowlanych jak hiperboloidalne chłodnie kominowe, stalowe konstrukcje podwieszone czy stalowe silosy na zboże. Dyplomanci prof. Marcinowskiego byli trzykrotnie nagradzani w ogólnopolskim konkursie Ministerstwa Budownictwa na najlepsze prace dyplomowe.

Prof. Marcinowski jest ekspertem Państwowej Komisji Akredytacyjnej w dziedzinie budownictwa. Wiosną 2008 został powołany do grupy TWG 8.4 ECCS (European Convention for Constructional Steelwork) jako jedyny Polak. Jest to grupa ekspertów z całej Europy opracowująca wytyczne projektowania powłokowych konstrukcji stalowych.

Prof. Marcinowski jest członkiem sekcji Mechaniki Konstrukcji i Materiałów Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej Polskiej Akademii Nauk. Jest także członkiem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej i pełni już drugą kadencję funkcję wiceprzewodniczącego Koła Zielonogórskiego tej organizacji.

Jest żonaty, ma dwoje dzieci. Z pasją rozwija swoje główne hobby, którym jest ornitologia.

Dziekan Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii

Dr hab. Andrzej Cegielski, prof. UZ

- studia ukończone na kierunku matematyka na Politechnice Wrocławskiej (1976 r.),
- doktorat w Instytucie Matematyki Politechniki Wrocławskiej (1981 r.),
- habilitacja z nauk matematycznych na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (1995 r.),
- Praca w WSiInż. w Zielonej Górze od 1977 r., następnie na Politechnice Zielonogórskiej i na Uniwersytecie Zielonogórskim,
- zastępca dyrektora Instytutu Matematyki PZ w latach 1993-1996 i 1999-2001,
- vice-prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Matematycznego w latach 1999-2002,
- badania w zakresie optymalizacji, w szczególności optymalizacji wypukłej nieróżniczkowalnej, metod rzutowych i ich zastosowań w tomografii komputerowej i w radioterapii,
- organizator wielu konferencji międzynarodowych,
- autor 1 monografii, 1 skryptu i 35 publikacji naukowych (w tym 12 w zagranicznych czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej).

Dziekan Wydziału Mechanicznego

Prof. zw. dr hab. inż. Ferdynand Romankiewicz

ukończył studia na Wydziale Odlewnictwa AGH w Krakowie w 1969 r. Stopień naukowy doktora nauk technicznych uzyskał na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej (czerwiec 1973 r.), natomiast stopień doktora habilitowanego na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej (marzec 1984). W lipcu 1985 r. został mianowany na stanowisko docenta, a w 1991 r. - na stanowisko profesora nadzwyczajnego WSi w Zielonej Górze. Tytuł profesora nauk technicznych uzyskał na wniosek Rady Wydziału Odlewnictwa AGH (marzec 1996 r.). Na stanowisko profesora zwyczajnego został mianowany przez Ministra Szkolnictwa Wyższego (1998 r.). Pełnił funkcje: dziekana Wydziału Mechanicznego WSi w Zielonej Górze (1990-1993), prorektora ds. nauki i współpracy z zagranicą Politechniki Zielonogórskiej (1996-1999), prorektora ds. nauczania Politechniki Zielonogórskiej (1999-2001), prorektora ds. Szkoły Nauk Technicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego (2001-2002), prorektora ds. jednostek międzywydziałowych Uniwersytetu Zielonogórskiego (2002-2003) oraz prorektora ds. jakości kształcenia Uniwersytetu Zielonogórskiego (2003-2005). Był członkiem Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych oraz ekspertem Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Wielokrotnie był powoływany w skład Sekcji T08B przy Zespole Inżynierii Materiałowej i Technologii Materiałowych Komitetu Badań Naukowych. Był członkiem sekcji ds. Projektów Celowych oraz

Projektu Zamawianego „Materiały gradientowe”. Jest członkiem kilku Komisji Polskiej Akademii Nauk, w tym pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Komisji Nauki o Materiałach PAN Oddziału w Poznaniu, jest także wiceprzewodniczącym Komisji Budowy Maszyn PAN Oddziału w Poznaniu (od 2007 r.). Jest członkiem rady programowej *Archiwum Technologii Maszyn i Automatykacji* oraz członkiem Komitetu Naukowego *Archives of Foundry Engineering*.

Dorobek naukowy prof. dra hab. inż. Ferdynanda Romankiewicza obejmuje ponad 175 artykułów i referatów (ponad 70 zagranicznych), rozprawę, 2 książki, podręcznik akademicki i 4 skrypty dydaktyczne. Wypromował 2 doktorów i ponad 150 magistrów i inżynierów. Opatentował 29 wynalazków (w tym 7 za granicą: USA, Kanada, Japonia, W. Brytania, Szwajcaria, RFN i NRD). Opiniował 9 rozpraw doktorskich (3 zagraniczne), 5 przewodów habilitacyjnych (2 zagraniczne), wielokrotnie opiniował wnioski o nadanie tytułu profesora (2 zagraniczne) oraz zatrudnienie na stanowisko profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego. Opiniował ponad 40 grantów badawczych KBN (3 zagraniczne). Był stypendystą Fundacji Humboldta (RWTH Aachen 1983-1985), DAAD (TU Berlin 1991), Unii Europejskiej (1993 r.) oraz Deutsche Forschungsgemeinschaft (1995). Jest członkiem Deutsche Gesellschaft für Materialkunde (od 1990 r.).

Za działalność naukową, badawczą i dydaktyczną został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989 r.), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1978 r.), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1997 r.) oraz Odznaką Honorową za Zasługi w Rozwoju dla Województwa Zielonogórskiego (1998 r.). Był 6-krotnie nagradzany przez Ministra Edukacji Narodowej oraz uzyskał nagrody Wojewody Lubuskiego (1988 r.) i Prezydenta Zielonej Góry (1997 r.).

Dziekan Wydziału Nauk Biologicznych

Dr hab. Leszek Jerzak, prof. UZ

Z zielonogórską uczelnią jest związany już od 1982 r., kiedy to rozpoczął pracę jako asystent na Wydziale Pedagogicznym zielonogórskiej WSP. Stopień doktora nauk przyrodniczych uzyskał w Instytucie Ekologii PAN w 1990 roku, a stopień doktora habilitowanego w 2003 r. (Wydz. Biologii i Nauk o Ziemi UMK). Jego praca naukowa skupia się na problematyce ekologii ptaków. Ponieważ jednym z gatunków, który zaczął spektakularnie zasiedlać miasta w latach 80. XX wieku była sroka, stała się ona obiektem badań wielu naukowców na świecie. Populacja zielonogórska wykazuje najwyższe zagęszczenia w Północnej Afryce. Dlatego stała się doskonałą populacją wzorcową do badań nad procesem synurbizacji. Głównym problemem badawczym współczesnej ekologii jest wyjaśnienie czynników i mechanizmów regulujących liczebność populacji roślinnych i zwierzęcych. Dlatego tak cenne są dla badań gatunki, które nagle zwiększają swoją liczebność. Można "łatwiej" zaobserwować czynniki, które pozwalają na "wyrwanie" się gatunkowi spod kontroli. W 1995 roku L. Jerzak zorganizował w Zielonej Górze pierwszą międzynarodową konferencję poświęconą ekologii sroki. W konferencji wzięli udział naukowcy nawet z odległych Stanów Zjednoczonych i Japonii. Obecnie prowadzi badania nad ekologią bociana białego - gatunku wskaźnikowego (jego obecność świadczy o jakości środowiska). Brał udział w wielu konferencjach międzynarodowych poświęconych ekologii ptaków.

Jest autorem 4 monografii, autorem rozdziałów w 36 innych monografiach naukowych i skryptach akademickich. Opublikował także wiele artykułów w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Prof. Leszek Jerzak jest obecnie współredaktorem znanego czasopisma *International Studies on Sparrows*, którego wydawanie przeniesiono w 2005 roku do naszej Uczelni.

Brał udział w wielu zagranicznych konferencjach naukowych m.in. w Jokohamie, Manchesterze, Bradford, Pekinie, Chemnitz, Wilm. Prezentował także wykłady na zaproszenie Royal College for Surgeons in Ireland, Trinity University w Dublinie, Universität Vechta oraz Universität Potsdam.

Jest wieloletnim Prezesem Zarządu Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Zielonej Górze. Wspólnie z miejscowymi przyrodnikami doprowadził do powstania Muzeum Bociana Białego w Kłopotcu, gm. Cybinka. Zaslugą prof. Jerzaka jest też powstanie Krzesińskiego Parku Krajobrazowego i PK "Łuk Mużakowa". Profesor koordynował też wiele projektów związanych z aktywną ochroną przyrody - we współpracy LOP i UZ prowadził między innymi projekt poświęcony ochronie płomykówki i nietoperzy w obiektach sakralnych woj. lubuskiego.

W 2006 roku za zasługi w ochronie przyrody prof. Leszek Jerzak otrzymał prestiżowy medal im. Wiktora Godlewskiego.

Dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu

Dr hab. Zbigniew Izdebski, prof. UZ

ukończył Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Zielonej Górze. Tytuł doktora nauk humanistycznych uzyskał na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego. Tam też habilitował się. Pedagog, seksuolog, doradca rodzinny.

Od 1984 r. pracownik WSP, a następnie Uniwersytetu Zielonogórskiego, kierownik Zakładu Poradnictwa i Seksuologii oraz Poradni Młodzieżowej UZ. Od 1998 roku również pracownik Uniwersytetu Warszawskiego; w latach 2002-2005 prodziekan Wydziału Pedagogicznego UW. W latach 2005-2008 Dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego. W 2008 r. ponownie wybrany na Dziekana WPSiNoZ UZ. W pracy naukowej zajmuje się przede wszystkim badaniami w obszarze pedagogiki seksualnej i seksuologii społecznej, m.in. zachowaniami seksualnymi Polaków, seksualnością dzieci i młodzieży, wiedzą i postawami wobec HIV/AIDS. Kierownik polskich i międzynarodowych projektów badawczych realizowanych między innymi na zlecenie WHO, UNAIDS, UNDP, Open Society Institute, Social Pedagogische Institut w Berlinie, Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, Ministerstwa Zdrowia. Uczestnik staży naukowych w Niemczech, Austrii, USA, Australii i Szwecji.

W ostatnim czasie realizuje projekt badawczy pt. *Psychoseksualne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w relacjach z otoczeniem społecznym* finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych.

Należy do wielu stowarzyszeń i organizacji polskich i międzynarodowych. Członek Polskiej Akademii Medycyny. Posiada liczne certyfikaty potwierdzające jego kompetencje i doświadczenia w pracy edukacyjnej i poradnianej.

W 2008 roku otrzymał tytuł honorowego członka Niemieckiego Towarzystwa Wychowania Seksualnego w Bonn, które jest członkiem Światowego Towarzystwa Zdrowia Seksualnego. Honorowy tytuł otrzymał za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań i budowy teorii pedagogiki seksualnej.

Wypromował 2 doktorów nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki.

PRODZIEKANI

wydział	Prodziekani
Wydział Artystyczny	dr Barbara Literska – ds. Nauki dr hab. Paulina Komorowska-Birger, prof. UZ – ds. Studenckich
Wydział Ekonomii i Zarządzania	dr hab. inż. Daniel Fic, prof. UZ – ds. Nauki dr hab. Ilona Politowicz, prof. UZ - ds. Jakości Kształcenia dr inż. Krzysztof Witkowski – ds. Studenckich
Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji	dr inż. Anna Pławiak-Mowna – ds. Studenckich dr inż. Sławomir Piontek – ds. Nauki
Wydział Fizyki i Astronomii	prof. dr hab. George Melikidze – ds. Nauki dr hab. Van Cao Long – ds. Studenckich
Wydział Humanistyczny	dr hab. Sławomir Kufel, prof. ZU – ds. Nauki dr Mirosław Świt – ds. Studenckich dr Maciej Szelewski – ds. Jakości Kształcenia
Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska	dr hab. inż. Zofia Sadecka, prof. UZ - ds. Nauki dr hab. Urszula Kołodziejczyk, prof. UZ – ds. Studenckich
Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii	dr hab. Krzysztof Przesławski, prof. UZ – ds. Nauki dr Alina Szelecka – ds. Studenckich
Wydział Mechaniczny	dr hab. inż. Jerzy Mutwil, prof. UZ – ds. Nauki dr inż. Dariusz Michalski – ds. Studenckich
Wydział Nauk Biologicznych	dr Artur Wandycz – ds. Studenckich dr hab. Beata Gabryś, prof. UZ – ds. Nauki
Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu	dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec – ds. Organizacji i Rozwoju dr Mariusz Kwiatkowski – ds. Studenckich dr Elżbieta Kołodziejska – ds. Kształcenia

Sami musimy sobie pomóc

rozmowa z JM Rektorem Uniwersytetu Zielonogórskiego
prof. Czesławem Osękowskim

Panie Rektorze, przed Panem druga kadencja – tym razem o rok dłuższa. Proszę o podsumowanie dotychczasowej pracy i kilka słów o tym co nas czeka w najbliższej przyszłości.

Uniwersytet Zielonogórski utrwała się coraz bardziej w strukturze polskiego szkolnictwa wyższego. Jesteśmy największą uczelnią akademicką w regionie oraz jedyną, która prowadzi badania naukowe i zatrudnia profesorów na pierwszym etapie. To nasz Uniwersytet będzie miał decydujący wpływ na liczbę oraz strukturę osób z wyższym wykształceniem w województwie lubuskim. Uważam, że nasza uczelnia ma do spełnienia ważną misję w stosunku do tysięcy młodych ludzi z regionu i będziemy ją konsekwentnie oraz skrupulatnie wypełniać.

Praca rektora jest nieprawdopodobnie skomplikowana i stresująca. Z jednej strony stosunkowo wysoki prestiż, z drugiej zaś borykanie się z tysiącami problemów z często odległych i oderwanych od siebie obszarów życia. Dziś już wiem co to jest samotność rektora. Przed trzema laty kiedy mówili mi o takim stanie ducha doświadczeni i byli rektorzy, nie rozumiałem o co im chodzi. Samotność w moim przypadku dotyczy nie braku współpracowników, kolegów i przyjaciół lecz dużych kompetencji kreatywnych, decyzyjnych i administracyjnych, a co za tym idzie - jednoosobowej odpowiedzialności za wszystko, co jest związane z funkcjonowaniem Uniwersytetu. Rektor najczęściej sam musi decydować i wybierać, borykając się przy tym z podpowiadającymi mu racjami, interesami i argumentami.

Uważam, że minione trzy lata funkcjonowania Uniwersytetu Zielonogórskiego to był dobry czas. Szereg kwestii zostało rozwiązanych i ustabilizowanych, inne są jeszcze w toku. Finansowy i organizacyjny stan uczelni jest dziś znacznie lepszy niż w 2005 roku, chociaż problemów do pokonania jest jeszcze bardzo wiele. Przyłożyłem do pokonania tego nowemu Senatowi Uniwersytetu na posiedzeniu w dniu 23 września br. Trudno mówić o wszystkich sprawach dotyczących Uczelni w wywiadzie, czynię to w różnych sytuacjach m.in. w corocznych sprawozdaniach z pracy Rektora. Dostrzegam w ostatnich trzech latach bardzo wyraźny postęp gdy chodzi o rozwój na Uniwersytecie kierunków kształcenia oraz jego jakość. Żle natomiast jest z kolejnymi uprawnieniami do doktoryzowania i habilitowania. Chociaż przybywa nam kolejnych profesorów i doktorów habilitowanych i to na trwałe związanych z Zieloną Górą, nie przybywa tych uprawnień. Właśnie rozwój naukowy musi w latach 2008-2012 stać się naszym podstawowym obszarem aktywności. To głównie zadanie Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz rad wydziałów.

Czeka nas również korekta struktury Uniwersytetu. Fi-

nansowanie szkolnictwa wyższego oraz demografia wymuszają rezygnację z 4-5 kierunków kształcenia, a także reorganizację dwóch-trzech wydziałów. Musimy także o 10-15 proc. zmniejszyć liczbę osób zatrudnionych w administracji uczelni.

W sumie jednak uważam, że powinniśmy kontynuować dotychczasowy kierunek rozwoju Uniwersytetu. Z takim strategicznym przesłaniem uczestniczyłem w wyborach władz uczelni i zostałem wybrany na stanowisko rektora na lata 2008-2012. Model Uniwersytetu Zielonogórskiego jest optymalny, jeżeli weźmie się pod wzgląd wszystkie racjonalne przesłanki. W Zielonej Górze nie ma miejsca na wiele uczelni z przyczyn obiektywnych. Nieliczne na szczęście głosy o ewentualnej zmianie profilu kształcenia na Uniwersytecie uważam za działanie koniunkturalne i obliczone na płytki poklask. Uniwersyteckość to przecież wartość wyższego rzędu, ponadczasowa i ponadregionalna oraz kulturotwórcza.

Jesteśmy jednym z najmniejszych uniwersytetów w kraju i jednym z najmłodszych. Nie da się ukryć, że ministerstwo nie „rozpieszcza” nas finansowo. Co więcej, wiele się mówi o tym, że „duże” pieniądze będą szły do dużych ośrodków akademickich. Tak zresztą już się dzieje. Czy ma Pan jakąś receptę na pozyskanie środków dla Uniwersytetu Zielonogórskiego?

Na szczęście, puszczone już w ruch w pewnym czasie przez nasz resort finansowe tsunami, które mogło zniszczyć w Polsce uczelnie małe i średnie, osłabło. Przed problemem dziś stoją głównie uczelnie kształcące studentów wyłącznie na poziomie pierwszego stopnia, bez kadry na pierwszych etapach, bez uprawnień naukowych, mające mało studentów i nie prowadzące badań naukowych. Nasz Uniwersytet znajduje się w średniej grupie finansowania, chociaż corocznie otrzymujemy z budżetu państwa za mało o około 8 mln złotych. Niskie finansowanie dotyczy jednak całego polskiego szkolnictwa wyższego. Z optymizmem patrzę na przyszłoroczny budżet państwa, w którym planuje się wyraźny wzrost nakładów na nasz resort. Może w końcu nastąpi przełom.

W tych okolicznościach musimy sobie radzić sami, co nie zawsze jest prostą sprawą. Cięży na nas spore finansowe zadłużenie w bankach i w ZUS, które całkowicie spłacimy dopiero w 2013 roku. Musimy racjonalnie gospodarować pieniędzmi, którymi dysponujemy i zabiegać w różnych miejscach o dodatkowe środki. Uważam, że udaje nam się dosyć sprawnie pozyskiwać pieniądze

na inwestycje i remonty oraz projekty naukowe. Wielką i wymierną pomoc otrzymujemy ze strony władz Zielonej Góry, bez której na pewno byśmy sobie z wieloma kwestiami nie poradzili. W ubiegłej kadencji Sejmu dzięki posłom PiS uzyskaliśmy dodatkowo kilkanaście milionów złotych z budżetu państwa. Teraz bardzo liczę na środki finansowe z Unii Europejskiej, którymi dysponuje Zarząd Województwa Lubuskiego. Mamy konkretne zamierzenia, których realizacja leży w interesie Uniwersytetu, Zielonej Góry i województwa lubuskiego.

W sprawach finansowych wiele zależy jednak od społeczności akademickiej naszej uczelni. Sami musimy sobie pomóc. Spada liczba studentów studiów niestacjonarnych, stąd też musimy konsekwentnie realizować przyjęty przez poprzedni Senat program oszczędnościowy. Trzeba wielokrotnie zwiększyć liczbę składanych przez naszych pracowników wniosków o granty, projekty, stypendia i uzyskiwać zewnętrzne zlecenia na różne prace. Trzeba uzyskiwać kolejne stopnie i tytuły, uprawnienia naukowe oraz walczyć o wyższe kategorie dla wydziałów, za którymi idą przecież większe środki finansowe.

Nie tylko inwestycje są ważne. Czy pracownicy mogą liczyć na coś więcej niż ostatnia regulacja płac?

Uważam, że wartość pracy dla osób zatrudnionych na uczelniach publicznych na tzw. pierwszym miejscu pracy będzie wzrastać. W przypadku Uniwersytetu będzie podobnie. W przyszłym roku budżetowym ma nastąpić podwyżka płac znacznie przekraczająca tegoroczną regulację. Takie zapowiedzi słyszałem osobiście z ust władz naszego resortu oraz wysokich przedstawicieli władz państwa. Pewien optymizm może wzbudzać także, o czym już wspominałem, wzrost nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe zapowiadany w przyszłorocznym budżecie państwa. Jak będzie w rzeczywistości przekonamy się już wkrótce.

Tegoroczna regulacja płac dokonana na Uniwersytecie miała w zasadzie egalitarny charakter. Zdecydowana większość pracowników UZ bez względu na zajmowane stanowisko otrzymała taką samą kwotę pieniędzy. Nieco więcej dostali jedynie zarabiający najgorzej pracownicy biblioteki, pracownicy obsługi i część administracji, zwłaszcza centralnej, uczelni. Starłem się postąpić sprawiedliwie. Na ile mi się to udało? Trudno powiedzieć, ale poza naprawę pojedynczych przypadków ze strony osób zawsze niezadowolonych ze wszystkiego i wszystkich, nie dotarły do mnie głosy krytykujące moją politykę w tym względzie. Zresztą, postąpiłem zgodnie z sugestiami władz resortu.

Nawiasem mówiąc zarobki na Uniwersytecie Zielonogórskim nie są wcale takie niskie. Jest duża grupa osób zarabiająca dobrze i bardzo dobrze oraz - zwłaszcza na najniższych stanowiskach na obsłudze uczelni - grupa osób zarabiająca mało. Trzeba jednak odróżnić zarobki pracowników naukowo-dydaktycznych od zarobków administracji i obsługi uczelni. Z budżetu państwa dostajemy jedynie dotację na pracowników naukowo-dydaktycznych. Na administrację i obsługę uczelni nie dostajemy żadnej dotacji, a w tych grupach zatrudniamy blisko 800 osób. W 2007 roku w grupie pracowników naukowo-dydaktycznych (zatrudnionych nieco ponad 1000 osób) tylko 47 osób zarobiło od 10 do 20 tys. zł w ciągu roku, 131 osób zarobiło pomiędzy 20 a 30 tys. zł, 311 dydaktyków zarobiło od 30 do 50 tys. zł. Pomiędzy 50 a 80 tys. zł zarobiło 353 pracowników, natomiast 91 osób zarobiło od 80 do 100 tys. Pozostali, czyli 86 osób zarobiło rocznie ponad 100 tys. zł. A jest kilkunastu pracowników, którzy zarobili nawet powyżej 150 tys. zł. W administracji natomiast, na 500 zatrudnionych - 216 osób zarobiło pomiędzy 20 a 30 tys. zł, 148 osób w przedziale 30 a 50 tys. zł rocznie. Są też oczywiście w tej grupie pracowników Uniwersytetu osoby zarabiające pomiędzy 10 a 30 tys. zł (92 osoby), ale też 40 osób w tej grupie pracowniczej zarobiło powyżej 50 tys. zł. Czy jest to mało? To już sprawa indywidualnej oceny. A to ile kto

zarobił w minionym roku każdy będzie mógł sprawdzić w swoim PIT'cie!

Niemniej jednak chciałbym, aby wszyscy pracownicy Uniwersytetu zarabiali znacznie więcej niż dotychczas, w tym zwłaszcza ci, dla których nasza uczelnia jest jedynym miejscem pracy. Powyżej była mowa o pieniądzach zarobionych na Uniwersytecie Zielonogórskim. Z mojej wiedzy wynika, że ponad 70 proc. samodzielnych pracowników naszej uczelni, 30 proc. adiunktów i 15 proc. asystentów zatrudnionych jest na drugich etatach w różnych uczelniach województwa i w innych ośrodkach w kraju, gdzie zarabiają również poważne pieniądze, a blisko 10 proc. naszych pracowników prowadzi także własną działalność gospodarczą. Dodałbym jeszcze pieniądze zarobione przez naszych pracowników przy krajowych i zagranicznych grantach oraz projektach. Moim zdaniem ludzie zdolni i pracowici zatrudnieni w szkolnictwie wyższym mają szansę uzyskiwania wysokich dochodów. W nadchodzącej kadencji będę zabiegał, aby pieniądze na wynagrodzenia w naszej uczelni wydatkowane były jeszcze racjonalniej, niż dotychczas.

Poprawiła się także sytuacja, gdy chodzi o środki na funduszu socjalnym. Znacznie podwyższeniu uległy poszczególne świadczenia, na czym skorzystali zwłaszcza pracownicy zarabiający najniżej. Podwyższone zostały również wyraźnie kwoty, które można uzyskać na remont mieszkania lub domu. W przyszłym roku zamierzamy sprzedać naszym pracownikom po preferencyjnych cenach ponad dwieście działek budowlanych w Nowym Kisielinie oraz około pięćdziesięciu działek nad jeziorem w Lubrzy.

Czekamy na nowelizację ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Co się o tym mówi w takich gremiach jak KRASP, KRUP czy KRPUT? Najważniejsza dla nas zmiana (przedłużenie terminu uzyskania uprawnień do doktoryzowania w konkretnych dziedzinach) نیست, nie jest priorytetem dla tych gremiów.

Rzeczywiście, gdy chodzi o zmianę Prawa o szkolnictwie wyższym interesy uczelni dużych i małych są różne. Uczelnia z tradycją są w znacznie lepszej sytuacji, funkcjonują na ogół w dużych miastach, mają ustabilizowaną kadrę i wystarczające uprawnienia naukowe. Warto zwrócić uwagę na fakt, że gdyby trzymać się literalnie zapisów ustawy z 2005 roku to żaden z uniwersytetów utworzonych w Polsce w ostatnich 35 latach nie zachowałby swojego statusu. Stąd też wspólny front tzw. uniwersytetów młodych. Jest wielce prawdopodobne, że termin uzyskania uprawnień w dwunastu wskazanych w ustawie dziedzinach naukowych zostanie przesunięty do 2015 roku. Gdyby tak się stało, byłaby w tym także i moja osobista zasługa. Być może zmiana ulegną także wymagane dyscypliny naukowe, wskazane w dotychczasowym Prawie o szkolnictwie wyższym. Nie będzie również tzw. uczelni flagowych. Na zwiększone finansowanie będą mogły liczyć nie tylko duże uczelnie, lecz zwłaszcza bardzo dobre zespoły badawcze na wydziałach i w instytutach oraz kształcenie na najwyższym poziomie. Szykują się również zmiany w sposobie uzyskiwania habilitacji i tytułu naukowego profesora. W przypadku habilitacji pojawi się najprawdopodobniej, obok dotychczasowej drogi, możliwość uzyskania habilitacji na podstawie dorobku naukowego. Zaostrzone zostaną również kryteria oceny prac naukowych, z tendencją ich dokonywania poza macierzystą radą naukową. Nie przypuszczam, aby nowe rozwiązania w Prawie o szkolnictwie wyższym zmieniły zbyt mocno funkcjonowanie polskiego szkolnictwa wyższego. Uczestniczyłem w wielu dyskusjach na ten temat, a swoje przypuszczenia opieram również na terminie. Nowe regulacje miały obowiązywać od początku roku akademickiego 2008/2009, co z całą pewnością nie nastąpi.

Dziękuję za rozmowę.

rozmawiała Ewa Saperko

Nowe habilitacje pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego

Alicja Lewicka-Szczegóła – absolwentka Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych (obecnie Akademia Sztuk Pięknych) w Poznaniu – po uzyskaniu w 1992 roku tytułu magistra sztuki w zakresie grafiki warsztatowej aktywnie działa w obiegu artystycznym. O skali dorobku Alicji Lewickiej świadczą chociażby liczby: 15 wystaw indywidualnych oraz udział w 37 wystawach zbiorowych. Udział w wystawach o charakterze międzynarodowym (np. *Konstrukcja w procesie*, 2000) czy w prezentacji sztuki polskiej poza granicami naszego kraju wskazują, że działalność twórcza Alicji Lewickiej niewątpliwie potwierdza jej dokonania ze względu na wysokie standardy i narastające z roku na rok znaczenie dorobku artystycznego. Rozpatrując jej aktywność artystyczną zauważamy przede wszystkim logikę i konsekwencję w powoływaniu kolejnych artefaktów. Chociaż jej twórczość nie zamyka się w określonych ramach i trudno ją przyporządkować sztywnym kategoriom – wątki w jej twórczości można odnosić do różnych obszarów.

Pierwszym tropem naprowadzającym jest strategia oraz sposób konstruowania i budowania przestrzeni, dająca się szczególnie określić w projektach realizowanych od 2000 roku. Definiując swoje działania jako instalacje, Alicja Lewicka-Szczegóła wskazuje na „anektację miejsca i wprowadzenie do niej mediów wizualnych i audylnych”. Cechą charakterystyczną projektów Alicji Lewickiej jest umieszczanie w przestrzeniach ekspozycyjnych różnorodnych medialnie elementów, które organizują tę przestrzeń i generują względem siebie pola wzajemnych sensualnych i interpretacyjnych odniesień. Znakiem rozpoznawczym owego anektowania przestrzeni jest wypełnianie jej barwnym, monochromatycznym światłem. Owo nasycenie przestrzeni światłem to przemyślane posługiwanie się tym sensualnym medium, które nie tylko organizuje i określa nastrój oraz atmosferę wnętrza. Przekraczając próg galerii widz wchodzi jednocześnie w jednobarwną poświatę, jest

przez nią wchłaniany i dostrajany do dominującej tonacji. Autorka budując przestrzeń dla widza, nadając jego obecności znaczenie, swoją obecność odsuwa na plan dalszy – jej obecność staje się transparentna a widz zyskuje w tej przestrzeni znaczenie, staje się również poszukiwaczem ukrytych tropów do odczytania autorskich intencji.

Artystka często wykorzystuje w swoich projektach przedmioty gotowe, w tym gabloty, pojemniki, stoły. Wypełnia je spreparowanymi obiektami. Obiekty te, oświetlone światłem zewnętrznym lub emitujące światło ze swojego wnętrza, mają swoje odpowiedniki w rzeczywistości. Oprócz specyficznego sposobu posługiwania się światłem i zmiany tworzywa w odniesieniu do ich prototypów (np. ludzka głowa z wosku, kroplówka z filmu), artystka stosuje również projekcję zapisu filmowego lub fotograficznego. Niekiedy rzutowane obrazy poddawane są wcześniej dodatkowym zabiegom, typu: efekt monochromatyczności, zapis w negatywie, monumentalizacja obrazu. Preparowane obiekty łączą związek z przestrzenią życiową człowieka, z przedmiotami, które współistnieją obok niego, którymi się posługuje, których używa.

(I. N.-T.)*

Instalacja habilitacyjna jest konsekwentną kontynuacją motywów i wątków wcześniej eksploatowanych przez autorkę. Pośród nich najważniejszymi wydają się być: treści osobiste, wyrażane przez nawiązania do czasów dzieciństwa, domu rodzinnego, jak również tęsknota za spokojem, wyrażana poprzez motywy oniryczne; delikatnie dają też o sobie znać – jak to określiła Beata Frydryczak – „*pierwiastki kobiece*”.

Nieruchomy obraz łoży, odrealniony w projekcji poprzez czerwony filtr, znajduje się na końcu linii utworzonej przez długi rząd małych świecących „wewnętrznych” blaskiem poduszek, stanowiąc razem nierealność typu onirycznego, czy wyobraźniowego. łoży będąc symbolem „mistycznej i bezinteresownej miłości duszy do boskiego świata”, jest również jednym z „rekwizytów”, do jakich pani Alicja Lewicka-Szczegóła chętnie wraca. Zaczynając od wystawy „W promieniu 300 m.”, Galeria Miejska, Wrocław, 1999 r. poprzez wystawę habilitacyjną, 2005 r. po prace późniejsze, jak cykl fotografii „Dom, Ala, lala”, Zielona Góra, 2007 r. Ta prawie dziesięcioletnia obecność motywu łoży w pracach artystki jest rodzajem dowodu na stałość obszarów treściowych, po jakich się porusza.

Analogicznie funkcjonują zdjęcia fotograficzne, tu embrionalnie ułożony, choć bezgłowy człowiek, to motyw eksploatowany już w „Kiedy śpisz” z 2003, tym razem umieszczony został na dnie klatek (pręty stalowe i siat-

Alicja Lewicka-Szczegóła
ur. 17 marca 1967 w Lesznie

Studia w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu w latach 1987-1992. Dyplom z wyróżnieniem na Wydziale Malarstwa, Grafiki i Rzeźby w pracowni litografii prof. Lucjana Mianowskiego.

W 2000 roku uzyskała I stopień kwalifikacji na Wydziale Rzeźby w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku

W czerwcu 2008 roku obroniła pracę habilitacyjną w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Komunikacji Multimedialnej, w dziedzinie sztuk plastycznych.

Od 1992 do 2002 roku pracuje w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze (od 2001r. Uniwersytetu Zielonogórskiego) jako asystentka prof. Jana Berdyszaka.

Obecnie prowadzi licencjacką i magisterską Pracownię Rysunku w Katedrze Sztuki i Kultury Plastycznej na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W latach 1995-1997 kuratorka Galerii GI.

Członek kapituły ekspertów Lubuskiej Zachęty Sztuk Pięknych

Od października 2008 kierownik Katedry Sztuki i Kultury Plastycznej

Zajmuje się głównie instalacją, wideo, fotografią. Wystawy indywidualne i udział w prezentacjach zbiorowych w Polsce i za granicą. Mieszka w Zielonej Górze.

ALICJA LEWICKA-SZCZEGÓŁA, FRAGMENT WYSTAWY HABILITACYJNEJ „LAMPKA NOCNA”, POZNAN, GALERIA ON, CZERWIEC 2008 [PROJEKCJA I INSTALACJA, 180 X 250 X 1200 CM]

ka) rozświetlanych pionowo umieszczonymi czerwonymi świetłówkami.

Metafizyczna wręcz niekonkretność ciągu świecących poduszeczek, kontrastująca ze statycznością i konkretem metalu klatek, w zestawianiu stanowią w tej ekspozycji skuteczny kontrapunkt do wideoprojektacji (również przez czerwony filtr), o wyraźnie narracyjnym charakterze.

Zrzucanie maski? Czy też jej nakładanie? Ciągła walka z własną uświadomioną osobowością. Na ile osobowość ta zależy od tego, z czego wyszliśmy – tu Alicja Lewicka subiektywnie „podróżując” po domu rodzinnym, podejmuje ten wątek, naprzemiennie montując obraz projekcji wideo, właśnie z autoportretem, zamaskowanym i demaskowanym. Pozornie drugoplanowa, lecz moim zdaniem niezwykle ważna jest ścieżka dźwiękowa towarzysząca tej projekcji. Używając filmoznawczego określenia nie jest ona diegetyczna, lecz nie przynależąc bezpośrednio do referowanej przez obraz rzeczywistości, jednoznacznie czytelny jest zastosowany w niej wsteczny bieg nagrania, co dobitnie wspomaga przesłanie narracyjne obrazu ilustrujące podróż autorki jakby wstecz, do korzeni dzieciństwa, do rodzinnego domu.

W całości instalacja ta jest przykładem dojrzałego uprawiania dyscypliny artystycznej, jaką jest sztuka instalacji, jak również samoświadomości artystycznej kandydatki na wysokim poziomie indywidualizowania.

Próbując znaleźć sensy i odczytać znaczenia, jakie niesione są w instalacjach Alicji Lewickiej-Szczegóły, odnajdujemy się skazanymi jedynie na nasz indywidualny sposób odczytywania działań zastosowanych w nich środków artystycznego wyrazu. Nadmienić jednak należy, że będą to znaczenia interpretacyjne, typu konotacyjnego, nie denotacyjnego, nie jednoznacznie skonwencjonalizowanego. Jako odbiorcy czujemy się wyzwani do aktywnej intelektualnie percepcji, której efektem finalnym powinno stać się „zamknięcie dzieła otwartego”. Autorka jest w pełni świadoma takiej sytuacji. W zakończeniu aneksu teoretycznego do wystawy habilitacyjnej czytamy: „*Idea Lampki nocnej wyrastała z zamysłu takiej wizualizacji mojego indywidualnego doświadczenia, aby mogło ono wejść w relację z subiektywną, także prywatną emocjonalnością odbiorcy.*”

Dokumentacja zawiera interesujący autoreferat, w którym kandydatka formułuje swoje artystyczne credo. Píše: „*Próby ekspozycji napięcia pomiędzy (...) dwoma wartościami – stanami naszego „bycia w świecie” posiadają – w mojej intencji – istotny walor poznawczy. Przenikanie się czy swoiście dialektyczna*

interferencja porządku rzeczy trwałych z porządkiem przeczuć i wrażeń pamięci, otwiera dostęp do tych aspektów tożsamości, które będąc ulotne lub – raczej – ukryte konstytuują naszą egzystencję w jej nieredukowalnej warstwie intymnej. Pytania o naturę tego prywatnego aspektu tożsamości, toczących się weń procesów oraz możliwość rekonstrukcji jego znaczenia, w sposób najbardziej pełny znajduje swoją artykulację w cyklu wystaw indywidualnych realizowanych w ostatnich latach.” Cytat ten jednoznacznie przekonuje do uznania wysokiego poziomu samoświadomości artystycznej pani adiunkt Alicji Lewickiej-Szczegóły. O habilitacyjnej instalacji pisze ona w następujący sposób: „*Instalację tę mogłabym określić jako metaforyczny rytuał powrotu do niedostępnych już fizycznie obszarów dzieciństwa i obecności osób najbliższych.*”

(St. Cz.)*

Pani Alicja Lewicka-Szczegóła w 1992 roku została zatrudniona jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Instytucie Sztuki i Kultury Plastycznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, w 2001 przemianowanej na Uniwersytet Zielonogórski. Pracuje w utworzonym w jego strukturze Wydziale Artystycznym. Od samego początku związana jest z Pracownią Rysunku, którą od 2002 roku (w Katedrze Sztuki i Kultury Plastycznej) prowadzi samodzielnie. Wielokrotnie recenzowała dyplomy artystyczne, a od 2007 roku jest promotorem dyplomów licencjackich i magisterskich. Godny zwrócenia uwagi jest również program nauczania *Rysunku*, bardzo wszechstronny, obejmujący klasyczne oraz niekonwencjonalne techniki rysunkowe i dostosowany do wykładni standardów kształcenia na kierunku *Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych* jako nowoczesnego kierunku studiów artystyczno-humanistycznych. Zaświadcza o tym dokumentacja prac powstałych pod kierunkiem ad. Lewickiej-Szczegóły.

Przedstawiony dorobek i rozprawę habilitacyjną oceniam bardzo wysoko. W konkluzji stwierdzam, że zarówno dorobek artystyczny, praca habilitacyjna jak i osiągnięcia dydaktyczne Pani Alicji Lewickiej-Szczegóły spełniają warunek twórczego wkładu i w pełni kwalifikują ją do przyznania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej: sztuki użytkowej (fotografia).

(I. N.-T.)*

* Powyższe teksty są fragmentami recenzji dorobku artystycznego i pracy habilitacyjnej autorstwa prof. zw. Stefana Czyżewskiego (UŁ i PWSFiT w Łodzi) oraz Ireny Nawrot-Trzcińskiej prof. UMCS w Lublinie.

Kolejna habilitacja wśród socjologów

2 czerwca 2008 r. dr Maria Zielińska uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie socjologii. Kolokwium habilitacyjne odbyło się na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na podstawie monografii pt. *Ariergarda realnego socjalizmu. Społeczne biografie pokolenia stanu wojennego*, wydanej przez Oficynę Wydawniczą UZ w 2006 roku. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli: prof. prof. Jadwiga Koralewicz (Collegium Civitas), Henryk Domański (IFiS PAN), Zbigniew Bokszański (UŁ), Bogdan Mach (ISP PAN).

Maria Zielińska od urodzenia jest mieszkanką Zielonej Góry. W latach 1976-1981 studiowała socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W roku 1995 uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na Uniwersytecie Wrocławskim na podstawie rozprawy *Kariery zawodowe i życiowe absolwentów uczelni pedagogicznej*.

gicznej. Badania panelowe. Promotorem pracy doktorskiej było prof. Edward Hajduk. Cała kariera zawodowa dr hab. Marii Zielińskiej związana jest z zielonogórską uczelnią; wcześniej z Wyższą Szkołą Pedagogiczną im. Tadeusza Kotarbińskiego, obecnie z Uniwersytetem Zielonogórskim.

W latach 1996-2003 pełniła funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Socjologii, a w 2004 została wybrana na stanowisko dyrektora Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego i funkcję tę (po ostatnich wyborach w roku 2008) pełni nadal. W tym czasie socjologia zielonogórska uzyskała pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej, a w Instytucie pojawiło się wiele nowych, ważnych inicjatyw i przedsięwzięć. Między innymi to z inicjatywy dr hab. Marii Zielińskiej powstał Lubuski Ośrodek Badań Społecznych przy Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego. Obecnie jest ona członkiem Rady Naukowej Ośrodka. W roku 1997 otrzymała Nagrodę Rektora a także Nagrodę Naukową przyznaną przez Prezydenta Miasta Zielona Góra za pracę zbiorową *Transgraniczność w perspektywie socjologicznej*. W ubiegłym roku akademickim otrzymała Nagrodę Rektora I Stopnia za osiągnięcia naukowe.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Socjologiczne-

go, w którym przez dwie kadencje pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Rewizyjnej, a w 2008 roku została wybrana do Zarządu Głównego. Jest również członkiem Lubuskiego Towarzystwa Naukowego.

Maria Zielińska pełniła funkcję przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego XIII Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego pt. „*Co nas łączy, co nas dzieli*”, który odbył się w Zielonej Górze we wrześniu 2007 roku. Zjazd ten zgromadził ponad 1000 uczestników z całej Polski i zza granicy. W części oficjalnej wziął udział Prezydent RP, Lech Kaczyński. Organizacja tej najważniejszej dla socjologów debaty ogólnopolskiej została powierzona przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Socjologicznego zielonogórskiemu środowisku socjologicznemu (którego główny trzon stanowią pracownicy Instytutu Socjologii UZ) w uznaniu dla jego dokonań i osiągnięć.

Działalność naukowo-dydaktyczna Marii Zielińskiej wiąże się z uczestnictwem w wielu projektach zespołowych i indywidualnych, tak polskich jak zagranicznych. W latach 1992-1996 brała udział w międzynarodowym projekcie badawczym pod kierunkiem prof. Edwarda Hajduka (WSP Zielona Góra) z Instytutu Pedagogiki Ogólnej i prof. Hansa Merksa (Freie Universität w Berlinie). Badania miały charakter panelowy i dotyczyły społecznych postaw młodzieży miasta przygranicznego w okresie radykalnej zmiany organizacji społeczeństwa.

Sporo miejsca poświęciła badaniom subkultur młodzieżowych, gromadząc materiał empiryczny podczas odbywających się przez trzy lata z rzędu festiwali „Przystanek Woodstock” w Żarach, a następnie publikując i wygłaszając referaty podczas konferencji i seminariów. W zespole naukowym pod kierunkiem prof. Leszka Gołdyki realizowała badania *Studentzi zielonogórcy w świetle badań socjologicznych*, koncentrując swoją uwagę na poszukiwaniach uwarunkowań orientacji życiowych.

Oddzielny nurt jej zainteresowań stanowią socjologiczne problemy pogranicza. Od roku 1996 co dwa lata odbywają się konferencje **Transgraniczność w perspektywie socjologicznej**, których jest organizatorem i współ-

organizatorem, a także redaktorem i współredaktorem powstających w wyniku konferencji opracowań.

Od roku 2005 jest członkiem zespołu, który realizuje projekt finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego: *Procesy dyfuzji kulturowej i społecznej na zachodnim pograniczu po akcesji Polski do Unii Europejskiej*. W ramach tego projektu przeprowadzono Lubuski Sondaż Społeczny, a efektem jest przygotowany przez socjologów raport pt. *Diagnoza społeczna Lubuszan u progu XXI wieku*.

To tylko niektóre projekty badawcze, w których uczestniczy Maria Zielińska. Jej dorobek naukowy obejmuje łącznie około 60. publikacji (w tym znajdują się monografie, prace zbiorowe i redakcyjne, artykuły w czasopiśmie polskich i zagranicznych).

Oprócz działalności stricte naukowej realizuje wiele badań na rzecz praktyki społecznej. Między innymi opiniowała raport o stanie oświaty na terenie województwa lubuskiego, w 1998 r. przygotowała i przeprowadziła badania sondażowe na zlecenie Gazety Lubuskiej *Podział administracyjny Polski w opinii mieszkańców województwa lubuskiego*. Wraz z zespołem socjologów z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego zrealizowała w roku 2006 badanie na zlecenie Głogowskiego Towarzystwa Naukowego nt. *Diagnoza potrzeb pracodaw-*

ców związanych z zatrudnieniem osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności, a w czerwcu br. wraz z zespołem przygotowała projekt badawczy pt. *Innowacyjność podejmowanych działań w obszarze odnawialnych źródeł energii* na zlecenie Agencji Rynku Rolnego. Projekt ten współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Maria Zielińska była także jednym z wykonawców projektu *Województwo lubuskie w opiniach mieszkańców Zielonej Góry i Gorzowa* realizowanego na zlecenie Radia Zachód i Gazety Lubuskiej z okazji 10. rocznicy podpisania Porozumienia Paradyskiego.

Zainteresowania naukowe dr hab. Marii Zielińskiej wiążą się z problemami lokującymi się na styku kilku subdyscyplin socjologii, między innymi socjologii struktury i ruchliwości społecznej, socjologii wychowania, socjologii młodzieży, socjologii przebiegu życia i socjologii historycznej. Wiele uwagi poświęciła poznaniu zjawisk związanych z procesem socjalizacji i uwarunkowaniami przebiegu życia przy zastosowaniu metody panelowej. Interesują ją biograficzno-pokoleniowe, instytucjonalno-organizacyjne i regionalne wymiary różnicowania społecznego. Wśród jej zainteresowań znajduje się również socjologia pogranicza i zagadnienia przeobrażeń świadomości społecznej na terenach przygranicznych po akcesji Polski do Unii Europejskiej.

Radykalna zmiana systemowa w Polsce stała się dla socjologów wielkim polem badawczym. Możliwa był empiryczna weryfikacja wielu hipotez o związkach struktury społecznej i osobowości. Prace M.Kohna, C. Schoolera, K. Słomczyńskiego, K. Janickiej, B. Macha, W. Zaborowskiego, A. Firkowskiej-Mankiewicz, a w szczególności badania panelowe prowadzone przez Zespół Porównawczych Analiz Nierówności Społecznych, utwierdziły ją w zasadności obranego kierunku naukowych eksploracji.

Przygotowała własny projekt badawczy, a w oparciu o zgromadzony w wyniku badań empirycznych materiał opublikowała pracę pt. *Ariergarda realnego socjalizmu. Społeczne biografie pokolenia stanu wojennego*. Przedstawione w niej wyniki badań są ilustracją procesu odłożonych konsekwencji, polegającego na tym, iż upływ czasu pozwala dojrzeć następstwa transformacji: pozytywne i negatywne, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i globalnym. Przyniosły one odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu warunki społeczno-kulturowe i znaczące wydarzenia polityczne lat 1980-1981 ukształtowały tożsamość pokolenia stanu wojennego, a także w jakim zakresie wpłynęły w bliższej i dalszej perspektywie na losy życiowe, w tym na plany życiowe, ich realizację oraz modyfikację, jego przedstawicieli.

Na podstawie zgromadzonego materiału empirycznego wyodrębniła typy biografii społecznych, wśród których dwa są specyficzne dla sytuacji przejścia systemowego i ilustrują „wpływ” wydarzeń historycznych na przebieg życia.

Maria Zielińska szczególnie interesuje się kwestiami wzajemnego przenikania norm i wzorów zachowań oraz działań jednostek wyzwalających procesy ruchliwości społecznej, które są charakterystyczne dla pogranicza zachodniego. Główna część materiału analizy empirycznego, który służy weryfikacji hipotez, pochodzi ze specjalnie przygotowanego modułu badań surveyowych, który nosi nazwę Lubuskiego Sondażu Społecznego (LSS), wzorowanego na Polskim Generalnym Sondażu Społecznym (PGSS) i Allgemeinen Bevölkerungsumfrage der Sozialwissenschaften (ALLBUS). W podjętych badaniach wykorzystane zostaną także analizy jakościowe, bowiem immanentną cechą projektu jest realizacja postulatu systematycznego łączenia danych ilościowych z jakościowymi. Ważnym celem jest kontynuacja badań i dokonywanie pomiaru socjologicznego co trzy lata. Umożliwi to rejestrowanie zachodzących zmian i dokonywanie analiz porównawczych z porównywalnymi danymi pochodzącymi z badań ogólnopolskich.

W przygotowaniu znajdują się dwie monografie, których Maria Zielińska jest współautorem. Są to: *Diagnoza społeczna Lubuszan u progu XXI wieku* i *Dyфуzja kulturowa i ruchliwość społeczna. Pogranicza i Centrum-analizy porównawcze*.

Dr hab. Maria Zielińska w przyszłości zamierza kontynuować prace badawcze w zakresie już podejmowanych problemów. Najbliższe jej plany naukowe związane są z realizacją projektu dotyczącego kształtowania się tożsamości zbiorowości pogranicza zachodniego Polski z uwzględnieniem zjawisk dyфуzji kulturowej i ruchliwości społecznej. Nadal będzie prowadziła badania dotyczące uwarunkowań przebiegu biografii społecznych w wymiarze pokoleniowym w perspektywie zmian makrospołecznych. Szczególną jej uwagę ostatnio zwróciła kwestia zarobkowych migracji młodzieży do krajów Unii Europejskiej.

Ważnym obszarem aktywności naukowej będą cykliczne badania socjologiczne o charakterze diagnostycznym w ramach Lubuskiego Sondażu Społecznego. W najbliższych latach chciałaby rozwijać współpracę z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi w celu przygotowania projektu badawczego, umożliwiającego międzykrajowe badania porównawcze w zakresie różnic i podobieństw przenikających się coraz bardziej tożsamości społeczeństw państw członkowskich Unii Europejskiej.

(***)

Ryszard Rybski doktorem habilitowanym nauk technicznych

17 czerwca 2008 roku odbyło się przed Radą Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji Uniwersytetu Zielonogórskiego kolokwium habilitacyjne dr. inż. Ryszarda Rybskiego. W czasie kolokwium habilitant zaprezentował główne osiągnięcia naukowe zawarte w rozprawie habilitacyjnej pt. *Komparacja impedancji w układach z cyfrowymi źródłami napięć sinusoidalnych*. Recenzentami w postępowaniu habilitacyjnym byli:

- Prof. Roman Barlik, Politechnika Warszawska,
- Prof. Marian Milek, Uniwersytet Zielonogórski,
- Prof. Janusz Mroczka, Politechnika Wrocławska,
- Prof. Tadeusz Skubis, Politechnika Śląska.

W ramach kolokwium, habilitant wygłosił również wy-

kład pt. *Zastosowanie kwantowych wzorców napięcia i rezystancji w dokładnych pomiarach przy prądzie przemiennym*.

Rada Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji Uniwersytetu Zielonogórskiego nadała dr. inż. Ryszardowi Rybskiemu stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie *elektrotechnika*, specjalność *metrologia elektryczna*.

Ryszard Rybski urodził się w 1952 roku w Przemkowie. W 1969 roku rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze, które ukończył w 1973 r. Bezpośrednio po ukończeniu studiów rozpoczął pracę na stanowisku inżynierino-technicznym na swoim macierzystym Wydziale. W roku 1979 ukończył studia magisterskie II stopnia o specjalności automatyka i metrologia, również na Wydziale Elektrycznym Wyższej Szkoły Inżynierskiej, gdzie

w 1980 roku został zatrudniony na stanowisku starszego asystenta. Stopień doktora w zakresie elektrotechniki uzyskał w 1989 roku w Instytucie Metrologii Elektrycznej Politechniki Wrocławskiej, broniąc rozprawę pt. *Binarne indukcyjne dzielniki napięcia o przekładni sterowanej cyfrowo*. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Automatyki i Metrologii Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze, gdzie kontynuował pracę naukowo-badawczą oraz dydaktyczną.

Dr hab. inż. Ryszard Rybski jest autorem lub współautorem 56 publikacji, w tym m.in.: 2 monografii, 2 rozdziałów w książkach, 24 artykułów w czasopismach oraz wielu artykułów opublikowanych w materiałach konferencji międzynarodowych i krajowych, 3 skryptów. Uczestniczył w realizacji ponad 50 prac badawczych, w tym grantów i projektów celowych finansowanych przez KBN, projektów realizowanych bezpośrednio dla przemysłu, projektów prowadzonych wspólnie z partnerami zagranicznymi. Wiele z tych prac zakończyło się wdrożeniami. Podczas swojej wieloletniej pracy Ryszard Rybski pełnił m.in. funkcję z-cy dyrektora Instytutu Metrologii Elektrycznej Wyższej Szkoły Inżynierskiej (w latach 1991-1996) oraz prodziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Zielonogórskiej (od 2001 – Uniwersytetu Zielonogórskiego) w latach 1996-2002.

Dr hab. inż. Ryszard Rybski jest członkiem Polskiego Towarzystwa Techniki Sensorowej oraz Lubuskiego Towarzystwa Naukowego.

Monografia habilitacyjna dr. hab. inż. Ryszarda Rybskiego dotyczy dokładnych pomiarów impedancji z zastosowaniem cyfrowych metod generacji i pomiaru napięć sinusoidalnych. Głównym jej celem było kompleksowe opracowanie zagadnienia komparacji impedancji z zastosowaniem nowej klasy komparatorów impedancji, których cechą szczególną jest odniesienie stosunku dwu komparowanych impedancji do wzorcowego stosunku dwu napięć, odtwarzanego przez cyfrowe źródła. W pracy przedstawiono systematykę komparatorów impedancji z cyfrowymi źródłami napięć sinusoidalnych. Przedstawiona, według zaproponowanych przez autora kryteriów, klasyfikacja komparatorów impedancji pozwoliła wyodrębnić klasy układów pomiarowych o zbliżonych właściwościach metrologicznych oraz określić wymagania stawiane cyfrowym źródłom stosowanym w układach o najwyższej dokładności. Obszerna część monografii poświęcona jest właściwościom metrologicznym cyfrowych źródeł napięć sinusoidalnych. Część ta obejmuje zagadnienia związane z zasadą generacji

napięć sinusoidalnych metodą cyfrowej syntezy i zawiera m.in. oryginalne wyniki badań autora dotyczące określenia wpływu parametrów cyfrowych źródeł napięcia na właściwości metrologiczne komparatorów impedancji. Przeanalizowano w niej najważniejsze źródła błędów generowanych cyfrowo przebiegów sinusoidalnych i określono ich wpływ na dokładność amplitudy i fazy harmonicznej podstawowej – parametrów decydujących o niepewności porównania impedancji w komparatorach z cyfrowymi źródłami napięć sinusoidalnych. W pracy przedstawiono również jednolite i całościowe ujęcie właściwości metrologicznych zrównoważonych i niezrównoważonych komparatorów impedancji z cyfrowymi źródłami napięcia sinusoidalnego. Zbadano wpływ błędów zespolonego stosunku napięć odtwarzanego przez cyfrowe źródła na dokładność komparacji oraz określono niepewność komparacji dla możliwych porównań elementów impedancyjnych o dowolnym charakterze. Kończącą część rozprawy poświęcono metodom wzorcowania układów do pomiaru i odtwarzania zespolonego stosunku napięć stosowanym w komparatorach impedancji z cyfrowymi źródłami napięć sinusoidalnych. Scharakteryzowano układy realizujące pomiar zespolonego stosunku napięć z zastosowaniem metod opartych na próbkowaniu napięć i wyznaczaniu ich parametrów z wykorzystaniem algorytmów cyfrowego przetwarzania sygnałów oraz zaproponowano rozwiązania umożliwiające eksperymentalną weryfikację właściwości metrologicznych wymienionych układów.

Leszek Furmankiewicz

Migracje Polaków po 2004 roku jako stabilizator ładu społecznego

**Wykład habilitacyjny dr hab. Marii Zielińskiej
wygłoszony 2 czerwca 2008 r. na Uniwersytecie
Łódzkim**

W roku 2004 Polska stała się jednym z krajów Unii Europejskiej. Otworzyły się rynki pracy w krajach Europy Zachodniej. Pierwszą dostrzegalną konsekwencją tego faktu były zarobkowe wyjazdy, często przybierające postać migracji. Stały się one udziałem przede wszystkim młodych Polaków. Praca w Anglii, Irlandii, a obecnie również w Niemczech, Hiszpanii, Francji i Włoszech stała się częścią ich życiowych strategii.

Prognozy odnośnie do zwiększenia liczby polskich pracowników poszukujących pracy na rynkach europejskich po akcesji Polski do UE formułowane przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej nie potwierdziły się. Przewidywano, że około 100 tys. osób rocznie będzie wówczas poszukiwać pracy. Okazało się (wg GUS), że tylko w 2005 roku emigrowało z Polski 380 tys. osób, a do chwili obecnej szacuje się, że około 2 mln Polaków wyjechało w poszukiwaniu pracy po 2004 roku (patrz tabela 1), w tym zdecydowana większość to ludzie młodzi.

**Tabela 1. Emigracja z Polski na pobyt czasowy
w latach 2004-2006 (stan w końcu roku)**

Kraj przebywania	Liczba emigrantów w tys.			
	2002 (maj)	2004	2005	2006
Ogółem	786	1000	1450	1950
W tym Europa	461	770	1200	1610
W tym:				
Unia Europejska (25 krajów)	451	750	1170	1550
W tym:				
Austria	11	15	25	34
Belgia	14	13	21	28
Finlandia	0,3	0,4	0,7	3
Francja	21	30	44	49
Grecja	10	13	17	20
Hiszpania	14	26	37	44
Irlandia	2	15	76	120
Niderlandy	10	23	43	55
Niemcy	294	385	430	450
Portugalia	0,3	0,5	0,6	1
Szwecja	6	11	17	25
Wielka Brytania	24	150	340	580
Włochy	39	59	70	85

Źródło: Notatka informacyjna GUS, Departamentu Badań Demograficznych. Materiał na konferencję prasową w dniu 23 października 2007

Podkreślić należy, że dane dotyczące liczby osób, które opuściły Polskę w celu zatrudnienia się w innych krajach (w tym przede wszystkim w krajach członkowskich UE) są **szacunkowe**. Wobec bardzo różnorodnych źródeł danych – zarówno administracyjnych jak i statystycznych – dostarczających bardzo różnych informacji, ustalenie rzeczywistych rozmiarów migracji jest niezwykle trudne. W poszczególnych krajach istnieją różnorodne systemy ewidencjonowania przepływów migracyjnych, przy czym systemy te nie obejmują wielu imigrantów, a jednocześnie obejmują tych, którzy opuścili już dany kraj. Mając na uwadze złożoność zjawiska i trudność obserwacji – należy bardzo ostrożnie analizować zmiany skali i kierunków emigracji czasowych Polaków, jakie miały miejsce w ostatnich latach i nadal mają.

Samo zjawisko jak i skala migracji wywołały dyskusję w mediach, wśród polityków, a także wśród przedstawicieli nauk społecznych. Dominujące były przekonania, że ten odpływ młodych ludzi świadczy o porażce systemu społecznego. Mówiono wręcz o „drenażu mózgów”, wysysaniu potencjału intelektualnego, o kryzysie patriotyzmu itp. Najczęściej prezentowane wówczas poglądy były następujące:

- odpływ ten ma charakter stały, co w rezultacie skutkować będzie starzeniem się społeczeństwa polskiego
- odpływają najbardziej wartościowe jednostki tzn. posiadające wysokie kwalifikacje, co istotnie obniży poziom kulturowy i intelektualny społeczeństwa polskiego
- migracje wywołują istotne deficyty zwłaszcza wśród wykwalifikowanych specjalistów z danych dziedzin
- otwarcie na Europę i masowe migracje świadczą przede wszystkim o deprecjonowaniu pojęcia patriotyzmu, a w rezultacie o utracie tożsamości narodowej, co skutkuje ubożeniem czy wręcz zanikaniem polskości

Podstawowa teza mojego wykładu powstała w opozycji do tych poglądów i stanowi, iż **migracje zarobkowe młodych Polaków po 2004 roku były czynnikiem stabilizującym ład społeczny; były swoistym zaworem bezpieczeństwa. Oznacza to, że w moim przekonaniu, gdyby nie pojawiła się ta możliwość redukcji nadwyżki zasobów pracy i napięć związanych z poszerzaniem się skali bezrobocia, istniejącemu porządkowi społecznemu jako całości groziło załamanie, a przynajmniej zachwiana byłaby jego równowaga.** Nie tylko więc nie postrzegam migracji zarobkowych młodych Polaków jako zagrożenia, ale wręcz uznaję je za ważny czynnik sprzyjający zachowaniu ładu społecznego.

W historii wielu społeczeństw znaleźć można przykłady wpływu migracji na utrzymanie stabilności¹. Ich rozmiary i zasięg są funkcją różnorodnych czynników, które w teorii migracji występują pod nazwą „push-pull factors”. Najogólniej można powiedzieć, że zgodnie z teorią skumulowanej przyczynowości, źródeł migracji powinno się szukać w różnorodnych okolicznościach, rozpatrywanych na gruncie różnych dyscyplin oraz w logice losów jednostki. Warunkiem koniecznym przepływu taniej siły roboczej jest indywidualny racjonalny rachunek kosztów i korzyści oraz oczekiwanie odpowiedniego dodatniego efektu netto.

Materiał empiryczny

Podstawą do sformułowania tezy stanowiącej, iż migracje zarobkowe po 2004 roku spełniły funkcję swoistego „zaworu bezpieczeństwa” był materiał empiryczny, pochodzący z kilku podstawowych źródeł. Są to:

- dane GUS dotyczące szkół wyższych, studentów i absolwentów w latach 1990-2006,
- wyniki badań GUS dotyczące rozmiarów i kierunków emigracji z Polski w latach 2004-2006 (z 23 października 2007r.),

- dane Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące sytuacji Polaków zatrudnionych w krajach Unii Europejskiej przed 2004 rokiem i prognoz w zakresie migracji zarobkowych po 2004,
- raporty CBOS „Praca Polaków w krajach UE” (listopad 2006), „Praca Polaków za granicą” (marzec 2007), „Pogorszenie nastrojów społecznych” (marzec 2005), „Poziom satysfakcji życiowej Polaków w latach 1994-2004 (styczeń 2005),
- wyniki oryginalnych badań prowadzonych w ramach Lubuskiego Sondażu Społecznego – ilościowe i jakościowe. Narracyjne wywiady, przeprowadzone wśród studentów studiów dziennych i studiów zaocznych, a także wśród absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego, dostarczyły obszernej wiedzy o projektach życia młodych Polaków. W projektach tych obecne są plany emigracyjne, stałe lub czasowe,
- dane WRS (Worker Registration Scheme),
- dane Polskiego Generalnego Sondażu Społecznego dotyczące sytuacji ekonomicznej i życiowej osób w wieku 18-30 lat,
- wyniki sondażu IPPR (Institute for Public Policy Research),
- wywiady kwestionariuszowe przeprowadzone wśród młodych Polaków (do 30-tego roku życia) przebywających przynajmniej trzy miesiące w Wielkiej Brytanii². Wywiady przyniosły nam wiedzę o motywach wyjazdu, podjętych strategiach życia za granicą, wykorzystywaniu wiedzy i kwalifikacji zdobytych w kraju i nabywaniu nowych, pozwalających podjąć tam pracę,
- raport Cronem – Centre for Research on Nationalism, Ethnicity and Multiculturalism (Eade, Drinkwater, Garapich) „Polscy migranci w Londynie – klasa społeczna i etniczność”, grudzień 2006,
- artykuły prasowe dotyczące migracji młodych Polaków, ukazujące się w prasie polskiej w latach 2005-2008 min. w „Polityce”, „Gazecie Wyborczej” i innych,
- analiza ogłoszeń dotyczących oferty pracy dla Polaków za granicą w dodatku do „Gazety Wyborczej”,
- ekonomiczną systemu i funkcjonowanie jednostek (por. Domański 2004)
- psychologiczne koncepcje rewolucji (N. Davies)
- koncepcja „ludzi zbędnych” S. Czarnowskiego („Powstaje w naszych oczach armia wykolejeńców pochodzenia chłopskiego, robotniczego, inteligentkiego; olbrzymi, coraz liczniejszy margines, w coraz wyższej mierze składający się z ludzi młodych, pełnych młodzieńczego temperamentu, a skłonnych do wytworzenia w sobie „kompleksu mniejszej wartości” i łaknących zaznaczenia się w przeciwstawieniu do tych, którzy mają pracę, którzy zarabiają, którzy cieszą się szacunkiem ogółu. Ludzie ci są dla faszyzmu potrzebni” Czarnowski 1935:7)
- teoria racjonalnego wyboru – wybory optymalnych strategii życiowych w określonych warunkach społecznych
- koncepcje pokoleniowe – zmiana społeczna przez brak konfliktu pokoleń
- teoria migracji – push – pull theory (Lee 1966)

Diagnoza sytuacji społecznej w Polsce na początku XXI wieku

Polska wchodząc na drogę gospodarki rynkowej i systemu demokratycznego po 1989 roku przyjęła strategię rozwojową. Był to okres zastępowania autokratycznej władzy politycznej przez demokratyczną. W wielu teoriach młodzieży i w koncepcjach pokoleniowych uznaje się, że załamanie się panującego ładu społecznego sprzyja ekstremizmem młodzieżowym. Wiliam Kornahauer twierdził, że burzliwych reakcji młodzieży spodziewać się można, gdy zmiana ta ma charakter gwałtowny. Na pewno zmiana systemu w Polsce nie miała charakteru rewolucyjnego, niemniej, pociągnęła za sobą zaburzenia, które przyczyniały się do powstawania różnorodnych napięć, powiększania się różnic między różnymi segmentami struktury społecznej, ujawniania konfliktów społecznych, powiększania się skali zjawisk z obszaru patologii społecznej, chociażby w postaci szarej strefy lub przestępczości zorganizowanej. W roku 2000 wskazywano na rosnący stale poziom zachowań agresywnych w szkołach; media prawie codziennie dostarczały przykładów „złej młodzieży” w dobrym świecie.

Po roku 1989 stale następował proces dostosowywania do transformacji ekonomicznej wymuszony wysokimi kosztami niedostosowania i otrzymaniem znacznych nagród za dostosowanie. Wzmacniane to było płynącymi zewsząd przekazami i informacjami o zyskach, płacy, cenach, nowych wzorach sukcesu, spektakularnych karierach, ale i o bezrobociu, aferach, bankructwach. W takim klimacie dojrzewało pokolenie, wkraczające obecnie w dorosłość. Generacja ta w procesie socjalizacji przyswoiła i zinternalizowała zasady działania w systemie rynkowym, który dla nich jest jedyny, jaki znają.

Przyjęcie strategii rozwojowej skutkuje przyjęciem określonych zasad rozwiązywania problemów ekonomicznych, społecznych i politycznych. Konkretnie decyzje podejmowane w ramach dominującej w danym okresie strategii stwarzają w pewnym zakresie (proporcjonalnym do siły społecznej grup sprawujących władzę) warunki działania innym grupom, wpływają na strategię tych grup, w tym na strategię życiową młodych pokoleń. Implikują one zmiany przebiegu biografii społecznych, przyczyniają się dyferencjacji projektów życiowych, wskazując nowe, możliwe wzory życia.

Zmiana społeczna przez brak konfliktu pokoleń

Ważne dla diagnozy społecznej sytuacji Polski jest to, iż tak, jak ma to miejsce w zamożniejszych społeczeństwach, tak i w Polsce na przełomie wieków, konflikty międzypokoleniowe stały się w coraz mniejszym stopniu zmaganiem generacji, których przedstawiciele nale-

Inspiracje teoretyczne

Podstawową tezę sformułowano w oparciu o analizę istniejących koncepcji teoretycznych; także w interpretacji danych empirycznych odwoływano się zarówno do klasycznych jak i współczesnych teorii socjologicznych, wśród których na szczególną uwagę zasługują:

- koncepcje historii alternatywnej („Rozważania z zakresu historii alternatywnej konieczne są w postępowaniu badawczym, zmierzającym do wyjaśnienia przyczynowego” Klementowicz 2007:47 i dalej „(...) argumentację na rzecz realności tej czy innej alternatywy odwołują się w zasadzie do stwierdzanych faktów bądź do analogii występujących w takich samych warunkach”, tamże:48 i dalej „Ogólnie prawidłowości w sensie ścisłym (tj. w sensie względnie trwałych relacji między elementami rzeczywistości), musimy poszukiwać w warstwie obiektywnej rzeczywistości – zdarzeń, procesów, działań, ale ujmowanych obiektywnie: jako zdarzenia prowadzące do określonych skutków”, tamże:50). Historia alternatywna to „Uwidacznianie alternatyw działania czy możliwych wyborów i ewentualnie wskazywanie na to, dlaczego ta, a nie inna alternatywa wyboru została zrealizowana” (Topolski 1999:6)
- teorie rozwoju społecznego i zmiany społecznej – w szczególności koncepcja równowagi między strategią stagnacyjną i strategią rozwojową
- teorie ruchliwości społecznej – zwrócenie szczególnej uwagi na wpływ ruchliwości społecznej na strukturę społeczną, stabilność polityczną, efektywność

żą do innych światów, a coraz bardziej sporami między uczestnikami tego samego świata interesu, pracy, władzy i zysku. Między pokoleniem rodziców i dzieci nie ma zasadniczo konfliktu w sferze wartości. Konflikt nie dotyczy innego sposobu rozumienia świata, a związany jest raczej z ograniczonymi możliwościami udziału w dobrach, które gwarantuje praca. Tej zaś brakuje dla wszystkich. Pokolenie rodziców nadal pozostaje na rynku pracy nie ustępując miejsca napierającym kolejnym pokoleniom, które pragnie brać udział w cywilizacji konsumpcji przedmiotów, wrażeń i czasu.

Na początku XXI wieku w Polsce zderzyły się ze sobą dwie strategie: rozwojowa i stagnacyjna. Przypomnę jedynie, że strategia stagnacyjna jest zazwyczaj wynikiem przewagi postaw konserwatywnych, nastawionych na zachowanie istniejącego porządku społecznego. Strategia rozwojowa zaś forsowana jest z reguły przez zwolenników zmian, grupy upośledzone ekonomicznie, społecznie lub politycznie. Dla prawidłowego funkcjonowania systemu konieczna jest równowaga między nimi. Jeżeli jednak strategia stagnacyjna utrzymuje się przez dłuższy czas skutkuje to pojawieniem się wielu negatywnych zjawisk w sferze działania instytucji i w sferze procesów osobotwórczych. System staje się niewydolny; coraz więcej sił użytkuje na utrzymanie status quo, nie będąc w stanie zaspokoić dynamicznie rozwijających się potrzeb społecznych. Prowadzi to do coraz większej centralizacji, a ta skojarzona ze strategią stagnacyjną znacznie obniża racjonalność całego systemu. To z kolei powoduje pauperyzację obywateli, krępuje ich przedsiębiorczość, ogranicza szanse osiągania dojrzałości społecznej pokolenia wstępującego. Maleje poczucie podmiotowości i wpływu na to, co się wydarza. W dłuższym okresie czasu prowadzi to do anomii w płaszczyźnie makrosocjologicznej i do alienacji w płaszczyźnie jednostkowej. Tak, jak pisał K. Wielecki, „przedłużająca się strategia stagnacyjna, szczególnie, gdy współwystępuje z nadmiernym centralizmem zarządzania, stwarza swoiste warunki życiowe dla młodego pokolenia i uruchamia specyficzne mechanizmy socjalizacyjne i pokoleniotwórcze” (Wielecki 1990:76). Społeczeństwa stagnacyjne nie są w stanie włączyć młodych ludzi do społecznego podziału pracy.

Podsumowując tę część wykładu, można powiedzieć, że na początku XXI wieku wystąpiły warunki sprzyjające pojawieniu się, przynajmniej hipotetycznie, zjawisk i procesów prowadzących do destabilizacji ładu społecznego. Były to:

- wysoki poziom bezrobocia dotyczący szczególnie absolwentów szkół średnich i wyższych, przechodzenie od razu do kategorii „ludzi zbędnych” bez podjęcia pracy
- wysoki poziom oczekiwań związany z posiadaniem coraz wyższych kwalifikacji
- wysoki poziom życiowych aspiracji i jednocześnie zablokowanie możliwości ich realizacji (brak nowych miejsc pracy, brak ułatwień do założenia własnej firmy itp.)
- ukończenie edukacji przez roczniki wyżu demograficznego
- narastające niezadowolenie, szczególnie młodych ludzi, ze sposobu sprawowania władzy i przebiegu transformacji politycznej; odwrót od strategii rozwojowej ku strategii stagnacyjnej
- załamanie się optymizmu w myśleniu o efektach integracji z Unią Europejską (CBOS, marzec 2004)

Pozostając na obszarach wykluczenia, napotykając instytucjonalne bariery, nie widząc perspektyw na poprawienie swojej sytuacji, postrzegając świat dorosłych jako blokujący nowe strategie rozwojowe, młode pokolenie postrzega taką sytuację jako zagrażającą ich dążeniom do pełnego usamodzielnienia się i udziału w podziale społecznie pożądanym dóbr. Przypomnę tu, że pokole-

nie wchodzące na rynek pracy po 2000 roku, to młodzi ludzie, którzy przyswoili już zachowania i postawy ekonomiczne właściwe dla gospodarki kapitalistycznej.

W pierwszych latach XXI wieku odnotowano wzrost PKB, rozwój gospodarki był dynamiczny, ale nadal poziom bezrobocia był wysoki (w czerwcu 2004 roku wskaźnik bezrobocia wynosił 19,4 – dane GUS). Wówczas również, jak pokazują dane GUS, a także badania socjologiczne, wzrosły oczekiwania Polaków odnośnie do poziomu i jakości życia (raport CBOS). Jednocześnie, rosły dysproporcje między różnymi segmentami struktury społecznej, coraz mocniej uwidaczniały się różnice w zamożności.

Mniej więcej na rok 2004 przypadł moment, gdy wystąpiła największa różnica, rozpiętość między oczekiwaniami a zamożnością. Taka sytuacja najczęściej prowadzi do eskalacji roszczeń i to wówczas najczęściej następuje wzrost niezadowolenia społecznego (hipoteza krzywej „J” Daviesa – „rewolucja ma szansę zdarzyć się, kiedy po długim okresie wzrastających oczekiwań i wzrastających gratyfikacji, następuje krótki okres nagłego pogorszenia się sytuacji, w czasie którego rozdzwięk pomiędzy oczekiwaniami i gratyfikacjami ulega szybkiemu poszerzeniu i staje się nie do stolerowania” (Davies 1962:6)).

Wyniki przedstawiane w raportach CBOS wskazują, że sytuacja taka wystąpiła właśnie na przełomie 2004/2005 roku. Sondaż z marca 2005³ roku pokazuje, że 3/5 (68%, wzrost o 9 punktów) Polaków uważało, że ogólna sytuacja kraju zmierza w złym kierunku. Tylko 1/5 Polaków (20%, spadek o 8 punktów) uważała, że sytuacja zmierza w dobrym kierunku. Pogorszyły się także oceny sytuacji politycznej. W marcu 2005 roku już prawie ¾ ankietowanych uznało ją za złą (74%, wzrost o 8 punktów). Zaledwie 3% oceniało sytuację polityczną pozytywnie. Odnotowano także pogorszenie się opinii o sytuacji gospodarczej. Ponad połowa (54%, wzrost o 4 punkty) wyraziła się krytycznie w tej kwestii. Wyraźnie pogorszyły się również opinie o sytuacji w zakładach pracy. Istotne jest to, że ankietowani nie przewidywali polepszenia sytuacji w określonych obszarach życia społecznego, odnotowano niewielki wzrost liczby pesymistów.

Migracje jako element strategii życiowych Polaków

Naszkicowana przeze mnie diagnoza sytuacji społecznej w roku 2004 pokazuje, że migracje zarobkowe młodych Polaków wystąpiły w dobrym momencie. Ogromna armia wykształconych młodych ludzi, „głodnych” pracy i godziwej płacy, mogła zasilić rzesze bezrobotnych, lub oczekiwać w zawieszeniu na uwolnienie miejsc pracy. Utrzymywanie tej znaczącej rezerwy siły roboczej w dłuższej perspektywie czasu groziło destabilizacją ładu społecznego.

Najprawdopodobniej nie doszłoby do zamieszek młodzieżowych, buntów, ani tym bardziej rewolty z przyczyn, o których pisałam wcześniej tzn. młodzi ludzie generalnie nie odrzucają podstawowych pryncypiów systemowych, akceptują istniejący porządek społeczny, pragną jedynie partycypacji w nim. Bardziej prawdopodobne jest więc, że ogromny kapitał ludzki zostałby zamrożony. W dłuższej perspektywie czasowej prowadziłoby to do wzrostu apatii społecznej, poczucia bezsensu, frustracji i agresji.

Nie kwestionując pewnych negatywnych skutków migracji, które noszą raczej znamiona konsekwencji o charakterze uniwersalnym czyli charakterystycznych dla współczesnych czasów, wiążących się w ogóle ze zwiększoną ruchliwością społeczeństw, jestem przekonana, iż migracje Polaków niosą za sobą więcej korzyści aniżeli strat, przy czym korzyści te mają charakter wieloaspektowy i te pozytywne można sformułować następująco:

- nastąpiło częściowe uwolnienie rynku pracy od nadwyżki zasobów pracy
- nastąpił znaczący transfer dochodów do Polski (przy-

WYSTĄPIENIE INAUGURACYJNE

JM Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego

prof. dr. hab. Czesława Osękowskiego

Szanowni Państwo!

Inaugurujemy dziś ósmy rok funkcjonowania Uniwersytetu Zielonogórskiego. Rok akademicki 2008/2009 będzie bardzo ważny dla przyszłości naszej uczelni, może zadecydować o powodzeniu bądź porażce naszych podstawowych zamierzeń w zakresie jakości i użyteczności badań naukowych, warunków kształcenia studentów oraz zamierzeń inwestycyjnych i remontowych, zwłaszcza w oparciu o środki finansowe Unii Europejskiej. Głęboko wierzę w nasz sukces we wszystkich tych obszarach, które realizujemy od lat, a teraz chcemy jedynie kontynuować i rozwijać. Głęboko wierzę również, że sprostamy także w konkurencji z innymi polskimi i zagranicznymi uczelniami o studentów i środki finansowe na badania naukowe. Czekają nas zmiany w sposobie finansowania polskiej nauki, modyfikacji ulegnie procedura nadawania stopni i tytułów naukowych, pojawi się więcej pieniędzy na badania stosowane i wdrożenia oraz deficytowe z punktu widzenia polskiej gospodarki kierunki kształcenia, w naszym przypadku zwłaszcza techniczne i ściśle ograniczone natomiast zostaną środki finansowe – i to nawet do zera – dla wydziałów o najniższej kategorii, na których ma miejsce jedynie pozorowana i bezużyteczna praca badawcza.

Przed wakacjami tego roku odbyły się wybory do władz Uniwersytetu Zielonogórskiego wszystkich szczebli. Wybrane zostały nowe władze akademickie na lata 2008-2012. Pragnę podkreślić spokój i rozwagę oraz merytoryczność dokonywanych wyborów. Potwierdza to odpowiedzialność całej naszej społeczności za przyszłość i powodzenie Uniwersytetu. Dziękuję wszystkim zaangażowanym w procedury wyborcze, w tym zwłaszcza Pani profesor Zofii Sadeckiej – przewodniczącej Uczelnianej Komisji Wyborczej, która czuwała nad całością wyborów. Dziękuję również za ponowny wybór na funkcję Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego co poczytuję sobie za zaszczyt i honor.

Pragnę przedstawić Państwu nowe władze Uniwersytetu Zielonogórskiego, na barkach których będzie spoczywać kierowanie uczelnią w latach 2008-2012:

- prof. Tadeusz Kuczyński – Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą, zastępca Rektora UZ
- prof. Wielisława Osmańska-Furmanek – Prorektor ds. Jakości Kształcenia
- prof. Longin Rybiński – Prorektor ds. Studenckich
- prof. Krzysztof Urbanowski – Prorektor ds. Rozwoju
- prof. Piotr Szurek – Dziekan Wydziału Artystycznego
- prof. Leszek Jerzak – Dziekan Wydziału Nauk Biologicznych
- prof. Andrzej Pieczyński – Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji
- prof. Piotr Rozmej – Dziekan Wydziału Fizyki i Astronomii
- prof. Wojciech Strzyżewski – Dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych
- prof. Jakub Marcinowski – Dziekan Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska
- prof. Andrzej Cegielski – Dziekan Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonometrii
- prof. Ferdynand Romankiewicz – Dziekan Wydziału Mechanicznego
- prof. Zbigniew Izdebski – Dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu
- prof. Magdalena Graczyk – Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania.

Administracją uczelni kierują: mgr inż. Franciszek Orlik – Kanclerz Uniwersytetu Zielonogórskiego, mgr Anna Gołaszewska – Kwestor Uniwersytetu i zastępca Kanclerza oraz inż. Henryk Michalak – zastępca Kanclerza Uniwersytetu. Wszystkim wyżej wymienionym życzę sukcesów w realizacji zadań wynikających z ich kompetencji. Podobne życzenia kieruję pod adresem Dyrektorów Instytutów, Kierowników Katedr i jednostek międzywydziałowych.

Szanowni Państwo!

W czerwcu br. obchodziliśmy 7-lecie powstania Uniwersytetu Zielonogórskiego. Ważną częścią obchodów był tradycyjny już, coraz bardziej atrakcyjny i wartościowy od strony naukowej i poznawczej, zorganizowany po raz piąty Festiwal Nauki. Nadaliśmy również piątą z kolei tytuł *doktora honoris causa* naszego Uniwersytetu światowej sławy uczonemu Owenowi Gingerichowi, wybitnemu historykowi nauki i astronomowi, emerytowanemu profesorowi Uniwersytetu Harvarda. Przy tej okazji Instytut Astronomii zorganizował międzynarodową konferencję naukową: Kepler 2008: od Tubingen do Żagania, w której uczestniczyli uczeni, głównie astronomowie z kilkunastu państw świata. W minionym roku akademickim na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyły się Konferencje Rektorów Polskich Uczelni Technicznych oraz Prorektorów ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą Polskich Uczelni Technicznych. Gościliśmy również Dziekanów Wydziałów Elektrycznych, Informatycznych i Telekomunikacji ze wszystkich uczel

ni technicznych w kraju. Naszym gościom bardzo podobał się Uniwersytet zarówno od strony strukturalnej jak też potencjału naukowego, liczby studentów i prowadzonych badań naukowych. Gościliśmy także władze akademickie BTU w Cottbus, co stało się m.in. okazją do podpisania umowy o współpracy naukowej i wymiany studentów na najbliższe lata. Przed miesiącem miało miejsce na Uniwersytecie spektakularne przedsięwzięcie pod nazwą: Zielonogórski Salon Maturzystów Perspektywy 2008. Obok spotkania fachowców dyskutujących nad zasadami przeprowadzania egzaminu maturalnego, na Uniwersytecie Zielonogórskim spotkało się kilka tysięcy przyszłorocznych maturzystów z całego naszego województwa, którzy mogli zapoznać się z warunkami studiowania na naszej uczelni.

W minionym roku akademickim odnotowaliśmy dalszy postęp w rozwoju kadry naukowej. Obecnie Uniwersytet Zielonogórski zatrudnia 1800 osób, w tym 1000 nauczycieli akademickich oraz 800 pracowników administracji i obsługi. Zatrudniamy na Uniwersytecie ponad 230 samodzielnych pracowników naukowych, w tym 61 profesorów tytularnych i 166 profesorów nadzwyczajnych i doktorów habilitowanych oraz 450 doktorów i 330 magistrów. Dla tych wszystkich pracowników Uniwersytet jest podstawowym miejscem pracy. Z roku na rok zwiększa się na uczelni liczba doktorów, a pomniejsza liczba zatrudnionych magistrów. Jest to prawidłowa tendencja, wynikająca z rozwoju studiów trzeciego stopnia, tj. studiów doktoranckich. Mamy na uczelni dwa instytuty: Instytut Historii i Instytut Politologii, w których pracują wyłącznie profesorowie i adiunkci.

W minionym roku akademickim 5 naszych pracowników uzyskało tytuł naukowy profesora, 6 - stopień doktora habilitowanego i 28 doktora. Tytuł naukowy profesora uzyskali Państwo: Jolanta Misiewicz (Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii), Dariusz Uciński (Wydział Elektrotechniki, informatyki i Telekomunikacji), Edward Walicki (Wydział Mechaniczny), Piotr Szurek (Wydział Artystyczny) i Leszek Libera (Wydział Humanistyczny). Stopień doktora habilitowanego uzyskali Państwo: Grzegorz Benysek (Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji), Marcin Witczak (Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji), Ryszard Rybski (Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji), Marta Ruszczyńska (Wydział Humanistyczny), Jarosław Dziecielewski (Wydział Artystyczny), Alicja Lewicka-Szczegóła (Wydział Artystyczny). W roku akademickim 2007/2008 rady wydziałów naszego Uniwersytetu wystąpiły z 3 wnioskami o tytuł naukowy profesora oraz przeprowadziły 6 kolokwium habilitacyjnych i 23 obrony prac doktorskich. Wszystko to świadczy o rozwijającej się akademickości naszego środowiska.

W strukturze Uniwersytetu funkcjonuje dziś dziesięć wydziałów. Posiadamy uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w trzech dyscyplinach: elektrotechnice, historii i matematyce oraz prawo nadawania stopnia doktora w 11 dyscyplinach. Są to: astronomia, budowa i eksploatacja maszyn, budownictwo, elektrotechnika, filozofia, fizyka, historia, informatyka, inżynieria środowiska, matematyka i pedagogika. Muszę przyznać, że nasze starania o kolejne uprawnienia do nadawania stopnia doktora zakończyły się w minionym roku akademickim niepowodzeniem. Nie uzyskaliśmy takich uprawnień z zarządzania i językoznawstwa. Oczekuję, że zainteresowane wydziały wspólnie z Prorektorem ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą usuną merytoryczne i formalne braki w tych wnioskach i ponowią procedurę. Liczę również na trzy całkiem nowe wnioski o uprawnienia doktorskie tj. z biologii, literaturoznawstwa i w jednej z dyscyplin artystycznych.

Musimy nieco zmienić strukturę wydziałów Uniwersytetu. Będziemy brać pod uwagę potencjał kadrowy poszczególnych wydziałów, w tym zwłaszcza liczbę samodzielnych pracowników i posiadane uprawnienia do nadawania stopnia doktora, liczbę studentów, kwestie finansowe oraz perspektywę na przyszłość. Ewentualne zmiany zostaną poprzedzone dogłębными analizami i będą mieć jedynie merytoryczne uwarunkowania. Uważam, że w najbliższych latach liczba wydziałów powinna zmniejszyć się o dwa lub trzy. Dokonywane zmiany będą odbywać się w związku i w zależności od sytuacji w całym polskim szkolnictwie wyższym oraz sytuacji demograficznej w kraju. Tendencje demograficzne wskazują również na konieczność dokładniejszej niż dotychczas analizy kierunków kształcenia. Wszystko wskazuje na to, że w najbliższych dwóch latach będziemy musieli zrezygnować lub czasowo zawiesić kształcenie na 4-5 kierunkach. Nie oznacza to wcale, że w tym czasie nie rozpoczniemy kształcenia studentów na nowych kierunkach, dotychczas nieobecnych w naszej ofercie edukacyjnej.

W inaugurowanym roku akademickim czeka nas kategoryzacja wydziałów. Warto już dziś przygotować się do tego wyzwania bowiem może zdarzyć się, że wydział oceniony bardzo źle nie otrzyma żadnych pieniędzy na działalność naukowo-badawczą. Nowe reguły finansowania szkolnictwa wyższego będą znacznie surowsze od dotychczasowych. Jestem jednak przekonany, że podobnie jak dotychczas, wydziały Uniwersytetu uzyskają satysfakcjonujące nas wszystkich kategorie.

Nadal wzrasta aktywność naukowa naszych pracowników. Publikujemy nie tylko dużo lecz także coraz częściej w renomowanych światowych wydawnictwach. W minionym roku kalendarzowym naukowcy Uniwersytetu Zielonogórskiego ogółem opublikowali ponad 1 690 różnych prac, w tym 70 wydawnictw zwartych, 750 rozdziałów w wydawnictwach zwartych, 529 artykułów, z których 126 to publikacje w czasopiśmie z renomowanej w naszym środowisku listy filadelfijskiej. Na Uniwersytecie zorganizowanych zostało 37 poważnych konferencji, w tym 18 międzynarodowych i 19 krajowych. Pracownicy naszej uczelni wygłosili referaty na 247 konferencjach międzynarodowych i krajowych.

W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła dotacja przyznawana nam przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego na działalność statutową. W 2007 roku wyniosła ona blisko 3 mln zł, a dodatkowo otrzymaliśmy 1 857 tys. zł na aparaturę naukową. W ramach działalności statutowej realizowaliśmy 39 tematów badawczych. Dzięki środkom na aparaturę naukowo-badawczą Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska za kwotę 1 154 tys. zł wyposażył laboratoria tematyczne: drogowe, mostowe, technologiczne i bitumów, a Wydział Elektrotechniki Informatyki i Telekomunikacji za 703 tys. zł rozbudował bazę pomiarową środowiskowego laboratorium kompatybilności elektromagnetycznej.

W 2007 roku otrzymaliśmy także z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego 1407 tys. zł na realizację prac naukowych w ramach projektów badawczych. Za te pieniądze realizowanych było 12 projektów badawczych

własnych, 3 projekty habilitacyjne, 13 projektów badawczych promotorskich oraz dwa projekty rozwojowe: prof. dr. hab. inż. Wiesława Miczulskiego (*Węzły do inteligentnych systemów pomiarowo-sterujących*) na kwotę 516 tys. zł i dr. inż. Janusza Kaczmarka (*Zintegrowany system monitorowania i sterowania systemami pomiarowymi państwowego wzorca jednostek miar czasu i częstotliwości*) na kwotę 504 tys. zł. Dwa ostatnie projekty mają swoją kontynuację w tym i następnym roku. Ponadto do finansowania w bieżącym roku w ramach XXXIV konkursu zakwalifikowanych zostało 5 naszych projektów, a w ramach XXXV konkursu 3 projekty badawcze otrzymały rekomendacje. W roku akademickim 2007/2008 otrzymaliśmy od jednostek gospodarczych zlecenia na wykonanie prac umownych dotyczących rozwiązania istotnych problemów inżynierskich na kwotę 523 tys. zł. Jest to jednak zdecydowanie za mało, gdy weźmie się pod wzgląd nasz potencjał naukowy i wyposażenie laboratoriów.

Posiadamy kontakty z licznymi uczelniami i ośrodkami naukowymi na całym świecie. Mamy podpisane 43 oficjalne umowy bilateralne oraz korzystamy z 3 umów międzyrządowych. Możemy poszczycić się także innymi efektami np. udziałem Pani dr inż. Justyny Patalas w projekcie w ramach programu *Wsparcie Międzynarodowej Mobilności Naukowców*, który jest finansowany przez resort nauki i szkolnictwa wyższego czy też sześcioma projektami finansowanymi przez zagraniczne instytucje naukowe lub Unię Europejską, których koordynatorami są pracownicy Uniwersytetu. Dodam, że w czterech spośród nich koordynatorem jest Pan prof. Zbigniew Izdebski.

W minionym roku akademickim 420 naszych pracowników i studentów realizowało cele badawcze i dydaktyczne za granicą. M.in. 159 osób wzięło udział w konferencjach naukowych z referatami, 5 – prowadziło badania na potrzeby przygotowywanych rozpraw habilitacyjnych. Nasz Uniwersytet odwiedziło w tym czasie 90 zagranicznych profesorów i studentów. W ramach programu Erasmus prowadzimy współpracę z 54 uczelniami z Europy. Co roku zwiększa się liczba osób uczestniczących w tym programie, m.in. w minionym roku akademickim 68 naszych studentów wyjeżdżało na zagraniczne studia, w tym najwięcej, bo 36 z Wydziału Humanistycznego, 7 studentów wyjeżdżało na zagraniczne praktyki, z programu skorzystało także 26 pracowników naukowo-dydaktycznych.

Możemy być dumni ze stanu zbiorów i merytorycznej działalności Biblioteki Uniwersyteckiej. Natomiast pod względem warunków lokalowych i możliwości udostępniania zasobów, dysponujemy dziś najgorszą biblioteką spośród wszystkich uniwersytetów i politechnik w kraju. Za ten stan rzeczy jest mi jako Rektorowi Uniwersytetu Zielonogórskiego po prostu wstyd. Rozbudowa Biblioteki Uniwersyteckiej będzie w najbliższych latach naszym absolutnym priorytetem. O merytorycznej wartości naszej biblioteki mogą świadczyć następujące dane: zawiera ona 476 tys. książek, 306 tys. jednostek zbiorów specjalnych, 71 726 wydawnictw ciągłych, biblioteka prenumeruje 1 224 czasopisma krajowe i 201 czasopism zagranicznych, 3 165 czasopism elektronicznych, około 30 500 czasopism w programach w wersji elektronicznej. Biblioteka ma też w swoich zbiorach 172 polskie i zagraniczne bazy danych z zakresu nauk humanistycznych, społecznych, technicznych, ścisłych i ekonomicznych w wersji elektronicznej.

Właściwie funkcjonują i rozwijają się Centrum Komputerowe Uniwersytetu Zielonogórskiego, Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii oraz Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości. Służą one społeczności akademickiej naszej uczelni oraz łączności nauki z gospodarką i regionem.

Staramy się poszerzać naszą ofertę edukacyjną. W rozpoczynającym się roku akademickim można będzie studiować na Uniwersytecie Zielonogórskim na 39 kierunkach kształcenia, w tym na dwóch nowych: architekturze i urbanistyce oraz technologii drewna. W ramach kierunków studiów oferujemy studentom 53 specjalności.

W roku akademickim 2007/2008 na Uniwersytecie Zielonogórskim kształciło się 18 293 studentów, w tym 10 652 na studiach stacjonarnych, 7 641 na studiach niestacjonarnych, 101 na studiach doktoranckich. Na 25 studiach podyplomowych kształciło się 1 077 osób. W minionym roku mury naszej uczelni opuściło 3 365 absolwentów, w tym 2 302 po studiach stacjonarnych i 1 063 po studiach niestacjonarnych.

Pomyślnie przebiegła tegoroczna rekrutacja, pomimo tego, że konkurencja na polskim rynku szkolnictwa wyższego jest coraz większa i wkroczyliśmy w okres kilkuletniego niżu demograficznego. W tym roku zgłosiło się 8 753 maturzystów chętnych do studiowania na Uniwersytecie Zielonogórskim. W wyniku postępowania kwalifikacyjnego na studia stacjonarne pierwszego stopnia przyjęliśmy 2 590 osób, na studia stacjonarne drugiego stopnia 614 osób i na studia doktoranckie przyjęliśmy 34 osoby. Na studia niestacjonarne przyjęliśmy 2 726 osób, w tym na studia pierwszego stopnia 1 817 osób i na studia drugiego stopnia 909 osób.

W obliczu rywalizacji poszczególnych uczelni o studentów oraz niżu demograficznego, podjęliśmy skuteczną moim zdaniem strategię marketingową, na rzecz pozyskania kandydatów do studiowania na Uniwersytecie Zielonogórskim. Zakończyła się ona powodzeniem, przy czym podobnie jak w ubiegłym roku, największy nacisk położyliśmy na propagowanie kierunków ścisłych i technicznych. Sprawdziły się w tej strategii Biuro Promocji UZ oraz Sekcja Rekrutacji. Wsparli nas władze Zielonej Góry fundując wspólnie z Rektorem UZ stypendia dla 50 studentów kierunków ścisłych i technicznych. Prezydent Miasta wraz z Rektorem UZ przyjęli również patronat nad Ligą Informatyczną, inicjatywą współpracy Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji ze szkołami ponadgimnazjalnymi Zielonej Góry w zakresie informatycznego kształcenia młodzieży. Dla studentów kierunków technicznych prowadzimy zajęcia wyrównawcze z matematyki. Jeszcze w tym miesiącu Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii rozpocznie cykl cotygodniowych wykładów dla młodzieży licealnej z województwa, mających ułatwić jej przystąpienie do matury z matematyki i w konsekwencji podjęcie decyzji o studiowaniu na kierunkach technicznych i ścisłych. Uważam, że w ostatnim roku udało nam się poprawić wizerunek Uniwersytetu. Jesteśmy widoczni w Zielonej Górze i w regionie, w zasadzie w każdym obszarze życia.

Przed dwoma miesiącami przystąpiliśmy do konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, rywalizowaliśmy o dotację w projekcie *Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych – pilotaż*. Znaleźliśmy się w grupie 43 polskich uczelni wyższych, które otrzymają dodatkowe środki finansowe na stypendia w wysokości po 1 tys. zł dla 30 studentów, wyposażenie laboratoriów i kursowe doksztalcanie matematyczno-fizyczne na kierunkach studiów: elektrotechnika, inżynieria biomedyczna, inżynieria środowiska, mechanika i budowa maszyn.

Dużą wagę przywiązujemy do jakości kształcenia, pozytywnie są oceniane przez Państwową Komisję Akredytacyjną kolejne nasze kierunki kształcenia.

W porównaniu do roku akademickiego 2006/2007 w roku akademickim 2007/2008 o około 400 tys. zł powiększył się fundusz pomocy materialnej dla studentów. Wynosił on 19 650 tys. zł, w tym przeznaczaliśmy 5 124 tys. zł na stypendia socjalne, 7 594 tys. zł na stypendia za wyniki w nauce, 228 tys. zł na stypendia dla doktorantów, 3 248 tys. zł na stypendia na wyżywienie, 1 501 tys. zł na stypendia mieszkaniowe, 638 tys. zł na stypendia dla studentów niepełnosprawnych, 598 tys. zł na studenckie zapomogi oraz 89 tys. zł na stypendia za wyniki w sporcie. W porównaniu do lat ubiegłych stypendia przyznawane studentom wzrosły. Skorzystała z nich wcale nie mała grupa naszych studentów: np. stypendia socjalne otrzymywały 3 254 osoby, stypendia za wyniki w nauce – 3 677 osób oraz stypendia na wyżywienie – 3 254 osoby. 13 naszych studentów otrzymywało stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wyniki w nauce i 2 studentów za wyniki w sporcie.

W roku akademickim 2007/2008 uczelnia dysponowała 1 666 miejscami w 6 domach studenckich. Nadal wyłączony z użytkowania jest DS Wcześniak. Jeszcze w tym roku zakończony zostanie projekt jego modernizacji i przystąpimy do przebudowy tego obiektu.

Cieszy wzrastająca z roku na rok aktywność studentów w różnych obszarach życia. Na uczelni zarejestrowanych jest 109 kół naukowych, z których 70 czynnie uczestniczy w inicjatywach na rzecz studentów, nawiązuje kontakty ze studentami europejskich uczelni i realizuje się w obszarze naukowym. Koła naukowe zrzeszają ponad 1 300 naszych studentów. Cieszy również wzrastające utożsamianie się studentów z Uniwersytetem i aktywny udział w działaniach promocyjnych. Przykładem może być zaangażowanie się studentów w akcję promocyjną „bUZ do kariery”, dzięki której dotarliśmy do niemal wszystkich maturzystów z województwa lubuskiego z naszą ofertą kształcenia. W ręce studentów oddaliśmy uniwersyteckie radio „INDEX” oraz finansujemy wydawaną przez studentów gazetę studencką „Uzetka”. Aktywne są kluby studenckie „Gęba” i „U Ojca”. W Klubie Uczelnianym AZS UZ funkcjonuje 17 sekcji, skupiających 745 studentów. Nieco słabsze wyniki osiągnęli w minionym roku akademickim nasi studenci – sportowcy w grach zespołowych. Możemy natomiast być dumni z brązowego medalu naszych tenisistów stołowych w Akademickich Mistrzostwach Europy, które odbyły się przed wakacjami we Włoszech.

Szanowni Państwo!

Przed nami kolejny rok akademicki. Czeka nas szereg wyzwań, ciężkiej pracy i trudnych decyzji. Na wiele stojących przed nami zadań wskazywałem we wcześniejszych fragmentach wystąpienia. Uważam, że generalny kierunek funkcjonowania i rozwoju Uniwersytetu Zielonogórskiego jest już określony i powinien być w najbliższych latach kontynuowany. Jeszcze w tym miesiącu zakończymy ocenę nauczycieli akademickich naszej uczelni i zamierzamy zasiedlić odremontowany budynek Rektoratu przy ul. Licealnej.

Na Uniwersytecie Zielonogórskim studiuje 65 proc. młodzieży z województwa lubuskiego. Jest to młodzież pochodząca na ogół z niezamożnych rodzin, mająca znacznie trudniejsze warunki przedzierania się przez życie niż młodzież z dużych miast o ugruntowanej już od pokoleń infrastrukturze. Duża część młodzieży z małych miasteczek i wsi naszego regionu jeszcze wiele lat, ze względów materialnych i mentalnościowych, nie będzie wybierać na miejsce studiowania Warszawy, Krakowa czy też Poznania. Dla nich studiowanie na Uniwersytecie w Zielonej Górze jest awansem i szansą na zmianę własnej pozycji.

Obok troski o jakość badań naukowych i kształcenie studentów oraz wyposażenie laboratoriów będziemy zabiegać o unijne pieniądze przewidziane na infrastrukturę szkolnictwa wyższego. Naszymi priorytetami na lata 2007-2013 będą: przebudowa DS Wcześniak, rozbudowa Biblioteki Uniwersyteckiej oraz modernizacja budynku Wydziału Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji. Mamy jeszcze inne zamierzenia, ale te trzy zadania są dla Uniwersytetu najważniejsze.

Z determinacją będziemy zabiegać o utworzenie w Nowym Kisielinie Parku Naukowo-Technologicznego. Mamy w tym względzie wielu sojuszników. Została opracowana doskonała koncepcja stworzenia w Nowym Kisielinie obszaru, który może przyczynić się do pobudzenia gospodarczego Zielonej Góry i gminy Zielona Góra oraz całego regionu. Na gruntach należących do Uniwersytetu, obok naszego Parku Naukowo-Technologicznego powstałaby Strefa Aktywności Gospodarczej Lubuskiego Trójkąta i Lubuski Park Przemysłowy Specjalnej Strefy Ekonomicznej – wszystko połączone nową drogą biegnącą pomiędzy drogą krajową S-3, a przewidywanym mostem w Miłsku.

Przed tygodniem odbyło się pierwsze posiedzenie Senatu UZ nowej kadencji. Przedłożyłem Senatowi strategię finansową uczelni na lata 2008-2012. Uważam, że jest to koncepcja koniecznego, ale obliczalnego przejścia do normalnego już finansowego funkcjonowania Uniwersytetu po 2012 roku.

Kończąc, chciałbym serdecznie podziękować osobom i instytucjom wspierającym Uniwersytet w minionym roku akademickim. Dziękuję zwłaszcza Prezydentowi Zielonej Góry Panu Januszowi Kubickiemu i Panu Adamowi Urbaniakowi - Przewodniczącemu Rady Miasta za współdziałanie i udzielaną nam poważną pomoc finansową. Dziękuję za przekazanie Uniwersytetowi Ogrodu Botanicznego, który mam nadzieję, że dobrze będzie służył naszym studentom i wkrótce stanie się jedną z wizytówek miasta.

Życzę wszystkim pracownikom Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz studentom, zwłaszcza pierwszych lat, wszelkiej pomyślności w rozpoczynającym się roku akademickim 2008/2009.

kładowo, zdaniem ekspertów polskich i niemieckich całkowity transfer finansowy z tytułu pracy Polaków w RFN wyniósł w latach 1991-2000 ponad 3 mld euro. Jeden emigrant zarobkowy tworzy pośrednio 1,5 miejsca pracy w Polsce⁴. Dane NBP dotyczące wpływów z prywatnych przekazów od Polaków przebywających za granicą do kraju przed i po 1 maja 2004 wskazują wyraźną tendencję wzrostową. W I kwartale 2004 suma ta wynosiła 846 USD, a w III kwartale 2004 r. wzrosła do 1 333 USD, zaś na koniec kwartału 2005 r. – 1 964 USD⁵).

- Polacy zdobyli nowe doświadczenia związanych z pracą poza granicami kraju, zdobyli kapitał finansowy, który umożliwia lepszy start życiowy, daje możliwość inwestowania, służyć może jako kapitał bazowy do założenia własnej firmy
- Polacy przyswoili nowe nawyki związane z pracą
- młodzi Polacy nabyli umiejętności językowe oraz poszerzyli kontakty zagraniczne.

Pozytywne konsekwencje migracji odczuwają również osoby, które zostały w kraju. Jednostki te mają zdecydowanie większe możliwości na rynku pracy; te zaś skutkują pojawieniem się większej oferty jeśli chodzi o miejsca pracy. Poza tym odpływ kwalifikowanej kadry i specjalistów zwiększa możliwość znalezienia pracy w swoim zawodzie, dobrze obecnie opłacanej. Istotne jest to, że w tym przypadku większe możliwości pracy uzyskują kategorie społeczne jeszcze do niedawna znajdujące się grupie ryzyka związanego z utratą pracy. Są to przede wszystkim osoby bardzo młode, ale również w tzw. wieku średnim - 40 i więcej lat, osoby legitymujące się niskim poziomem wykształcenia, ale posiadające konkretny zawód (itp. fachowców w dziedzinie budowlanej, mechanicznej itp.) oraz kobiety.

Dostrzegając indywidualne korzyści migracji nie sposób nie wskazać korzyści społecznych w szerszej skali. Na migracjach korzysta państwo, a w konsekwencji społeczeństwo. Osoby powracające z zagranicy, dysponujące kapitałem, inwestują w Polsce. Jeśli nabiera to charakteru masowego, zwiększeniu ulegają możliwości inwestycyjne i kapitałowe naszego kraju. Nie bez znaczenia pozostają tutaj również kontakty gospodarcze z inwestorami zagranicznymi, które mogą być efektem wcześniejszych kontaktów nawiązanych przez migrantów podczas pobytu za granicą – wchodzenie w spółki itp. W perspektywie może to zaowocować bogaceniem się społeczeństwa polskiego.

Ustosunkowując się z kolei do negatywnych skutków migracji młodych Polaków wywołujących ogólnospołeczny niepokój, należy wyraźnie podkreślić, że w świetle badań socjologicznych (w tym LSS) brakuje podstaw do orzekania o ich wystąpieniu. Wynika z nich, że osoby wyjeżdżające za granicę do pracy najczęściej zakładają powrót do kraju w niedalekiej przyszłości. Ten fakt sprawia, że większość obaw staje się mało uzasadniona, zwłaszcza tych związanych z drenażem ekspertów i specjalistów z Polski, czy też dotyczących utraty tożsamości, a co za tym idzie dewaluacji patriotyzmu.

Z danych IPPR wynika, że w tym roku około połowa osób, która przyjechała do Wielkiej Brytanii po 1 maja 2004 roku, powróciła do Polski. Wracają, niezależnie od grupy zawodowej, od informatyków i analityków finansowych aż po pracowników fizycznych. Jako przyczyny swoich wyjazdów z Anglii najczęściej podają tęsknotę za rodziną, ale również fakt, że praca przestała się opłacać (spadek kursu funta o blisko 40%). Poza tym wiele osób uznało swój cel za zrealizowany – zarobili i odłożyli gotówkę i teraz chcą spróbować swoich sił w kraju. Moim zdaniem następuje jedynie „wymiana” – jedni wracają do Polski, inni planują wyjazd.

Na koniec chciałabym, zgodnie z zasadą historii alter-

natywnej, przedstawić jedną z możliwych alternatyw przebiegu zdarzeń, próbując odpowiedzieć na pytanie: „**Co by było, gdyby nie nastąpiły migracje zarobkowe po 2004 roku?**” Najprawdopodobniej nastąpiłby wzrost liczby osób bezrobotnych zarówno w kategorii osób z wyższym, jak średnim wykształceniem (absolwentów szkół średnich i wyższych). To z kolei spowodowałoby wzrost liczby młodych osób niezadowolonych z braku możliwości znalezienia pracy, a co za tym idzie wzrost poziomu frustracji i agresji oraz zachowań eskapistycznych. Istniałoby duże prawdopodobieństwo „przechwycenia” przez partie populistyczne i nacjonalistyczne młodych „gniewnych” i możliwość wykorzystania niezadowolenia społecznego w kampaniach wyborczych. Możliwe, że nastąpiłby wzrost „szarej strefy” i poziomu przestępczości. Lista możliwych negatywnych zjawisk społecznych jako efektu wystąpienia znacznej nadwyżki siły roboczej może być dłuższa; należy podkreślić, że są to jedynie przypuszczenia.

Podsumowując można przywołać znaną w socjologii koncepcję związków migracji ze strukturą społeczną, zgodnie z którą migracje są jedną z form ruchliwości społecznej, ta zaś analizowana jest w socjologii w aspekcie jej wpływu na: 1) strukturę społeczną, 2) stabilność polityczną, 3) efektywność ekonomiczną systemu, 4) funkcjonowanie jednostek (por. Domański 2004). W moim przekonaniu migracje zarobkowe po akcesji Polski do UE wpłynęły pozytywnie na wszystkie wymienione wymiary życia społecznego, dzięki czemu utrzymana została względna homeostaza społecznego systemu.

Literatura

1. Czarnowski, Stefan (1935), Ludzie zbędni w służbie przemocy, [w:] Głos Współczesny, nr1.
2. Domański, Henryk (2004), O ruchliwości społecznej w Polsce, IFiS PAN, Warszawa
3. Klementowicz, Tadeusz (2007), Historia alternatywna jako inspiracja dla przewidywań ładu społecznego. Z doświadczeń polskiej transformacji, [w:] Błuszkowski, Jan [red.] Dylematy polskiej transformacji, Dom. Wyd. Elipsa, Warszawa
4. Topolski, Jan (1999), Refleksje na temat historii alternatywnej, [w:] „Przegląd Humanistyczny”, nr 23

¹ Spektakularnym przykładem może być sytuacja wśród społeczności wyspiarskich Samoa, gdzie w latach 80-tych ubiegłego stulecia miała miejsce fala samobójstw wśród młodych osób. Antropolodzy wyjaśniali ten fakt zablokowaniem szans ruchliwości. Na wyspach dominowały silne struktury lokalne, a aspiracje młodego pokolenia nie mogły być w pełni realizowane ze względu na obsadzenie lukratywnych stanowisk przez starsze pokolenia. System funkcjonował bez zakłóceń, gdyż młodzi Samoańczycy wykorzystywali możliwości migracyjne, które pozwalały im realizować plany życiowe i dawały szanse zarobków. W latach 80-tych te możliwości zostały zablokowane, co spowodowało wzrost napięć i poziomu frustracji. Przedstawiciele młodego pokolenia nie widząc dla siebie możliwości realizacji życiowych zamierzeń, popełniali samobójstwo (por. Domański 2004:16)

² Wywiady przeprowadzone zostały przez Piotra Zielińskiego i Joannę Czerep – w Piterborough, przez Sonię Leszkowicz-Baczyńską w Lincoln.

³ „Pogorszenie nastrojów społecznych”, Komunikat z badań CBOS, Warszawa, marzec 2005

⁴ Dane pochodzą z raportu Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej „Swobodny przepływ osób”

⁵ Dane pochodzą z Biuletynu Migracyjnego, nr.5/2006 „Polacy za granicą”, Centrum Stosunków Międzynarodowych, Warszawa

Kierunki zamawiane –

nowa, atrakcyjna oferta edukacyjna dla studentów pierwszego roku studiów I stopnia na UZ

Kierunki zamawiane będą realizowane w ramach projektu systemowego Departament Organizacji Szkół Wyższych w MNiSW Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu IV „Szkolnictwo wyższe i nauka”, Projekt będzie realizowany na poniższych kierunkach:

Kierunek	Koordynator	Liczba studentów	Liczba stypendiów
ELEKTRO-TECHNIKA	dr inż. A. Pławiak-Mowna	60	30
INŻYNIERIA BIOMEDYCZNA	prof. dr hab. inż. E. Krasicka-Cydzik		
INŻYNIERIA ŚRODOWISKA	prof. dr hab. inż. Z. Lipnicki		
MECHANIKA I BUDOWA MASZYN	dr inż. R. Barski		

Celem powstania kierunków zamawianych jest zwiększenie liczby studentów na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych za pomocą następujących działań podnoszących atrakcyjność kształcenia:

- **stypendia** dla studentów kształcących się na specjalności/kierunku zamawianym w wysokości 1000 PLN x 9 miesięcy x 3 lata;
- **programy wyrównawcze** dla studentów pierwszego roku kształcących się na specjalności/kierunku zamawianym – matematyka i/lub fizyka.

Stypendium na pierwszy rok studiów przyznawane jest w oparciu o oceny ze świadectwa maturalnego. Podstawę do przyznania stypendium stanowią wyniki egzaminu maturalnego uwzględniane w warunkach przyjęcia na studia. Punkcja za wyniki egzaminu maturalnego ustalana jest w sposób analogiczny do przyjętego w zasadach rekrutacji na UZ. W latach późniejszych stypendium przyznaje się w oparciu o postępy w nauce.

Stypendia przyznawane będą studentom podejmującym studia po raz pierwszy w życiu. Uczelnia podpisze ze studentem umowę, przewidującą zwrot stypendium w przypadku skreślenia z listy studentów z powodu nie zaliczenia kolejnego roku studiów lub rezygnacji ze studiów. Zwrot stypendium nie następuje w przypadku ciężkiej choroby studenta uniemożliwiającej kontynuowanie studiów.

Kurs wyrównawczy z matematyki obejmuje 90 godzin ćwiczeń realizowanych na I semestrze studiów pierwszego stopnia.

Kurs wyrównawczy z fizyki obejmuje 30 godzin ćwiczeń, realizowanych w trakcie I semestru studiów pierwszego stopnia.

W chwili obecnej UZ czeka na podpisanie umowy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Więcej informacji można znaleźć na stronie Działu ds. Organizacji Kształcenia: www.dk.uz.zgora.pl pod zakładką: Kierunki Zamawiane.

Ewa Szczepańska

Maturzyści na salony!

W tym roku Salon Maturzystów zawitał do Zielonej Góry po raz pierwszy. Impreza ta o charakterze targów edukacyjnych zadebiutowała w ubiegłym roku we wrześniu. Wówczas Salony Maturzystów realizowane były w trzynastu głównych ośrodkach akademickich kraju. W tym roku liczba miejsc, w których pojawił się Salon wzrosła o cztery. Gospodarzem Zielonogórskiego Salonu Maturzystów, który odbył się 9 września był Uniwersytet Zielonogórski, organizatorami - Fundacja Edukacyjna „Perspektywy” oraz Centralna Komisja Akredytacyjna. W skład Komitetu Honorowego imprezy weszli: Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, Wojewoda Lubuski, Marszałek Województwa Lubuskiego, Prezydent Zielonej Góry, Lubuski Kurator Oświaty oraz Dyrektor OKE w Poznaniu. Ogólnopolski patronat honorowy nad tą kampanią informacyjną przyjęli: Minister Edukacji Narodowej, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz Przewodniczący Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich.

Nadrzędnym celem organizatorów tej szeroko zakrojonej kampanii informacyjnej pn. „Salon Maturzystów” jest dostarczenie przyszłorocznym maturzystom, ich nauczycielom i rodzicom pełnej wiedzy na temat zasad egzaminu maturalnego w roku 2009. Wartością dodatkową, jaką posiadają maturzyści biorący udział w tym przedsięwzięciu są informacje na temat oferty studiów oraz wymagań rekrutacyjnych stawianych przez uczelnie w roku akad. 2009/2010, które prezentowane są na stoiskach informacyjnych.

W ramach Zielonogórskiego Salonu Maturzystów młodzież ponadgimnazjalna oraz nauczyciele wzięli udział w spotkaniach prowadzonych przez ekspertów z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, którzy szczegółowo omawiali poszczególne egzaminy maturalne. Z kolei dyrektorzy szkół zostali zaproszeni do udziału w spotkaniu z Wiceministrem Edukacji Narodowej, który zaprezentował wszelkie zmiany, jakie pojawią się na maturze w 2009 r.

Nasz Uniwersytet zaznaczył swoją obecność na Zielonogórskim Salonie Maturzystów wprost po królewsku. Imprezę zainaugurowała *Prezentacja oferty edukacyjnej Uniwersytetu Zielonogórskiego*, na którą przybyło kilkaset osób. Tak liczna frekwencja, jaką można było

zaobserwować podczas naszej prezentacji, zdarza się tylko przy nielicznych okazjach takich jak Inauguracja Roku Akademickiego. Aula Uniwersytecka wprost pękała w szwach! Maturzyści, którzy przyszli na naszą uczelnię tego dnia na każdym kroku napotykali ludzi i działania, które miały zainteresować ich studiowaniem na Uniwersytecie Zielonogórskim. W ramach odbywających się w hali sportowej targów edukacyjnych stoiska naszej uczelni zajmowały największą powierzchnię spośród wszystkich wystawców i wyglądały naprawdę imponująco. Na stoisku informacyjnym uczelni można było uzyskać szczegółowe informacje dotyczące zasad rekrutacji na rok akad. 2009/2010, zapytać o formy pomocy materialnej, czy też porozmawiać na temat możliwości praktyk, staży studenckich – w kraju i za granicą. Mimo trwających nadal wakacji na naszym stoisku byli obecni także studenci i reprezentanci mediów akademickich, którzy zachęcali do kształcenia na naszej uczelni. Na stoiskach wydziałów natomiast, maturzyści mogli spotkać pracowników i studentów, którzy w interesujący sposób przedstawili atuty studiowania na prowadzonych u nich kierunkach.

Dodatkowo przed halą sportową stworzone zostało swoiste miasteczko uniwersyteckie, gdzie promował się Wydział Fizyki i Astronomii, Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji oraz Wydział Mechaniczny.

Żaden z tysięcy maturzystów, którzy przybyli na Zielonogórski Salon Maturzystów nie opuścił kampusu uniwersyteckiego bez pakietu informacji o naszej uczelni.

Osoby zaangażowane w przygotowanie prezentacji oferty naszej uczelni dołożyły wszelkich starań, aby informacja, którą dostali od nas maturzyści była jak najbardziej zachęcająca. Ufamy, że żniwa tej kampanii przyjdzie nam zbierać już w czerwcu, kiedy rozpoczniemy nabór studentów na przyszły rok akademicki.:

Uniwersytet Zielonogórski uczestniczył jeszcze w trzech innych Salonach Maturzystów odbywających się w kraju: w Szczecinie (11-12 września br.), w Poznaniu (16-17 września br.) i we Wrocławiu (22-23 września br.).

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż aktualnie kampania promocyjna rekrutacji prowadzona jest nieprzerwanie przez cały rok kalendarzowy. Nadal bowiem promowaliśmy II rekrutację na rok. akad. 2008/2009 (która trwała na naszej uczelni do 24 września), a już na początku miesiąca rozpoczęliśmy promocję rekrutacji 2009/2010. Właśnie Salon Maturzystów otwiera działania nowej kampanii, które trwać będą – podobnie jak w roku bieżącym - aż do września przyszłego roku, kiedy to ponownie rozpoczniemy promocję rekrutacji na kolejny rok akademicki. Kiedy kończy się Salon, rozpoczyna się „bUZ do kariery”, później targi edukacyjne, dni otwartych drzwi, kampanie promocyjne w internecie i innych mediach ... I tak bez końca.

Koordynacją udziału Uniwersytetu Zielonogórskiego w Salonie Maturzystów oraz prowadzeniem kampanii promocyjnej zajmuje się Biuro Promocji UZ.

Anna Urbańska

wiadomości wydziałowe

wydział
artystyczny

....Instytut Kultury
i Sztuki Muzycznej

Uroczysty koncert muzyki sakralnej w kościele św. Józefa Oblubieńca

W Kościele p. w. św. Józefa Oblubieńca w Zielonej Górze 25 maja 2008 r. odbył się Koncert Polskiej i Litewskiej Muzyki Sakralnej, ze szczególnym wyartykułowaniem muzyki współczesnej. Organizatorem było Towarzystwo Muzyczne „Cantylena”, które już po raz trzeci przeznaczyło cały dochód z koncertu na budowę Domu Seniora-Hospicjum w tejże parafii. W programie koncertu usłyszeliśmy między innymi motety litewskich kompozytorów i to od J. Naujalisa, klasyka litewskiej muzyki sakralnej (1869 – 1934) do czasów współczesnych.

Czym jest „Muzyka sacra”? Co kryje się za tymi dwoma wyrazami? W dosłownym tłumaczeniu rozumiemy je jako „Muzyka święta”, ale odnosimy to do wielu aspektów religii – święte są modlitwy, święte jest miejsce i czas nabożeństw, święte są teksty i śpiewy kościelne. We wschodniej religijności człowieka nie ma statyczności. Cechuje ją dynamizm, wiara w to, że w każdym człowieku obecny jest Duch Święty i to daje mu możliwość przeobstwienia się -theosis- co jest celem ludzkiej egzystencji – mówi Marcella Erigina¹. Taki też klimat wywołały motety wykonane przez Chór Kameralny „Brevis” pod dyрекcją Łucji Nowak. Szczególną uwagę ciekawym brzmieniem zwrócił cykl motetów o tematyce Wielkiego Tygodnia Józefa Naujalisa. Treścią jest obraz męki i śmierci Jezusa. Charakteryzuje je ciekawa, nietypowa budowa formalna (A-B-C-B), śpiewna i plastyczna melodyka oraz kontrastowość uzyskana ciągłą zmiennością faktury polifonicznej na homofoniczną i odwrotnie. Wyróżni tu: *In monte olivetti* (Na Górze Oliwnej), *Omnes amici mei* (Opuścili mnie moi przyjaciele), *Eram quasi agnus* (Byłem jak niewinny baranek), *Seniores populi* (Starszyzna postanowiła uśmiercić Jezusa).

Kristina Vasiliauskaite (1956) jest jedną z najaktywniejszych i najpłodniejszych litewskich kompozytorek współczesnych piszących wokalną i wokarno - instrumentalną muzykę sakralną. Z bogatej twórczości kompozytorki Chór Mieszany Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej pod dyрекcją Łucji Nowak wykonał *Magnificat*, który powstał w 2004 roku. Już w 2005 utwór został

uznany za najciekawszą kompozycję roku. W konkursie litewskiej chóralnej muzyki sakralnej uzyskał pierwsze miejsce. Omawiane wykonanie było polską premierą. *Magnificat* to duża forma wokarno - instrumentalna (chór mieszany i zespół instrumentalny – flet, obój, trąbka, organy, wiolonczela i kontrabas). Całość tworzą następujące części:

- *Magnificat* – Et exultavit – o charakterze wyniosłym, dostojnym i uroczystym;
- *Quia respexit* – liryczna, pogodna i śpiewna;
- *Fecit potentiam* – dynamiczna, przepełniona energią i mocą;
- *Suscepit Israel* – Sicut locutus est – liryczna o ciekawej kolorystyce uzyskanej przez prowadzenia partii sopranów i basów w równoległych oktawach;
- *Gloria Patri* – uroczysta i wzniosta.

W całym utworze dominują tonacje durowe, tempa spokojne, wyważone, częste modulacje do bliskich i czasami odległych tonacji co stwarza wrażenie dużej „przeźrzeni” dźwiękowej. Partie chóralne cechuje wyjątkowa gęstość brzmienia (wszystkie głosy śpiewają *divisi*) i wysoka tessitura eksponująca graniczne dźwięki skali głosów sopranowych i tenerowych. W tych momentach czuło się zmagania chóru z pewnymi trudnościami co rzutowało na jakość brzmienia. Piękno kompozycji podkreślały i uzupełniały partie fletu, oboju i trąbki.

Dwa połączone chóry - „Polirytmia” MCKiE „Dom Harcerza” i Chór Żeński Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej – prowadzone przez Łucję Nowak wykonały „Missa brevis” Laurynasa V. Lopasa (1948), dyrygenta, kompozytora i pedagoga, który w swym dorobku posiada dzieła wokalne, instrumentalne a także muzykę teatralną. Chórom towarzyszyła orkiestra symfoniczna. Tą formę cykliczną tworzą tradycyjne stałe części mszy – Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei. „Missa brevis” V. Lopas opracował w dwóch wersjach. Pierwsza – na chór żeński i organy oraz druga – na chór żeński i orkiestrę symfoniczną. Wersja druga była wykonana na omawianym koncercie i stanowiła polską premierę. To także ambitne dzieło, przepełnione atonalnością, polimetrią, polirytmią, częstymi pochodami równoległych czystych kwart i kwint, ustawicznymi zmianami metrum i tempa. Mimo że w części Sanctus na ułamek sekundy chór nie współgrał z orkiestrą co zresztą było zamierzeniem kompozytora - tylko tekst muzyczny był nieadekwatny do zapisu nutowego. Z przyjemnością podkreślam piękne

CHÓR ŻEŃSKI IKISM, CHÓR ŻEŃSKI POLIRYTMIĄ MCKiE „DOM HARCERZA”, ORKIESTRA SYMFONICZNA, ŁUCJA NOWAK - DYRYGENT (FOT. PIOTR ROMANOWSKI)

wykonanie całości, co w sposób szczególny skłania do złożenia ukłonu w stronę obu kierowników artystycznych i dyrygentów chórów – prof. Janiny Nowak i adiunkt Łucji Nowak Są to przecież chóry amatorskie, które doskonale poradziły sobie z tak trudnym utworem. Wszystkie powyżej omówione utwory nagrano na płycie CD, która wkrótce zostanie wydana.

Słowa uznania kierują także do bohaterki tego wieczoru. Wszystkie zaprezentowane powyżej dzieła prowadziła w tym koncercie Łucja Nowak, dyrygent i nauczyciel akademicki, adiunkt w Zakładzie Dyrygowania Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej UZ. Cechowała ją perfekcyjna znajomość partytury, sprawność techniczna, duża doza energii, wielka wrażliwość artystyczna i temperament. Wszystkie zaprezentowane utwory zostały zarejestrowane na płycie CD.

W drugiej części koncertu usłyszeliśmy *Oratorium miłości* Jakuba Kotowskiego do słów Jana Pawła II (Strumień, Wybrzeża pełne ciszy, Pieśń o słońcu niewyczerpanym) oraz poetów zielonogórskich: W. Śmigiełskiego - *Piosenka niebieska*, R. Dobrzyńskiej - *W niebie* i B. Szulczyńskiej-Kotowskiej - *Carpe diem*. Wykonawcami *Oratorium miłości* byli:

- Jolanta Sipowicz – sopran,
- Magdalena Iłowska – mezzosopran,
- Grzegorz Sobczak – baryton,
- Marzena Więcek – recytacja wierszy,
- Chór „Cantemus Domino” przygotowany przez Macieja Ogarka,
- Chór Towarzystwa Muzycznego „Cantylena” przygotowany przez J. Kotowskiego i J. Sipowicz,
- Orkiestra Symfoniczna Towarzystwa Muzycznego „Cantylena”.

Całość poprowadził Jakub Kotowski – dyrygent i kompozytor tego dzieła. Przesłaniem *Oratorium miłości* jest nadzieja i miłość, witalny stosunek do rzeczywistości, co znajduje swe odzwierciedlenie w konstrukcji dzieła, w „materiale” muzycznym – dominacja tonacji durowych, radosny nastrój poszczególnych części, emanacja optymizmu. Samo połączenie poetów zielonogórskich z tekstami Jana Pawła II sugeruje identyfikację z wartościami głoszonymi przez Papieża – idei humanizmu, bezwarunkowej miłości, tolerancji, poszanowania praw natury, ekumenizmu... Utwór został przychylnie przyjęty przez publiczność. Muzyka, która kojarzy się z muzyką filmową, ilustracyjną, była pewnego rodzaju „wytnieniem”. Prapremiera *Oratorium miłości* zdobyła także przychylność i wsparcie zielonogórskich mediów. Kompozytor zaś pracuje nad udoskonaleniem dzieła.

Dzięki pani Jolancie Sipowicz – prezesowi Towarzystwa Muzycznego „Cantylena” i współpracownikom planuje się zaprezentowanie dzieła w innych polskich ośrodkach oraz nagranie płyty CD. Jest to wspaniały przykład promocji kultury, promocji zielonogórskich artystów, twórców i miasta. Pani Jolanta Sipowicz jest także pracownikiem UZ, adiunktem w Zakładzie Dyrygowania Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej, a także wspaniałym przykładem łączenia pracy zawodowej z działalnością społeczną i charytatywną.

Irena Marciniak

¹ Wykład „Musica sacra w tradycji kościołów Wschodu”. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej Gaude Mater – maj 2008.

↑ JOLANTA SIPOWICZ - SOPRAN, MAGDA IŁOWSKA - MEZZOSOPRAN, GRZEGORZ SOBCZAK - BARYTON, JAKUB KOTOWSKI - DYRYGENT, KOMPOZYTOR, ORKIESTRA SYMFONICZNA (TM "CANTYLENA"), CHÓR "CANTEMUS DOMINO" I CHÓR TM "CANTYLENA" (PIOTR ROMANOWSKI)

↑ JOLANTA SIPOWICZ, MAGDA IŁOWSKA, CHÓR CANTEMUS DOMINO, ORKIESTRA SYMFONICZNA (PIOTR ROMANOWSKI)
CHÓR ŻEŃSKI IKISM, CHÓR ŻEŃSKI POLIRYTMYA MCKIE "DOM HARCERZA", ORKIESTRA SYMFONICZNA, ŁUCJA NOWAK - DYRYGENT (FOT. PIOTR ROMANOWSKI) ↓

44

GALERIA grafikiInstytut Biblioteki Sztuki Sztuk Pięknych

W piątek, 17 października, o godz. 11.00 w Galerii Grafiki Wydziału Artystycznego UZ przy ul. Wiśniowej 10, odbędzie się wystawa Janiny Kraupe-Świderskiej. Zaprezentujemy grafiki z Kolekcji Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Janina Kraupe-Świderska (ur. w 1921) uprawia malarstwo, grafikę i rysunek. W roku 1938 rozpoczęła studia w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 1938-

JANINA KRAUPE-ŚWIDERSKA „ŻNIWA”, 1986 R., WYM. 63,8 X 47 CM, AKWARELA

Wystawa Instytutu Sztuk Pięknych

W połowie października Instytut Sztuk Pięknych zaprezentuje najciekawsze prace swoich studentów na wystawie w miejscu, które już raz gościło młodą sztukę. Wnętrza Wydziału Matematyki, Informatyki i Ekonomometrii przy ul. prof. Z. Szafrana, ozdobią obrazy, grafiki oraz wnętrzarskie wizje młodych projektantów. Zobaczymy, między innymi obrazy z pracowni profesorów: Jana Gawrona, Stanisława Kortyki, Leszka Knaflawskiego, Andrzeja Klimczaka-Dobrzanieckiego. Tematy to przede wszystkim twórcze interpretacje natury i człowieka.

Pracownie grafiki reprezentować będą prace z pracowni profesorów: Andrzeja Bobrowskiego, Piotra Szurka, Tadeusza Piskorskiego i ad. Jacka Papli, a także fotografie powstałe na zajęciach ad. Leszka Krutulskiego. W pracach graficznych dominuje, obok odwiecznych w sztuce motywów natury i figury ludzkiej, ambiwalentna relacja do estetyki współczesnej popkultury.

Tymczasem młodzi projektanci wnętrz zaprezentują swe pomysły na ciekawe i piękne wnętrza. Projekty, które powstały pod opieką profesorów: Marka Owsiana, Bogumiła Kaczmarka oraz Włodzimierza Dreszera, przy walnej pomocy asystentek: Anny Owsian, Bogumiły Kliśko i Małgorzaty Kufel. Prezentowane dzieła to efekt rocznej wspólnej pracy studentów i pedagogów.

Wystawa trwać będzie przez najbliższe dwa miesiące. Zapraszamy!

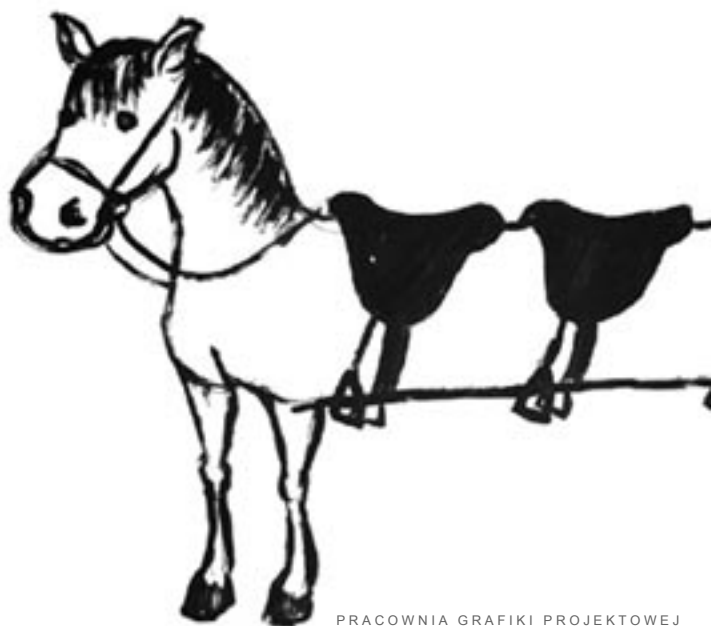
Jarosław Łukasik

-39 studiowała pod kierunkiem Pawła Dadleza, 1940-41 - prof. Fryderyka Pautscha (Kunstgewerbeschule), 1945-47 - prof. Eugeniusza Eibischa, 1947-48 - malarstwo monumentalne pod kierunkiem prof. Wacława Taranczewskiego. W latach 1945-48 studiowała grafikę w pracowniach doc. Andrzeja Jurkiewicza i prof. Konrada Srzednickiego, otrzymując absolutorium w 1948 r., a dyplom z malarstwa sztalugowego w roku 1955.

W latach 1942/43 artystka brała czynny udział w pracach konspiracyjnego teatru Tadeusza Kantora. W 1948 r. rozpoczęła pracę dydaktyczną w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Od roku 1958 Janina Kraupe jest członkiem GRUPY KRAKOWSKIEJ, od 1951 należy do Związku Polskich Artystów Plastyków.

Obrazy i grafiki Janiny Kraupe-Świderskiej znajdują się w wielu muzeach i kolekcjach prywatnych, polskich i zagranicznych, m.in.: w Muzeach Narodowych w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Szczecinie, w Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Sztuki w Kilonii, Muzeum w Bochum, Muzeum Guggenheima w Nowym Jorku i in. Artystka jest laureatką wielu nagród i wyróżnień.

Janina Wallis

PRACOWNIA GRAFIKI PROJEKTOWEJ

JUSTYNA KACZOR MALARSTWO

3 w cenie 1

PRACOWNIA ARCHITEKTURY WNĘTRZ

wydział elektrotechniki, informatyki i telekomunikacji

VII Konferencja Systemy Pomiarowe w Badaniach Naukowych i w Przemśle SP'08

18 – 20. czerwca 2008 r. odbyła się w Łagowie VII Konferencja Naukowa Systemy Pomiarowe w Badaniach Naukowych i w Przemśle SP'08. Konferencja ma zasięg ogólnopolski i organizowana jest w cyklu dwuletnim przez Instytut Metrologii Elektrycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Podstawowym celem konferencji jest prezentacja wyników prac wykonywanych w ramach projektów badawczych, celowych oraz badań własnych realizowanych w ośrodkach akademickich i jednostkach badawczych, a dotyczących szeroko pojętej tematyki systemów pomiarowych. Tematyka VII konferencji SP obejmowała zagadnienia teorii, konstrukcji i badania komputerowych systemów pomiarowych, w tym zwłaszcza systemów z bezprzewodowym przesyłem informacji, zastosowań cyfrowego przetwarzania sygnałów w konstrukcji narzędzi pomiarowych oraz, analizę metrologiczną przetworników i systemów pomiarowych.

Tradycją konferencji jest prezentacja podczas sesji

otwarcia aktualnej i ważnej dla środowiska metrologów tematyki przez zaproszonych specjalistów. W tym roku referaty koncentrowały się na zastosowaniach zaawansowanych metod przetwarzania sygnałów w medycynie. Prof. Tomasz Zieliński z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie przedstawił referat pt.: *Segmentacja i dopasowywanie cyfrowych obrazów medycznych: przetwarzanie nagrań wideo-endoskopowych strun głosowych oraz danych tomograficznych zmian rakowych*, natomiast prof. Krzysztof Zaremba z Politechniki Warszawskiej wygłosił referat na temat: *Czy można zmierzyć myśli, czyli podstawy funkcjonalnego rezonansu magnetycznego*. Obydwa referaty wywołały ożywioną i ciekawą dyskusję wśród uczestników konferencji.

25 prac nadesłanych przez autorów przedstawiono podczas sześciu sesji grupujących następujące zagadnienia: przetwarzanie sygnałów, bezprzewodowe systemy pomiarowe, przyrządy i układy pomiarowe, pomiary wielkości elektrycznych. Artykuły opracowane na podstawie referatów prezentowanych na konferencji są wydrukowane w czasopiśmie PAK i PAR.

Kolejna, VIII Konferencja zorganizowana zostanie w 2010 roku, również w Łagowie.

Ryszard Rybski

UCZESTNICY KONFERENCJI SYSTEMY POMIAROWE W BADANIACH NAUKOWYCH I W PRZEMŚLE SP'08 PRZED OŚRODKIEM WYPOCZYNKOWYM „ŁEŚNIK” W ŁAGOWIE – MIEJSCEM OBRAD KONFERENCJI

wydział humanistyczny Instytut Filozofii

Tomasz Turowski doktorem nauk humanistycznych w zakresie filozofii

15 lipca 2008 roku odbyła się już 15 obrona pracy doktorskiej w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tym razem doktorant Tomasz Turowski, pracujący w Instytucie Filozofii UZ (w Zakładzie Etyki), przedstawił dysertację nt. *Antropologiczne i ontologiczne podstawy etyki Petera Singera*. Promotorem doktoratu był prof. Marek Piechowiak, recenzentami: prof. Zdzisław Kalita oraz ks. prof. Andrzej Szostek (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II).

W pracy swojej doktorant ukazuje teoretyczne podstawy, na których opiera się etyka Petera Singera. Turowski stara wejść z autorem *Animal Liberation* w polemiczny

dialog i przeprowadza immanentną krytykę filozofii Singera, kierując się pytaniem, na ile proponowane przez filozofa rozstrzygnięcia są spójne, i na ile przy ich pomocy da się w sposób zadowalający rozwiązać problemy postawione przez Singera.

Prezentowana rozprawa składa się z trzech rozdziałów, w których kolejno autor przedstawia założenia metodologiczne i epistemologiczne projektu Singera, bada rozstrzygnięcia antropologiczne i ontologiczne koncepcji filozofa, a na koniec ukazuje aplikację założeń metodologicznych i epistemologicznych do problematyki traktowania zwierząt, jak i tradycyjnych zagadnień etycznych.

Doktorant podczas obrony doktorskiej dał się poznać jako znakomity dyskutant, dlatego nie należy się dziwić, że zarówno po pozytywnych recenzjach jego dysertacji jak też udzielanych odpowiedziach na pytania, Rada Naukowa IF UZ jednogłośnie nadała doktoranto-

wi stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii.

Osoby zainteresowane problematyką poruszaną przez dr. Turowskiego mogą zapoznać się z jego doktorem, który zapewne wkrótce zostanie umieszczony w zasobach Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej (<http://lzb.uz.zgora.pl>). Zachęcam do lektury tego tekstu, w którym autor omawia ważne, a jednocześnie kontrowersyjne poglądy współczesnego filozofa Petera Singera.

Stanisław Hanuszewicz

VI Zielonogórskie Sympozjum Filozoficzne

4–5 września 2008 r. odbyła się niezwykła impreza naukowa – VI Zielonogórskie Sympozjum Filozoficzne. Jej niezwykłość polegała m.in. w tym, że była to impreza międzynarodowa (VI GRÜNBERGER PHILOSOPHISCHE SYMPOSIUM: „Dialog in einer multikulturellen Gesellschaft”) oraz, że została po raz pierwszy zorganizowana przez trzy ośrodki akademickie: Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Instytut Filozoficzno-Teologiczny im. Edyty Stein w Zielonej Górze (sekcja Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego) oraz Wyższe Seminarium Duchowne w Gościkowie-Paradyżu (będące także sekcją Wydz. Teologicznego US); ponadto w organizację konferencji był zaangażowany Zielonogórski Oddział Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.

Imprezę należy uznać za duży sukces. Bowiem udało się nawiązać trwałą współpracę pomiędzy trzema ośrodkami akademickimi. W prace organizacyjne byli zaangażowani szczególnie niżej podpisany, dr Paweł Walczak, Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Gościkowie-Paradyżu ks. dr Jarosław Stoś oraz ks. dr Grzegorz Chojnacki – Dyrektor Instytutu Filozoficzno-Teologicznego im. Edyty Stein, od którego wyszła inicjatywa zorganizowania tej imprezy. Kierownikiem Naukowym Sympozjum był prof. Marek Piechowiak, a w pracach Rady Naukowej Sympozjum brała również udział dyr IF UZ, prof. Lilianna Kiejzik. Dużego wsparcia tej imprezie naukowej udzielił również Dziekan Wydz. Humanistycznego prof. Wojciech Strzyżewski.

W obradach Sympozjum wzięli udział naukowcy z kraju i z zagranicy. W obradach I Sekcji Filozoficznej kolejno głos zabrali: ks. dr hab. Joachim Piecuch (Uniwersytet Opolski) – *Czym jest filozofia dialogu?*; dr Witold P. Glinkowski (Uniwersytet Łódzki) – *Fenomen dialogu w filozofii człowieka Martina Bubera*; mgr Dorota Leszczyna (Uniwersytet Wrocławski) – *Kultura jako wynik dialogu jednostki ze społeczeństwem* – czyli José

Ortega y Gasset *idea pokoleń*; mgr Joanna Raczkowska (Uniwersytet Warszawski) – *Idea dialogu międzykulturowego a europejsko-afrykańskie doświadczenia Mirosława Żuławskiego* oraz dr Wojciech Zieliński (Uniwersytet Gdański) – *Człowiek działający jako podmiot dialogu. Uwagi z zakresu filozofii praktycznej*.

Obradom II Sekcji Społeczno-politycznej przewodniczył dr Rafał Żytyniec (Zentrum für Historische Forschung Berlin der Polnischen Akademie der Wissenschaften) wygłaszając referat nt. *Konflikt czy krytyczny dialog kultur pamięci? Refleksje na przykładzie byłej NRD*. Ponadto w ramach tej sekcji głos zabrali następujący naukowcy: dr Stefan Dyroff (Universität Bern) – *Mniejszości narodowe w Europie Środkowej i Wschodniej z perspektywy historycznej. Między konfrontacją a dialogiem*; mgr Enrico Sperfeld (Technische Universität Dresden) – *Ausbeutung als Widerspruch und Lüge. Tischner auf den Spuren von Marx* oraz mgr Justyna Szlachta-Misztal (Uniwersytet Warszawski) – *Kategoria Innego na pograniczu kulturowym na przykładzie Górnego Śląska*.

Drugiego dnia obrady miały miejsce w Wyższym Seminarium w Gościkowie-Paradyżu w ramach III Sekcji Teologicznej. Tego dnia obradom przewodniczył ks. prof. UKSW, dr hab. Kazimierz Misiaszek (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) wygłaszając referat nt. „Kościół – dialog – świat: podstawowe założenia i uwarunkowania”. Pozostali uczestnicy zabierający głos w ramach tej sekcji to: dr Aleksander Bańka (Uniwersytet Śląski) – „Dialogiczność a bycie osobą w antropologii Karola Wojtyły i Karla Rahnera”; dr Bartłomiej Brzeziński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – „Czy możliwy jest dialog religii i wiary z ateizmem? Wizja Paula Evdokimova”; dr Adam A. Dura (Uniwersytet Śląski) – „Sumienie jako podstawa dialogu aksjologicznego”; dr Jacek Rodzeń (Uniwersytet Humanistyczny Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach) – „Dialog dwudziestowiecznej myśli chrześcijańskiej ze światem techniki”. Obrady zakończył swym odczytem Winfried Lipscher (Emerytowany Radca Ambasady RFN w Warszawie, członek Towarzystwa Borussia) – „Teologia polityczna Jana Pawła II a dialog polsko – niemiecki”.

Na zakończenie Sympozjum jego uczestnicy zostali oprowadzeni po kompleksie klasztornym w Gościkowie-Paradyżu, a podczas tej wycieczki ks. dr Chojnacki umiał uczestnikom owe chwile koncertem organowym. Wszyscy zgodnie przyznali, że czuli się rzeczywiście jak w Paradyżu – czyli w Raju.

Stanisław Hanuszewicz

Nowy doktor

W dniu 18.06. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej pt. *Pyły drogowe jako potencjalne zagrożenie dla ekosystemów miejskich na przykładzie Zielonej Góry*, autorstwa mgr inż. **Barbary Walczak**. Promotorem rozprawy był prof. Andrzej Greinert z UZ, natomiast recenzentami: dr hab. inż. Cezary Kabala z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, dr hab. inż. Edward Meller z Akademii Rolniczej w Szczecinie oraz prof. Adam Wysokowski z UZ. Nowej pani doktor serdecznie gratulujemy i życzymy sukcesów na drodze zawodowej i wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Konferencje

11-13 maja 2008 r. w Międzyzdrojach odbyła się **XI Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna z cyklu Woda-Ścieki-Odpady w Środowisku**.

Spotkania naukowe organizowane przez Instytut Inżynierii Środowiska Uniwersytetu Zielonogórskiego w ramach tego cyklu mają swoją tradycję – pierwsze z nich odbyło się w 1994 r. w Zielonej Górze. Tegoroczna konferencja pt. **Kanalizacja – oczyszczalnia ścieków - odbiornik**, poświęcona była prezentacji i ocenie osiągnięć w dziedzinie inżynierii środowiska, ze szcze-

wydział
inżynierii
ładowej
i środowiska

gólnym uwzględnieniem następujących zagadnień:

- metody oceny jakości i ilości ścieków,
- współpraca systemów kanalizacji z oczyszczalnią ścieków,
- nowe przepisy i uwarunkowania prawne w zakresie oczyszczania ścieków,
- technologie w oczyszczaniu ścieków miejskich,
- gospodarka osadami ściekowymi (przepisy prawne, operacje jednostkowe przeróbki osadów i ich modyfikacje, wykorzystanie osadów)
- odbiorniki ścieków oczyszczonych.

Honorowy patronat nad konferencją objęli prof. Czesław Osękowski, Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Helena Hatka Wojewoda Lubuski.

W konferencji uczestniczyło ponad 80 osób. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele środowisk naukowych, administracji samorządowej, przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i firm branżowych. Uczestnicy trzydniowych obrad mogli wysłuchać referatów naukowych oraz prezentacji firm. Uczestniczyli też w dyskusjach, które świadczyły o zainteresowaniu poruszaną problematyką, chęcią wymiany doświadczeń i poglądów.

Konferencję rozpoczęła prof. Zofia Sadecka wykładem plenarnym dotyczącym oczyszczania ścieków z małych miejscowości. Kolejne sesje poświęcone były tematyce współpracy kanalizacji z oczyszczalnią ścieków, a także problematyce ochrony odbiorników.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się stoiska firmowe, gdzie nie tylko prowadzono rozmowy biznesowe, ale również stworzono możliwość zapoznania się z działaniem sprzętu analitycznego (firma WITKO, Ab-electronics), nowoczesnych systemów napowietrzania (Biopax), a także z nowoczesnymi rozwiązaniami systemów rurowych (Pipelife). Nie zabrakło również stoiska z książkami branżowymi wydawnictwa Seidel-Przywecki. Miła atmosfera towarzysząca konferencji oraz duże zainteresowanie są powodem, aby podziękować wszystkim autorom referatów, uczestnikom i firmom za wytworzenie na konferencji atmosfery naukowo-technicznej i już dzisiaj zaprosić na kolejne spotkanie, które odbędzie się w maju 2009 r. w Zielonej Górze.

Oddziału PZITB oraz Zielonogórski Oddział Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej w Zielonej Górze, przy współpracy: Związku Mostowców RP, Sekcji Konstrukcji Betonowych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Sekcji Konstrukcji Metalowych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN.

W składzie Komitetu Naukowego Konferencji byli: prof. Jan Kmita – Przewodniczący oraz prof. Andrzej Ajdukiewicz, prof. Tadeusz Biliński, prof. Krzysztof Dyduch, prof. Kazimierz Flaga, prof. Kazimierz Furtak, prof. Józef Głomb, prof. Mieczysław Kuczma, prof. Stanisław Kuś, prof. Czesław Machelski, prof. Antoni Matysiak, prof. Wojciech A. Radomski, prof. Janusz Murzewski, prof. Leonard Runkiewicz, prof. Andrzej Ryżyński, prof. Witold Wołowicki oraz prof. Jerzy Ziółko.

Komitet Organizacyjny Konferencji tworzyli: prof. Tadeusz Biliński – Przewodniczący oraz prof. Jakub Marciniowski z UZ i prof. Adam Wysokowski z UZ natomiast Sekretarzem Naukowym był dr Gerard Bryś z UZ.

W trakcie Konferencji przedstawiono 40 referatów, które zebrane zostały w materiałach konferencyjnych pt. **Konstrukcje Zespólone T. VIII**. Wśród autorów referatów było 11 pracowników Instytutu Budownictwa UZ. Obrady prowadzono w czterech sesjach tematycznych, a mianowicie:

- 19.06. (czwartek) – Sesja I, *Teoria Konstrukcji*, której przewodniczył prof. Kazimierz Flaga – przedstawiono 12 referatów;
- 19.06. (czwartek) – Sesja II, *Badania*, przewodniczący prof. Zbigniew Kowal – 13 referatów;
- 20.06. (piątek) – Sesja III, *Mosty*, przewodniczący prof. Jan Kmita – 7 referatów;
- 20.06. (piątek) – Sekcja IV, *Projektowanie*, przewodniczył prof. Leonard Runkiewicz – 8 referatów.

W Konferencji wzięły udział 64 osoby, w tym 17 profesorów z 11 ośrodków naukowych z Polski oraz z Białorusi i z Francji.

W dniach 9-11 czerwca w Łodzi odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa **Analitycal Modeles and New Concepts in Concrete and Masonry Structures**.

Było to szóste spotkanie z serii cyklicznie organizowa-

nych konferencji na terenie Polski: Białystok 1993, Łódź 1996, Wrocław 1999, Kraków 2002, Gliwice 2005. Głównym celem tych konferencji jest prezentacja najnowszych osiągnięć naukowych dotyczących modelowania i analizy konstrukcji żelbetonowych i murowych. Organizatorami tegorocznej Konferencji byli: Sekcja Konstrukcji Betonowych KILiW PAN, Polska Grupa FIP i Wydział Inżynierii Lądowej, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej.

Spośród 170 zgłoszonych referatów z 34 krajów przyjętych zostało do prezentacji 90 referatów, w tym referat naszego kolegi dr. inż. Jacka Korentza pt. *Influence of inelastic buckling of longitudinal bars on ductility of reinforced concrete beams*.

Szkolenia

28.07-08.08 mgr Artur Frątczak uczestniczył w międzynarodowym szkoleniu „**5. Internationale Sommerakademie Projektmanagement**” organizowanym przez TU Graz w Austrii. Tematyka kursu obejmowała zagadnienia z zakresu zarządzania oraz kontroli inwestycji budowlanych. Brało w nim udział 50 uczestników z Niemiec, Austrii, Rumunii oraz Węgier. Zajęcia prowadził prof. Hans Lechner z TU Graz przy współudziale prof. Wolfdietricha Kalusche z BTU Cottbus oraz prof. Hansa-Rudolfa Schalchera z ETH Zürich. Udział w szkoleniu jest efektem dużego zaangażowania prof. Mieczysława Kuczmy oraz współpracy Instytutu Budownictwa z pokrewną jednostką w BTU Cottbus, która jest jednym z partnerów letniej akademii.

Marek Dankowski

wydział matematyki, informatyki, i ekonometrii

Jeszcze o Festiwalu Nauki

9 czerwca br. gościliśmy dzieci ze szkół podstawowych i młodzież ze szkół średnich wraz z opiekunami na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ. Przyjechały grupy już wcześniej zgłoszone, a także te, które zdecydowały się nas odwiedzić w ostatniej chwili.

Propozycji mieliśmy sporo. Wielu naszych kolegów matematyków przygotowało ciekawe wykłady, warsztaty oraz konkursy dla uczniów. W ramach naszego projektu o nazwie **Roz(g)rywki matematyczno-logiczne (warsztaty matematyczno-artystyczne)** najmłodsi uczniowie szkoły podstawowej zmagali się między innymi z labiryntami, ukrytymi obrazkami matematycznymi, rebusami. Dzieci starszych klas szkoły podstawowej poznały sito Eratostenesa, a także łamały szyfry i kody, budowały fraktale, tangramy, rozwiązywały łamigłówki z zapalnikami. Dla gimnazjalistów przygotowaliśmy szyfry i kody, fraktale, sudoku, obrazek logiczny, cyfrogram, a młodzież ze szkół średnich mogła wziąć udział w konkursie *mister mind*. Ponadto wielu uczniów składało bryły geometryczne z papieru bez użycia kleju i nożyczek, co jak się okazało, cieszyło się ogromnym powodzeniem. Niewątpliwą zachętą do podejmowania wysiłków w zmaganiu z łamaniem papieru była przepiękna wystawa prac wykonanych techniką origami modułowego w naszej sali. Był to owoc kilkuletniej pracy młodzieży z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Zielonej Górze pod kierunkiem ich nauczycielki matematyki Pani mgr Anny Jasiak. Młodzież, podobnie jak na poprzednim festiwalu, otrzymała od nas biogram z sylwetką wybitnego polskiego matematyka, a także kilka zadań do samodzielnego rozwiązania. Pojawiły się również zadania dla mamy, taty i dziadków. W ubiegłym roku rodzice, a zwłaszcza tatusiowie przybywający ze swoimi pociechami dopominali się zadań

dla siebie. Cieszyło nas to bardzo, że zainteresowanie matematyką może być pielęgnowane w rodzinach.

Dzięki temu, że wszystkie projekty przygotowane przez pracowników naszego wydziału realizowane były w jednym budynku, uczniowie mogli skorzystać z wielu propozycji i wybrać najciekawsze dla siebie.

Szkoda tylko, że na każdą grupę przewidziane było tylko 30 minut. Uczestnicy chcieli spróbować swoich sił pokonując coraz to nowe zadania. Na uwagę zasługuje fakt, że niektórzy z nauczycieli przybyłych z młodzieżą, to nasi absolwenci – zielonogórskiego WSP lub WSI, czy też już UZ z kierunków *matematyka* i *fizyka*. Można było zauważyć ich radość i dumę z tak pięknego budynku, co jak sądzimy, udzieliło się też młodzieży.

Radosława Kranz, Anna Laskowska

W ramach Festiwalu Nauki na Wydziale Matematyki, Informatyki i Ekonometrii 9 czerwca 2008 roku odbyła się trzecia edycja turnieju *Wielki Szlem Matematyczny*. Po raz pierwszy turniej miał oficjalnego sponsora (Bank Spółdzielczy w Ośnie Lubuskim), który ufundował drobne upominki dla wszystkich uczestników zabawy oraz wartościowe nagrody dla zwycięzców.

Koncepcja konkursu, przeznaczonego dla klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz klas pierwszych szkół licealnych, została oparta na rozgrywkach w systemie pucharowym. Opracowaniem i realizacją całości w tym roku zajęli się dr Janusz Jabłoński, dr Aleksandra Rzepka i dr Ewa Sylwestrzak.

W decydującym starciu zmierzyło się osiem zespołów przydzielonych do czterech grup A-D, a cały turniej składał się z trzech etapów. W pierwszej turze drużyny w poszczególnych grupach musiały stoczyć ze sobą krótkie pojedynki na następujących zasadach: oba zespoły z danej grupy otrzymywały wylosowane przez komputer takie samo pytanie z czterema podpowiedziami, wśród których tylko jedna odpowiedź była właściwa. Do następnego etapu przechodziła drużyna, która jako pierwsza zaznaczyła prawidłową odpowiedź. Specjalny program, napisany na potrzeby konkursu przez dr. inż. Mariusza Hałaszcza, pozwalał rejestrować kolejność udzielanych odpowiedzi oraz sprawdzać ich poprawność. Uczniowie na tym etapie turnieju musieli wykazać się nie tylko wiedzą, ale przede wszystkim reflekssem i szybkim podejmowaniem właściwych decyzji.

Część druga zabawy składała się z dwóch półfinałów, w których wzięli udział zwycięzcy grupowych eliminacji. Tym razem każdy zespół otrzymywał po dwa pytania zróżnicowane pod względem zaawansowania. Każdy zespół przed wylosowaniem pytania wybierał jego 'poziom trudności', tj. łatwiejsze za 2 punkty i nieco trudniejsze za 4 punkty. Do finału awansowała drużyna, która po dwóch rundach pytań zgromadziła większą ilość punktów. W przypadku remisu o wyłonieniu finalisty decydował pojedynek, według reguł obowiązujących w pierwszej turze. Na tym etapie zabawy uczniowie musieli trafnie ocenić swoje możliwości, liczyła się wiedza, ale także odwaga w podejmowaniu ryzyka.

Te cechy były również potrzebne w ostatniej fazie konkursu, czyli w Wielkim Finale. Podobnie jak w półfinałach zawodnicy otrzymywali po dwa pytania, które mogły mieć wartość 5 lub 10 punktów. Jednak wybierając zadanie za 10 punktów, drużyna rezygnowała z podpowiedzi i samodzielnie musiała podać prawidłowe rozwiązanie. Dodatkowo ta opcja była obciążona pewnym ryzykiem. Otóż przy błędnej odpowiedzi lub jej braku na konto przeciwnika wpływały 2 punkty. Oczywiście zwyciężał zespół, któremu udało się zgromadzić większą ilość punktów po dwóch rundach pytań.

W turnieju *Wielki Szlem Matematyczny* wzięło udział osiem trzyosobowych zespołów. Rywalizowali uczniowie trzecich klas gimnazjów z Zielonej Góry i Żar oraz uczennice pierwszej klasy LO z Gorzowa Wielkopolskiego, które we wspaniałym stylu pokonały konkurentów. Walka była niezwykle wyrównana i na wyjątkowo wysokim poziomie, a toczyła się przy głośnym dopingu widzów. Wszyscy półfinałiści oraz finaliści otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz nagrody książkowe.

Forma turnieju podobała się uczestnikom, a bawili się zarówno zawodnicy, jak i kibice. Emocje udzieliły się nawet towarzyszącym klasom nauczycielkom. Zadowolenie uczniów było tym większe, że udział i dobry wynik w konkursie miał być nagrodzony dobrymi ocenami z matematyki.

Warto zwrócić uwagę, że w trakcie tej matematycznej zabawy uczniowie dobrze radzili sobie z pytaniami typu testowego, nieco więcej trudności sprawiały im natomiast pytania otwarte, czyli zadania do samodzielnego rozwiązania. Wszyscy uczestnicy turnieju wykazali się jednak dużą ambicją i zaangażowaniem, pokazując jak świetnie można bawić się liczeniem i logicznym myśleniem.

Ewa Sylwestrzak

OST-WEST Management 2008

OST- WEST Management to projekt realizowany przez Uniwersytet Zielonogórski wspólnie z Fachhochschule Würzburg-Schweinfur już od 12 lat. W tym roku także członkowie koła naukowego OST- WEST Management uczestniczyli w wyjeździe studyjnym do Niemiec do Fachhochschule Würzburg-Schweinfur. Wyjazd nastąpił 19 marca 2008 roku w jedenastoosobowym składzie: Kasia Żyża, Dawid Zieliński, Łukasz Kubiś, Marcin Stroiński, Bartosz Stroiński, Kasia Martynów, Iza Paluch, Monika Ruszlewicz, Bartek Komczyński, Marta Mądry

oraz Renata Sikora oraz opiekunowie: dr inż. Sławomir Kłos, dr inż. Justyna Patałas, dr inż. Waldemar Woźniak.

Nasz projekt rozpoczął się od poznania i integracji całej grupy, która liczyła ok. 50 studentów różnych narodowości (studenci z Niemiec, USA, Federacji Rosyjskiej, Tajwanu, Meksyku, itd.). Grupa z Polski stanowiła 11 osób z kierunku Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, resztę stanowili studenci z kierunku Ekonomika Przedsiębiorstwa FH Würzburg-Schweinfur. Projekt dotyczył strategii rozwoju Parku Naukowo-Technologicznego, którego utworzenie planuje Uniwersytet Zielonogórski

oraz opracowania strategii rozwoju rynku pracy zarówno w Niemczech, jak i w Polsce. Pracując w grupach 7-8 osobowych studenci otrzymali zadania:

- w ramach budowania strategii rozwoju Parku Naukowo-Technologicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego: opracowanie planu finansowego, głównych celów i planu działania,

możliwości wykorzystania transferu wiedzy z ośrodków zagranicznych, które mają doświadczenia w budowie takich parków oraz strategii pozyskiwania inwestorów.

- w ramach budowania strategii rozwoju rynku pracy: opracowanie potrzeb rynku pracy w Niemczech oraz w Polsce, regulacji prawnych, stawek płacowych dla różnych zawodów oraz możliwości uzyskania pracy dla absolwentów.

Praca studentów pierwszego dnia polegała na opracowaniu struktury projektu, w szczególności harmonogramu prac oraz podziale odpowiedzialności pracy. Dalsza praca w ramach projektu odbywała się drogą internetową, a wyniki badań zostały zaprezentowane na warsztatach naukowych w Łagowie 04 - 06.06.2008.

Projekt został zorganizowany przez Prof. dr Manfreda Kiesela – Rektora ds. Współpracy z Zagranicą FH Würzburg-Schweinfur oraz pracowników dydaktycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, opiekunów grupy. W ramach realizacji projektu studenci wysłuchali wykładów Wilhelma Labour'a oraz dr. Bohm'a, który zaprosił grupę studentów do IGZ – Parku Technologicznego, który znajduje się w Würzburg'u. Studenci uzyskali możliwość poznania struktury organizacyjnej i zakresu działań Parku Naukowo-Technologicznego na konkretnym przykładzie. Dr inż. Sławomir Kłos przedstawił główne założenia projektu i udzielił podstawowych informacji dotyczących strategii Parku Naukowo-Technologicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wszystkie wykłady były prezentowane w języku angielskim.

Praca w wielokulturowej grupie studentów to duże doświadczenie i ogromne wyzwanie. Mimo braku wcześniejszych kontaktów ze studentami z Niemiec, oraz dodatkowej bariery, jaką stanowił język (komunikacja w ramach grup odbywała się w języku angielskim), precyzyjnie ustalono zakres i harmonogram realizacji projektu.

Justyna Patalas

Erasmus - kolejna wizyta w Sheffield-Hallam University

W ramach programu Erasmus otrzymaliśmy (Marcin Niemasz, Jakub Wartoń, Filip Zielazny) możliwość wyjazdu do Wielkiej Brytanii. Od kwietnia do czerwca korzystaliśmy z gościnności uczelni Sheffield-Hallam University.

Wszystkie formalności zostały załatwione w Polsce bezproblemowo i po przyjeździe otrzymaliśmy zakwaterowanie w akademiku. Niestety, według nas, akademik pozostawiał wiele do życzenia (zwłaszcza biorąc pod uwagę cenę) i już po dwóch tygodniach wspólnie wynajmowaliśmy dom. Trzeba zaznaczyć, że uczelnia pomogła nam w poszukiwaniach odpowiedniego lokum.

Nasz opiekun - dr Martin Howarth - oprowadził nas po budynkach uczelni, pokazał sale komputerowe oraz bibliotekę. Otrzymaliśmy legitymacje studenckie (niestety z dwutygodniowym opóźnieniem) i pełne prawa studentów Sheffield-Hallam University. Mogliśmy korzystać z wielu sal komputerowych (oraz komputerów rozmieszczonych na korytarzach uczelni), pełnych zasobów biblioteki oraz bezprzewodowego internetu na terenie uczelni. W ramach dostępu do internetu otrzymaliśmy również uczelniane konta e-mail oraz możliwość pobierania materiałów udostępnionych nam przez dr Howarth'a, ze specjalnej strony internetowej. Mogliśmy również skorzystać z bezpłatnego kursu języka angielskiego, lecz nie był to przywilej zarezerwowany wyłącznie dla studentów.

Mogliśmy chodzić na wykłady, a dr Howarth zaproponował również udział w niektórych zajęciach laboratoryjnych. Jednak do zaliczenia programu nie było to konieczne. Naszym zadaniem był projekt pt. *An analysis of industrial machine vision systems - a comparison of GLAB, NeuroCheck and Mimas/Ruby* - polegał on na porównaniu systemów wizyjnych. Do wykonania zadania udostępniono nam salę, w której znajdował się kom-

STUDENCI PROGRAMU ERASMUS I DR MARTIN HOWARTH (DRUGI OD LEWEJ)

puter z podłączoną kamerą oraz system oświetlenia badanego przedmiotu. Zostaliśmy poinstruowani o obchodzeniu się ze sprzętem oraz dostaliśmy kilka drobnych pomocy - aby wiedzieć jak zacząć. Potem mogliśmy

przychodzić do sali kiedy chcieliśmy i z prowadzącym spotykaliśmy się raz w tygodniu, aby omówić nasze postępy i ewentualne problemy jakie napotkaliśmy.

Filip Zieliński

M. BOCHEŃSKI PODCZAS OBRONY PRACY DOKTORSKIEJ

Marcin Bocheński doktorem nauk biologicznych

17 czerwca 2008 r. na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Akademii Pomorskiej w Słupsku odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Marcina Bocheńskiego pt. *Wybrane elementy budżetu czasowego i behawioru bociana białego *Ciconia ciconia* w kolonii lęgowej we wsi Kłopot (woj. lubuskie)*. Promotorem rozprawy był prof. Leszek Jerzak z Uniwersytetu Zielonogórskiego, a pracę recenzowali prof. Zdzisław Bogucki z Akademii Pomorskiej w Słupsku i dr hab.

Zbigniew Jakubiec z Instytutu Ochrony Przyrody PAN. Uchwałą Rady Wydziału z dnia 18 czerwca 2008 r. mgr Marcin Bocheński otrzymał stopień naukowy doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Marcin Bocheński ma 31 lat. Jest absolwentem zielonogórskiego VII Liceum Ogólnokształcącego. Studia na kierunku *ochrona środowiska* ukończył w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze. Od 2002 roku pracuje na Uniwersytecie Zielonogórskim, najpierw zatrudniony w ówczesnym Instytucie Biotechnologii i Ochrony Środowiska, a teraz na obecnym Wydziale Nauk Biologicznych, w Katedrze Ochrony Przyrody. Jak mówi, od dzieciństwa pasjonował się przyrodą, a szczególnie zwierzętami i ich biologią. Od czasów licealnych swoje zainteresowania ukierunkował na obserwację i poznanie ptaków. Później poszerzył je o zagadnienia dotyczące ich ekologii i ochrony. Obecnie w polu jego zainteresowań badawczych leżą przede wszystkim: ekologia behawioralna (a głównym modelem obserwacji jest bocian biały), funkcjonowanie synurbijnych czyli miejskich populacji ptaków (np. sroka, kawka, pustułka) oraz występowanie i ochrona ptaków na obszarze województwa lubuskiego. Stale współpracuje m.in. ze Stacją Ornitologiczną MiZ PAN w Gdańsku, Zakładem Ekologii Behawioralnej UAM w Poznaniu czy Zakładem Ekologii Ptaków Uniwersytetu Wrocławskiego. Jego dotychczasowy dorobek naukowy stanowi ponad 40 publikacji naukowych (artykułów w czasopiśmie recenzowanych

wydział nauk biologicznych

DR MARCIN BOCHEŃSKI (Z LEWEJ) I PROF. PIOTR TRYJANOWSKI (Z PRAWYJ) W CZASIE OBRACZKOWANIA DZIĘCIOŁA ZIELONEGO PODCZAS ZAJĘĆ TERENOWYCH ZE STUDENTAMI W MUZEUM BOCIANA BIAŁEGO W KŁOPOCIE

oraz rozdziałów w monografiach), opracowań i ekspertyz. Ponadto, jest autorem lub współautorem kilkunastu artykułów popularnonaukowych o przyrodzie, ptakach i ich ekologii oraz ochronie. Dr Marcin Bocheński wypełnia również obowiązki nauczyciela akademickiego, prowadząc zajęcia związane z zagadnieniami ochrony środowiska i ochrony przyrody. Jest także opiekunem Sekcji Ornitologicznej Koła Naukowego Biologów UZ, z którą prowadzi różne projekty badawcze dotyczące ptaków.

Poza działalnością naukową i dydaktyczną jego hobby są m.in. amatorska fotografia przyrodnicza, podróżowanie po różnych zakątkach lubuskiego i kraju oraz nade wszystko muzyka rozrywkowa, (raczej w tym nieco cięższym, rockowym brzmieniu). Tej ostatniej pasji oddaje się czynnie, próbując w wolnych chwilach pogrywać na czterech strunach gitary basowej.

Renata Grochowalska

OD REDAKCJI:

Autorem artykułu rozpoczynającego wiadomości z Wydziału Nauk Biologicznych, który ukazał się w poprzednim numerze miesięcznika [6 (162)], jest PROF. JACEK KOZIOŁ, kierownik Katedry Biotechnologii WNB UZ.

wydział pedagogiki, socjologii, i nauk o zdrowiu

Nowy doktor na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu

24 czerwca 2008 roku na Wydziale Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej pt. *Obraz szkoły z perspektywy uczniów gimnazjum tzw. „wirtualnych”* autorstwa mgr Anity Famuły-Jurczak. Promotorem była prof. Maria Dudzikowa (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Recenzentami natomiast dysertacji byli: prof. Bogusław Śliwowski (Uniwersytet Łódzki), prof. Edward Kozioł (Uniwersytet Zielonogórski). Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w pracy naukowej!!!

Justyna Wypychowska

Analiza raportów Państwowej Komisji Akredytacyjnej za lata 2003 - 2008

Państwowa Komisja Akredytacyjna, po niemal 6 latach swojej działalności, przeprowadziła ponad 2000 ocen jakości kształcenia. W trakcie dokonywania tych ocen wykrystalizowały się skuteczne procedury, które pozwalają w sposób rzetelny i jednolity oceniać różne czynniki kształtujące jakość wiedzy absolwentów.

Tylko w 2006 roku PKA przeprowadziła 316 wizytacji w 186 uczelniach i sformułowała 407 ocen jakości kształcenia. Pośród tych ocen było 11 negatywnych, 65 ocen warunkowych, 329 ocen pozytywnych i 2 oceny wyróżniające.

Komisja swoją działalnością obejmuje wszystkie uczelnie działające na podstawie tej ustawy. Jest organem działającym na rzecz jakości kształcenia o określonych ustawowo zadaniach i trybie pracy. W przeciwieństwie do komisji środowiskowych poddanie się ocenie Państwowej Komisji Akredytacyjnej jest obligatoryjne, a jej negatywna ocena niesie za sobą konsekwencje w postaci decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego o cofnięciu lub zawieszeniu uprawnienia do kształcenia na danym kierunku studiów i poziomie kształcenia.

Ocena kierunków na UZ

W okresie minionych dwóch kadencji (czyli w latach 2003-2008) Państwowa Komisja Akredytacyjna (a także Krajowa Rada Akredytacyjna Szkolnictwa Medycznego w przypadku kierunku: pielęgniarstwo) dokonała oceny 29 kierunków kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim.

Każdorazowo wizytacje kierunków poprzedzane były przygotowaniem „raportów samooceny”, które zawierały: prezentację uczelni, koncepcję kształcenia, wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, kadre naukowo-dydaktyczną, działalność naukową i współpracę międzynarodową, bazę dydaktyczną, sprawy studenckie i dokumentację toku studiów.

Wszystkie oceniane jednostki otrzymały uchwały Komisji. Były to w większości oceny pozytywne, w niektórych przypadkach – warunkowe. Warunkowym ocenom towarzyszyły szczegółowe uzasadnienia, precyzyjnie wskazujące uchybienia, które należało wykluczyć, by (przy następnej wizytacji - za rok) uzyskać ocenę pozytywną. Ocenie poddawane były kierunki, które mogły wykazać się zamkniętym cyklem kształcenia, czyli takie, które wypromowały absolwentów. Poddawane ocenie były m.in. prace dyplomowe, omówione niżej w tym opracowaniu.

Obligatoryjnej ocenie podlegały wszystkie jednostki prowadzące studia stacjonarne i niestacjonarne oraz inne formy kształcenia.

Skala ocen, którą stosuje Państwowa Komisja Akredytacyjna:

WYRÓŻNIAJĄCA

Ocenę wyróżniającą może otrzymać jednostka wyróżniająca się wysokim poziomem i wzorową organizacją prowadzonej działalności dydaktycznej i naukowej, dobrą bazą materialną, zakresem i charakterem współpracy między-

narodowej, wybitną kadrami o uznaniu krajowym i międzynarodowym oraz oferującą studentom udział w studiach i programach międzynarodowych, a także stwarzającą warunki do rozwoju ich aktywności naukowej. Ocena ta może zostać sformułowana po dokonaniu oceny wszystkich lub przeważającej części uczelni prowadzących dany kierunek. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie 6 lat, o ile nie zaistnieją przesłanki do przeprowadzenia jej wcześniej.

POZYTYWNA

Ocena pozytywna stanowi punkt odniesienia dla formułowania pozostałych ocen i świadczy o spełnieniu wymagań kadrowych, programowych i organizacyjnych oraz dotyczących bazy materialnej, określonych przepisami prawa. W przypadku studiów magisterskich uwzględniany jest także poziom prowadzonych badań naukowych. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie 6 lat, o ile nie zaistnieją przesłanki do wcześniejszego jej dokonania.

WARUNKOWA

Ocena warunkowa może być sformułowana, jeżeli ogólne warunki realizacji kształcenia rokuje możliwość usunięcia występujących uchybień w czasie nie dłuższym niż rok. Uchwała Prezydium wskazuje te uchybienia oraz określa termin dokonania powtórnej oceny.

NEGATYWNA

Ocena negatywna może być wydana, jeżeli jednostka utworzyła kierunek lub specjalność zawodową z naruszeniem przepisów prawa, lub prowadzi kształcenie na poziomie znacznie niższym od niezbędnego minimum, co spowodowane jest w szczególności:

1. brakiem wystarczającej kadry nauczycieli akademickich o odpowiednich kwalifikacjach merytorycznych i formalnych,
2. prowadzeniem kształcenia wg planów studiów i programów nauczania niespełniających wymagań określonych w standardach nauczania, w związku z czym absolwent nie uzyskuje wiedzy i umiejętności istotnych oraz charakterystycznych dla danego kierunku studiów,
3. nieokreśleniem zasad i kryteriów przygotowywania oraz oceny prac dyplomowych lub przyjęcie takich zasad i kryteriów, w wyniku których prace te nie odpowiadają podstawowym wymaganiom metodologicznym i merytorycznym oraz są niezwiązane tematycznie z danym kierunkiem studiów,
4. niezapewnieniem należytych warunków materialnych - brak odpowiednich pracowni, laboratoriów, aparatury i zasobów bibliotecznych itp.,
5. nieprowadzeniem badań naukowych w zakresie i na poziomie uprawniającym do realizacji kształcenia na poziomie magisterskim.

Ponadto oceniono:

- I. Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich na wniosek Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej w dniu 23 marca 2002 r. udzieliła kierunkowi **filozofia** akredytacji na 3 lata. Po powtórnej ocenie w dniu 31 maja 2004 r. udzielono kierunkowi **filozofia** akredytacji na 5 lat.
- II. Centralne Laboratorium Instytutu Inżynierii Środowiska (Wydział Inżynierii Łądowej i Środowiska) uzyskało akredytację systemu jakości zgodnego z normą PN EN ISO/IEC 17025:2001 w dniu 3 stycznia 2007r. w zakresie analizy chemicznej wody, ścieków i odpadów. Jednostką akredytującą było Polskie Centrum Akredytacji. Uwagi, które znalazły się w raportach powizytacyjnych, a wśród nich najczęściej powtarzające się słabe strony:

Poniżej przedstawiono alfabetyczny wykaz Wydziałów Uniwersytetu Zielonogórskiego, w których dokonano oceny PKA:

Lp.	Nazwa wydziału UZ	Kierunki studiów		
		Ocenione (termin wizytacji)	Ocena uzyskana po kontroli PKA	
1.	Wydział Artystyczny (6 kierunków)	1. Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych (IX.2003)	Studia zaw.: pozytywna	2008/09
		2. Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej (XII.2004)	Studia zawodowe i mgr: pozytywna	2009/10
		3. Malarstwo (IX.2004)	Studia mgr: pozytywna	2009/10
		4. Grafika (IX.2004)	Studia zaw.: pozytywna	2009/10
		5. Architektura wnętrz (III.2007)	Studia I stopnia: pozytywna	2012/13
		6. Jazz i muzyka estradowa (X.2007)	Studia I stopnia: pozytywna	2010/11
2.	Wydział Ekonomii i Zarządzania (2 kierunki)	1. Zarządzanie i marketing (X.2004)	Studia mgr i lic.: pozytywna	2008/09
		2. Bezpieczeństwo narodowe		
3.	Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji (3 kierunki)	1. Informatyka (VI.2004)	Studia zawod. i mgr: pozytywna	2008/09
		2. Elektrotechnika (V.2007)	Studia I, II stopnia i jednolite: pozytywna	2009/10
		3. Elektronika i telekomunikacja (X.2007)	Studia I stopnia: pozytywna	2013/14
4.	Wydział Fizyki i Astronomii (2 kierunki)	1. Fizyka (IX.2004)	Studia magisterskie: pozytywna	2009/10
		2. Astronomia (XI.2007)		
5.	Wydział Humanistyczny (5 kierunków)	1. Filologia polska (V.2005)	Studia zaw. i mgr: pozytywna	2009/10
		2. Historia (X.2004)	Studia mgr: pozytywna	2009/10
		3. Filologia (III.2006)	Filologia germańska- studia I stopnia i jednol. mgr: pozytywna , filologia rosyjska- studia jednol. mgr: pozytywna	2008/09
		4. Politologia (VI.2005)	Studia I st. I mgr: pozytywna	2009/10
		5. Filozofia (III.2007)	Studia I i II st. oraz jednolite mgr: pozytywna	2012/13
6.	Wydział Inżynierii Łądowej i Środowiska (2 kierunki)	1. Budownictwo (III.2005)	Studia zawod. i mgr: pozytywna	2007/08
		2. Inżynieria środowiska (X.2007)	Studia I, II stopnia i jednolite mgr: pozytywna	2013/14
7.	Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii (2 kierunki)	1. Matematyka (IX.2003)	Studia mgr: pozytywna	2008/09
		2. Informatyka i ekonometria (VI.2007)	Studia I stopnia i jednolite mgr: pozytywna	2012/13
8.	Wydział Mechaniczny (3 kierunki)	1. Edukacja techniczno-informatyczna (2005)	Studia magisterskie: pozytywna	2010/11
		2. Mechanika i budowa maszyn (III.2006)	Studia I, II stopnia i jednolite mgr: pozytywna	2010/11
		3. Zarządzanie i inżynieria produkcji (V.2007)	Studia I i II stopnia oraz jednolite mgr: pozytywna	2012/13
9.	Wydział Nauk Biologicznych	1. Ochrona środowiska (VI.2004)	Studia mgr: pozytywna	2009/10
10.	Wydział Nauk Pedagogicznych i Społecznych (3 kierunki)	1. Pedagogika (I.2006)	Studia I i II stopnia: pozytywna	2008/09
		2. Socjologia (I.2006)	Studia II stopnia: pozytywna	2010/11
		3. Pielęgniarstwo (VII.2007)	Studia I stopnia: pozytywna (Min. Zdrowia)	2010/11

I. W zakresie minimów kadrowych:

1. Brak aktualnego orzeczenia lekarskiego z przeprowadzonych badań okresowych nauczycieli akademickich,
2. Brak zaświadczeń o ukończeniu wymaganego szkolenia w zakresie bhp i ppoż.,
3. Brak w teczках osobowych nauczycieli akademickich dokumentów potwierdzających

nadanie tytułu lub stopnia naukowego. Wśród problemów kadrowych należy zauważyć zbyt małą dbałość o następstwo pokoleń. Obecni wybitni nauczyciele powinni przed emeryturą wychować godnych następców, aby interes kolejnych roczników studentów nie ucierpiał wraz z odejściem dobrych specjalistów.

II. W zakresie spraw studenckich:

1. W teczках osobowych studentów brak dokumentów z postępowania rekrutacyjnego (brak decyzji o przyjęciu na studia, brak aktu ślubowania, decyzje wydane przez UZ nie zostały prawidłowo doręczone studentom będącym ich adresatami),
2. Niewłaściwe kryteria rekrutacji na studia,
3. Propozycja podjęcia próby wprowadzenia stypendiów dla doktorantów.

Uwagi dotyczące prac dyplomowych:

- 1) Brak pisemnej opinii promotora pracy dyplomowej.
- 2) Poprawa doboru tematów prac dyplomowych (tematy prac dyplomowych powinny być bezpośrednio związane z kierunkiem studiów oraz z realizowaną przez studenta specjalnością).
- 3) Brak zgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem kształcenia.
- 4) Propozycja przyjęcia procedury zadawania pytań podczas egzaminu dyplomowego:
 - a) pierwsze pytanie związane z problematyką związaną z kierunkiem studiów,
 - b) drugie pytanie powinno dotyczyć specjalności, którą realizował student,
 - c) trzecie pytanie związane z pracą dyplomową i metodologią badań (formułowane przez recenzenta).

III. W zakresie organizacji procesu dydaktycznego m.in.:

1. Brak punktacji ECTS w niektórych planach i programach studiów.
2. Nieprawidłowe dwukrotne przypisywanie punktów ECTS temu samemu przedmiotowi, np. osobno za wykłady oraz osobno za ćwiczenia (zaliczenie przedmiotu możliwe tylko w przypadku zaliczenia wszystkich form zajęć przewidzianych w planie studiów).
3. Brak punktacji za przedmiot (punkty ECTS powinny być przypisane całemu przedmiotowi).

Pozytywne elementy (mocne strony), które znalazły miejsce w raportach PKA:

1. Porównanie naszej uczelni z innymi w kraju: „Tutaj studenci są na pierwszym miejscu! Oni to wiedzą i wykazują – ale warto każdego dnia przypominać, że to my jesteśmy dla nich, a nie odwrotnie. Tym się polskie uczelnie artystyczne różnią od innych, że ta idea staje się bezdyskusyjna.”
2. Poziom kształcenia tej Uczelni w niczym nie odbiega od wysokich wymagań, z jakimi spotykają się studenci najlepszych szkół artystycznych. Atmosfera przypomina zaś najstarsze ośrodki uniwersyteckie w Niemczech i we Włoszech: pojęcie „środowisko akademickie” nie jest tam komunałem.
3. Społeczność nauczycieli i studentów, może dzięki „swobodnym” przyjezdnym pedagogom, przypomina korporacje akademickie w Oksfordzie i Tybindze. Jest oczywiste, że uniwersytet jest czynnikiem miastotwórczym, zaś obecność w nim wydziału artystycznego zawsze dodaje splendoru. Dlatego warto traktować tę jednostkę z należnym jej szacunkiem.
4. „Podstawowa relacja „mistrz-uczeń” w wizytowanej jednostce jest realizowana szczególnie skutecznie, gdyż przyjezdni „mistrzowie” nie są uwikłani w życie rodzinne i zawodo-

we. Sekwencja stawianych zadań jest prawidłowa i prowadzi młodzież do szybkiej samodzielności.

5. Generalnie należy dążyć do tego, by konkursy na stanowisko profesora miały charakter otwarty, to jednak dobrze, gdy dążymy do kształcenia własnej kadry, związanej z regionem i mniej skłonnych do zmiany swego miejsca podstawowego zatrudnienia. W tym kontekście na podkreślenie zasługuje fakt, że potencjalni doktorzy habilitowani są wychowankami Instytutu, co wskazuje na troskę o przygotowanie własnej kadry naukowo-dydaktycznej.
6. Studenci mają możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych lub monograficznych w innych jednostkach uczelni, co niewątpliwie stwarza szansę poszerzenia wiedzy z zakresu nauk empirycznych. Instytut zamawia także wykłady interdyscyplinarne u specjalistów z innych dziedzin, aby poszerzyć ofertę dydaktyczną dla studentów.
7. Na wielkie uznanie zasługuje nauczanie języków obcych: Studium Nauki Języków Obcych dysponując 16-stanowiskowym laboratorium językowym i 18 salkami z dostępem do Internetu daje studentom studiów dziennych możliwość nauki dwóch języków.
8. Bardzo dobre wkomponowanie Uczelni i Wydziału w zadania Regionu.
9. Dobrze wyposażone laboratoria kierunkowe i specjalnościowe oraz biblioteka fachowa.
10. Dobrze zorganizowane praktyki, dobra współpraca z pracodawcami.
11. Dobra współpraca i wymiana studentów z przemysłem.
12. Dobry kontakt władz dziekańskich ze studentami.
13. Dobrze zorganizowany system informacji elektronicznej dla studentów.
14. Prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie, tematycznie związanych z kierunkiem studiów.

Na tle innych ocenianych kierunków podlegających Państwowej Komisji Akredytacyjnej w negatywnych opiniach nie jesteśmy odosobnieni. W opracowaniu *Misja i zadania PKA* ukazane zostały najczęściej powtarzające się na wszystkich uczelniach uchybienia, m.in.:

- Brak wystarczającej kadry nauczycieli akademickich z odpowiednimi kwalifikacjami merytorycznymi i formalnymi. W wielu przypadkach specjalności naukowe kadry zaliczonej do minimum kadrowego nie były związane z ocenianym kierunkiem studiów. Za naganne Komisja uznała również przyjęcie przez uczelnie zasady prowadzenia wykładów przez nauczycieli akademickich z tytułem zawodowym magistra, którzy niejednokrotnie nie posiadali kompetencji do prowadzenia danego przedmiotu.
- Istotne rozbieżności między realizowanymi w uczelni planami studiów i programami nauczania a obowiązującymi standardami nauczania.
- Realizowane programy nauczania były nieuporządkowane pod względem merytorycznym i organizacyjnym.
- Sylwetka absolwenta formułowana była nierealistycznie, a kwalifikacje, które powinien on nabyć w trakcie nauczania, nie były spójne z opisem sylwetki absolwenta.
- W uzasadnieniach ocen Komisja odnosiła się także do prac dyplomowych, których znaczna liczba nie odpowiadała tematyce wizytowanego kierunku oraz realizowanych specjalności.
- Nieprawidłowości związane z funkcjonowaniem systemu bibliotecznego-informatycznego, wyposażeniem pracowni, laboratoriów oraz bazy sportowo-rekreacyjnej.

Maria Kupisz

Lubuski jazz w Saragossie. Expo 2008.

Województwo lubuskie jako jedno z sześciu polskich regionów zaprezentowało się podczas Dnia Polskiego na Światowej Wystawie EXPO Saragossa 2008. W koncercie wystąpiły dwa renomowane zespoły: Big Band Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Damage Control Adama Bałdycha z Gorzowa Wielkopolskiego. Z artystami zaśpiewała Urszula Dudziak oraz Mika i Kasia Urbaniak.

Urszula Dudziak, honorowa obywatelka Zielonej Góry, jest czołową postacią współczesnej wokalistyki, nie tylko jazzowej. W swoim dorobku ma nagranych około pięćdziesiąt płyt. Współpracowała z Bobbym McFerrinem, Jayem Claytonem, Michelle Hendricksem, Normą Winston, Herbiem Hancockiem, Dizzy Gillespiem, Clarkiem Terryem, Ronem Carterem, Wyntonem i Branfordem Marsalisem, Gilem Evansem i Stingiem, Lionelem Hamptonem, Niną Simone, Carmen McRae, Randy Crawford oraz z Michałem Urbaniakiem.

Mika Urbaniak – wokalistka łącząca różne gatunki muzyczne. Współpracuje z artystami polskiej i światowej sceny muzycznej. Obecnie pracuje z producentami z Wielkiej Brytanii nad swoją solową płytą.

Kasia Urbaniak jest artystką wszechstronnie utalentowaną. Studiowała plastykę, film, literaturę i reżyserię w Bard College w Nowym Yorku. Zajmuje się pisaniem poezji, śpiewaniem, malowaniem i rzeźbieniem. Obecnie pomaga mamie (Urszuli Dudziak) w pisaniu książki biograficznej.

Adam Bałdych – jeden z czołowych skrzypków pol-

skiej sceny jazzowej. Student wydziału jazzu na Akademii Muzycznej w Katowicach oraz stypendysta Berklee College of Music w Bostonie. Laureat wielu konkursów na festiwalach jazzowych w Polsce, należy do grona wyróżniających się muzyków w plebiscycie Jazz Forum.

Big Band Uniwersytetu Zielonogórskiego

W swoim dorobku artystycznym orkiestra ma koncerty w Zielonej Górze, w kraju i za granicą. Koncertowała ze znanymi muzykami sceny jazzowej między innymi: Piotrem Baronem, Janem Ptaszynem Wróblewskim, Ewą Urygą, Urszulą Dudziak, Markiem Bałatą, Maciejem Sikalą, Zbigniewem Lewandowskim, Piotrem Wojtasiakiem, Grzegorzem Nagórskim, Krzysztofem Kijańskim, Mikiem Russellem, Ralfem Rickertem, Wojciechem Karolakiem, Priscillą Jones, Nickym Brownem, Zbigniewem Namysłowskim, Jackiem Namysłowskim, Ingą Lewandowską, Kubą Stankiewiczem, Piotrem Wromblem, Brianem Fentress, Marcią Walder-Thomas, Ingrid Diem, Anną Serafińską, Januszem Szromem, Emilem Kowalskim, Cezarym Paciorkiem, Dominikiem Bukowskim.

Najważniejsze koncerty orkiestry to: Festiwal „JAZZ NAJ ODRA”, Międzynarodowe Spotkania Jazzowe w Głogowie, koncerty w Hamburgu, SOPOT MOLO JAZZ FESTIWAL, BIG BAND MEETING we Wrocławiu, „OLD JAZZ MEETING”, BIG BAND FESTIWAL w Nowym Tomysku, Bydgoszcz Big Band Festiwal, koncerty z cyklu „Big Band Uniwersytetu Zielonogórskiego i Przyjaciele”, „Big Band Jazz Meeting” w Zielonej Górze, koncerty w Szwecji, cykl koncertów w Polsce „KOŁĘDY NA JAZZOWO”, koncerty w ramach „JAZZ PIKNIK” w Warszawie, koncerty w ramach festiwalu „MAZURSKA FIESTA JAZZOWA” w Giżycku, SWINGIN SAXONIA (Niemcy), „Kolędy dla Świata”, który odbył się w Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku (emitowany przez TVP2 oraz TV Polonia), „Kolędy dla Świata” w Bazylice w Pelplinie (koncert zarejestrowany dla TVP 1, TV POLONIA i emitowany podczas Świąt Bożego Narodzenia).

Big Band jest laureatem wielu nagród i wyróżnień: dwukrotnie GRAND PRIX I miejsce, I miejsce, trzykrot-

nie II, oraz III miejsce na Festiwalu Big Bandów; dwie Złote Tarki oraz dwukrotnie wyróżnienia na Old Jazz Meeting Złota Tarka; nagroda specjalna 35 Festiwalu „Jazz Nad Odrą”, nagroda dla najlepszego zespołu IV Ogólnopolskiego Przeglądu Młodych Zespołów Jazzowych i Bluesowych w Gdyni, II miejsce na Międzynarodowym Festiwalu SWINGIN' SAXONIA; GRAND PRIX na Ogólnopolskim Festiwalu Big Bandów - Bydgoszcz Big Band Festiwal 2007.

Orkiestra ma w repertuarze standardy, aranżacje i kompozycje Jerzego Szymaniuka,

Koncert Urszuli Dudziak, Miki i Kasi Urbaniak z Big Bandem Uniwersytetu Zielonogórskiego pod kierownictwem Jerzego Szymaniuka oraz kwartetu Adama Bałdycha odbył się w sali Balcon de las Culturas podczas Dnia Polskiego 6 lipca 2008.

Od początku koncertu uniwersytecka orkiestra pokazała swój profesjonalny poziom. Po zagranie brawurowej aranżacji utworu *Lester Leaps In* prowadzący koncert zaprosił kolejnych artystów. W programie z Urszulą Dudziak znalazły się utwory pochodzące z nagranych wspólnie materiału płytowego. Warto wspomnieć, że płyta ta ukaże się jesienią tego roku. W przygotowanym programie nie zabrakło oczywiście znanego wszystkim utworu *Papaya*, który ponownie

stał się wizytówką artystki. Melodia skomponowana przez U. Dudziak i M. Urbaniaka jest śpiewana i tańczona niemal na całym świecie. Mika i Kasia Urbaniak zaśpiewały z orkiestrą standardy specjalnie zaaranżowane przez Henryka Miśkiewicza.

Koncert artystów na wystawie EXPO 2008 w Saragossie to znakomita promocja Województwa lubuskiego, Uniwersytetu Zielonogórskiego, wykonawców. Warto podkreślić fakt, iż Lubuskie prezentowane było poprzez muzykę jazzową.

Komisarz Generalny Sekcji Polskiej EXPO 2008 Saragossa - Maciej Pawlicki złożył specjalne podziękowania wykonawcom za uświetnienie obchodów Dnia Polskiego, a Gerardowi Nowakowi za organizację koncertów.

Orkiestra wyjechała w podróż do Hiszpanii 3 lipca. Przyjazd wczesnym popołudniem do Roanne (Francja), gdzie planowany był nocleg, pozwolił na spokojny spacer po malowniczo położonym mieście nad Loarą. Program pobytu w Saragossie umożliwił kilkugodzinne zwiedzanie historycznego miasta nad Ebro, a także wystawę EXPO 2008. W drodze powrotnej ekspresowe bieganie uliczkami Barcelony dopełniło wrażenia z wyjazdu. Powrót do Zielonej Góry nastąpił 9 lipca.

(***)

Sport akademicki

Europejski poziom...

Niedawno na łamach „Miesięcznika” nr 4 informowaliśmy o wywalczonym przez naszych studentów tytule Mistrzów Polski Szkół Wyższych w tenisie stołowym i uzyskanym prawie reprezentowania kraju na Mistrzostwach Europy.

Wypada więc donieść - a czynimy to z ogromną radością - że na rozegranych w dniach 19-22 czerwca 2008 roku we włoskiej Latynie **II Akademickich Mistrzostwach Europy w tenisie stołowym nas zespół zdobył dwa brązowe medale!**

Niewątpliwie najcenniejszy jest sukces w turnieju drużynowym, w którym podopieczni trenera Pawła Sroczyńskiego (absolwenta UZ) występujący w składzie: Radosław Żabski (II rok Wydziału Mechanicznego, absolwent Wydziału Humanistycznego), Maciej Chojnicki (Wydział Humanistyczny), Grzegorz Jackowski (absolwent Wydziału Mechanicznego) i Daniel Bobek (absolwent UZ, pracownik Centrum Komputerowego UZ i doktorant na Wydziale Elektrotechniki, Informatyki i Telekomunikacji) stanęli na podium Mistrzostw Europy!

Czy były szanse na jeszcze wyższe miejsce? Jak wynika z relacji członków drużyny szanse oczywiście były

świadczą wyniki turnieju indywidualnego (naszym się w nim nie poszczęściło), w którym sympatyczni obywatele ChRL zajęli trzy pierwsze miejsca... (identycznie, jak na zakończonej niedawno Olimpiadzie w Pekinie..).

Nie im jednak ulegli nasi.. Po zaciętym półfinałowym boju, w stosunku 2:3 przegrali z silną ekipą moskiewskiego Russian State University of Physical Education, Sport and Tourism, w barwach której występował czołowy tenisista stołowy i reprezentant Rosji Vasi-ly Lakeev.

Oczywiście były też zwycięstwa. W fazie grupowej 3:0 z Łotwą i 3:2 z Chorwacją, a w ćwierćfinale 3:2 z Rosjanami z Sankt Petersburga (decydujący punkt, przy stanie meczu 2:2 wywalczył po istnym „dreszczowcu” Maciek Chojnicki).

Drugi „brąz” wywalczył Radek Żabski występując w grze mieszanej z reprezentantką AJD Częstochowa Weroniką Walną, pokonując w grze o ćwierćfinał inną naszą (no przynajmniej w połowie..) parę Myga (AJD Częstochowa)-Grześ Jackowski, a o półfinał

DEKORACJA (GRA MIESZANA), OD LEWEJ: VINCENZO ZACCHEO (BURMISTRZ LATINY), WERONIKA WALNA, RADOSŁAW ŻABSKI, ORGANIZATOR
PO DEKORACJI DRUŻYNY UZ, OD LEWEJ: ALBERTO GUALTIERI (PREZIDENT UESA), DANIEL BOBEK, MACIEJ CHOJNICKI, RADOSŁAW ŻABSKI, PAWEŁ SROCZYŃSKI, GRZEGORZ JACKOWSKI, ORGANIZATOR

(wszak w sporcie istnieją zawsze), lecz osiągnięty wynik, uwzględniając wysoki sportowy poziom zawodów jest sukcesem, odzwierciedla turniejowy „układ sił”.

Kim więc okazali się zwycięzcy? Otóż wygrali Anglicy... Zaskoczenie? nie nie... bo ci „Anglicy”, to studenci London Metropolitan University: Jiang Changhong, Zang Honghang i Jang Zhitao... O ich sile

rozstawioną z numerem 1 rosyjską parą Prokhorova-Lakeev.

Bardzo blisko podium były również obie pary debiutujące. Zarówno Żabski z Chojnickim, jak i Bobek z Jackowskim „polegli” w grach decydujących o wejściu do strefy medalowej.

O ile można w ogóle mówić o jakimkolwiek niedosyć,

Sport akademicki

to pozostał on po turnieju indywidualnym. Nie można jednak mieć pretensji do Radka Żabskiego, który już w pierwszej rundzie gier za przeciwnika miał późniejszego zwycięzcę, chińskiego Anglika Jiang Changhonga, ani do grającego z odnawiającą się kontuzją Maćka Chojnickiego, ani do stawiającego zacięty opór groźnemu rywalowi Grzesia Jackowskiego, ani - tym bardziej - do Daniela Bobka, który dotarł „z naszych” najdalej i w walce o czołową ósemkę turnieju uległ późniejszemu brązowemu medalistcie, ro-dem prosto z Chin, Jiang Zhitao.

Nie ulega wątpliwości, że włoska eskapada na-szych reprezentantów zaowocowała znakomitą, do-tąd nie notowanym sukcesem sportowym. Przy tej okazji można jednak było pokusić się i o inne sukcesy... przynajmniej o nie zawalczyć.. lecz naszej ekipie zabrakło tego, o co zadbały inne ekipy. Zabrakło zor-ganizowanej, przemyślanej, nie nachalnej przecieź, ale jakiejkolwiek promocji Uczelni, miasta, regionu, kraju... bo zabrakło Człowieka, który zostawiając emocje sportowe trenerowi i zawodnikom, mógłby tę promocję zorganizować

Rektorowi, a opromienioną brązowym kruszcem drużynę zaprezentował Trener Koordynator Sekcji Tenisa Stołowego, Wicekanclerz UZ inż. Henryk Michalak.

Załączone zdjęcia (a zwłaszcza osobiste wspomnienia członków drużyny) dowodzą, że poza sportowym, osiągnięte zostały również inne cele włoskiej eskapady. Nie sposób przecieź dzień i noc grać w ping-ponga... Można śmiało stwierdzić, że „na polu” towarzyskiej integracji europejskiej i zacieśniania aka-demickich więzów przyjaźni osiągnęliśmy nie mniej poważne sukcesy.. no może my mniej.. ale Paweł, Radek, Maciek, Daniel i Grześ niewątpliwie...

Tomasz Jurgoński

Terminarz spotkań w Zielonej Górze

20 wrzesień 2008

17.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. BT KROKUS Bystrzyca Kłodzka

04 październik 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KS Joker Piła
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS Tęcza Kościan

18 październik 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS Orion Sulechów
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. ŚKPR Świdnica

08 listopad 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KS Morze Bałtyk Szczecin
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS Pogoń Oleśnica

22 listopad 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. MKS MDK Trzcianka
19.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KPR Miedź-96 II Legnica

29 listopad 2008

17.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. LKS OsiR Komprachcice

06 grudzień 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KPS Progress Września

13 grudzień 2008

17.00 piłka ręczna
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. KPR Szczypiorno Kalisz

20 grudzień 2008

16.00 piłka siatkowa
STELMET AZS UZ Zielona Góra vs. STS Olimpia Sulęcín

Na wszystkie spotkania wstęp wolny!

i zaprezentować.. Brak tego Człowieka tam, to strata.. strata dla środowiska, to niewykorzystania, utracona szansa.. tym bardziej trudna do wybaczenia, że taki Człowiek jest, istnieje.. Zabrakło jednak świadomości, przytomności umysłu lub czejjś woli, aby włączyć Go do ekipy...

Bezwzględnie po powrocie, w dniu 24 czerwca 2008 r. wywalczone trofea zostały przekazane jego Magnificencji

VI DNI NIEMIECKIE

NA UNIWERSYTECIE ZIELONOGÓRSKIM

PROGRAM

6 – 10 października 2008

PIĄTEK, 3 PAŹDZIERNIKA

„Akcja Jabłuszko” Młodzież szkół średnich dostarcza do najważniejszych instytucji w mieście jabłka z polskimi i niemieckimi mini-flagami

PONIEDZIAŁEK, 6 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Lichter” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

19.00 Uroczysta inauguracja VI DNI NIEMIECKICH Koncert w wykonaniu Niemiecko-Polskiej Orkiestry Młodzieżowej z Frankfurtu/O. i Zielonej Góry, aula UZ, ul. Podgórna 50

WTOREK, 7 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Am Ende kommen Touristen” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

11.00 13.00 Pokaz filmu z przedstawienia teatru studenckiego z Collegium Polonicum pt. „Faust Avantgarde”, Studium Nauki Języków Obcych, al. Wojska Polskiego 69

ŚRODA, 8 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Herz im Kopf” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

10.00 11.30 „Zabawy z językiem niemieckim” prezentują dzieci z zielonogórskich przedszkoli, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

12.00 „Oferta stypendialna DAAD”, wykład lektorki DAAD Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

CZWARTEK, 9 PAŹDZIERNIKA

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Aufenthalt”, po filmie dyskusja Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

18.00 Program literacko-muzyczny pt. „Weiberworte Männertöne” „Kobieta mówi mężczyzna komponuje muzykę” w wykonaniu poetki i multiinstrumentalisty z Niemiec – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

PIĄTEK, 10 PAŹDZIERNIKA

9.30 11.00 „Pan Gutenberg w Zielonej Górze” dwujęzyczna scenka dla uczniów szkół podstawowych oraz ich popisy znajomości języka niemieckiego – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

10.00 Spotkania polsko-niemieckie w filmie: „Unkenrufe” Instytut Germanistyki, al. Wojska Polskiego 71a

10.30 13.00 Nauczanie języka sąsiada na pograniczu polsko-niemieckim seminarium z udziałem nauczycieli języków obcych z Zielonej Góry i Landu Brandenburg, Centrum Kultury i Języka Niemieckiego Uniwersytetu Zielonogórskiego, Kampus A, ul. Szafrana 19

14.00 17.00 „Biblioteka jako centrum informacji o kraju sąsiada” debata Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida, al. Wojska Polskiego 9

18.00 Montaż poetycko-muzyczny nt. tradycji winiarskich naszego miasta w wykonaniu uczniów Szkoły Muzycznej z Frankfurtu/O i chóru „Polirytmia” MCKiE Dom Harcerza Muzeum Ziemi Lubuskiej, al. Niepodległości 15

Projekt wspierany przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej
Gefördert aus Mitteln der Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit

Nowości wydawnicze

MAŁGORZATA MIKOŁAJCZAK
Pomiędzy końcem a apokalipsą. O wyobraźni poetyckiej Zbigniewa Herberta,
s. 408, 15 x 21 cm,
oprawa twarda, Monografie
Fundacji na Rzecz Nauki
Polskiej,
Wrocław 2007.

W 10. Rocznice Śmierci Zbigniewa Herberta (zmarł 28 lipca 1998 roku) wyższe uczelnie i placówki naukowe prześcigają się w organizowaniu sympozjów i konferencji poświęconych poecie. Głos zabierają nie tylko poloniści, lecz również filozofowie, historycy sztuki, artyści.

Niedawno również Narodowy Bank Polski, chcąc uczcić autora *Struny światła*, wydał monetę z wizerunkiem poety na awersie, zaś pomnika Marka Aureliusza na koniu na rewersie. Na uroczystość została zaproszona Pani dr Małgorzata Mikołajczak, rozpoznawana w świecie nauki jako znawczyni „niezłomnego” poety. I chociaż w 2004 roku wydała *„W cieniu heksametru”. Interpretacje wierszy Zbigniewa Herberta* (a wcześniej, w 2000 roku monografię poświęconą poezji Urszuli Kozioł), trzeba w tym miejscu wspomnieć o książce, która ujrzała światło dzienne pół wieku po ukazaniu się tomu *Hermes, pies i gwiazda* (1957). Mowa o publikacji zatytułowanej *Pomiędzy końcem i apokalipsą. O wyobraźni poetyckiej Zbigniewa Herberta* (2007). Książka to ważna, z dużym wycuciem, powiedzielibyśmy wręcz interpretatorską intuicją, odsłaniająca meandry myśli i imaginacji poety. Autorka, aby „odpowiednie dać rzeczy słowo” wsłuchana w głos poety i przezeń kreowanych podmiotów lirycznych, a jednocześnie doskonale obeznana ze współczesną terminologią humanistyczną, prowadzi dyskurs pięknym i dojrzałym językiem współczesnego filologa. Łączy dykcję właściwą historykowi literatury ze stylem skupionego na słowie i ukrytym w nim symbolu hermeneuty. Uczciwie przywołuje stanowiska innych badaczy; widząc niekiedy głębiej dany problem, „polemicznie przewartościowuje kanoniczne odczytania”. O czym pisze? Oto rekomendacja Wydawcy w wewnętrznej stronie obwoluty:

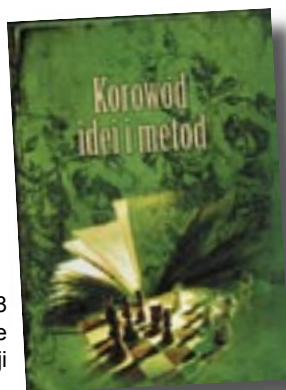
Bohaterem książki jest „Herbert metafizyczny”, „wygnany arkadyjczyk” biorący odpowiedzialność za rzeczywistość, w której rozegrał się i trwa nadal metafizyczny dramat. Autorka skupia się na mechanizmach wyobraźni, głównie na implikacjach paradoksu jako zasady organizującej świat poetycki Herberta w aspekcie religijnym i kulturowym. Osadzając twórczość poety w bogatej tradycji filozoficzno-literackiej, zarysowuje horyzont tej twórczości jako pejzaż kultury, w którym „metafizyczne” przemawia głosami wielkich twórców: Rilkego, Eliota, Hölderlina. W tej perspektywie ważna jest również tradycja polska: dziedzictwo żagarystów oraz poetów okresu wojny i okupacji.

[...] interpretacjom przyświeca [...] przeświadczenie, że

„metafizyczny reflektor” pozwoli oświecić to, co skrywa się pod ciśnieniem historii.

Wspomniany Wydawca zasługuje na uwagę. Jest nim bowiem prestiżowa Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej, wyróżniająca najwybitniejsze polskie prace badawcze poprzez włączenie ich do swoich planów wydawniczych. Taki zaszczytny los przypadł w udziale książce Małgorzaty Mikołajczak. Warto zatem, w przededniu 84. Urodzin Herberta (urodził się 29 października 1924 roku) sięgnąć po tę ze wszech miar pożyteczną lekturę.

Dorota Kulczycka

**KOROWÓD IDEI I METOD,
PRACE NA JUBILEUSZ
PROFESORA CZESŁAWA
P. DUTKI I ZAKŁADU TEO-
RII LITERATURY,
redakcja naukowa Grze-
gorz Kubski, Małgorzata
Mikołajczak, s. 430, 17x
24 cm, twarda okładka,
Oficyna Wydawnicza UZ,
Zielona Góra 2006.**

Lata pracy naukowej i dydaktycznej owocują pamięcią uczniów, współpracowników i wiernych czytelników. Tak dzieje się w przypadku znanego badacza i wychowawcy wielu pokoleń polonistów – Pana prof. dr. hab. Czesława Pawła Dutki. Jemu bowiem, w 70. Rocznice Urodzin, a także dla uczczenia 15-lecia istnienia Zakładu Teorii Literatury IFP, którym tenże przez lata kierował, zadeklowana została książka pt. *Korowód idei i metod*. „Tytułowe określenie [...] nawiązuje do zainteresowań naukowych Profesora, wśród których na pierwszym miejscu znajdują się problematyka szkół, kierunków i metod badawczych, a dalej m. in. kwestia ról uczestników literackiej komunikacji i zagadnienia socjologii życia literackiego” (ze *Słowa wstępnego*).

Książka ta jest wyrazem przyjaźni i uznania wobec Profesora nie tylko spośród grona zielonogórskich współpracowników, lecz również badaczy z innych ośrodków polonistycznych i filozoficznych. Świadczą o tym artykuły naukowców z całej Polski, a także z krajów sąsiedzkich. Głos zabrali uczeni z poznańskiego Uniwersytetu Adama Mickiewicza (prof. Bogdan Walczak), z Uniwersytetu Wrocławskiego (profesorowie: Mieczysław Ingłot, Andrzej Siemianowski, Dorota Heck, Adam Poprawa), z toruńskiego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (prof. Stefan Melkowski), ze słupskiej Akademii Pomorskiej (dr Daniel Kalinowski), z Uniwersytetu Śląskiego (dr Elżbieta Dutka), z KUL-u (prof. Józef F. Fert), itd., itd.

Publikacja wydana bardzo starannie przez Oficynę Wydawniczą naszego Uniwersytetu, zrecenzowana przez prof. Bogdana Zelera, składa się z trzech części. Pierwsza część, zatytułowana *Pojęcia. Terminy* poświęcona jest językoznawczym i teoretycznoliterackim dylematom terminologicznym. Część II, *W stronę autora* – stanowi prezentację sylwetek takich m. in. twórców jak Harold Bloom, Bolesław Leśmian, Jan Brzechwa, Jarosław Iwaszkiewicz. Pojawiają się w niej również nowe odczytania klasycznych już dzisiaj dzieł tych autorów. Część III, *W stronę tekstu* – podobnie jak poprzednia dość obszerna – jawi się jako przegląd różnych stanowisk teoretycznoliterackich, metodologicznych, interpretacyjnych, reprezentowanych w dużej mierze przez zielonogórskich badaczy,

właśnie z Zakładu Teorii Literatury. Ale to nie wszystko. Książka zawiera także błyskotliwe *Słowo wstępne*, napisane przez pomysłodawców przedsięwzięcia i redaktorów pracy zbiorowej – dr Małgorzatę Mikołajczak i dr. hab. Grzegorza Kubińskiego, następnie zaś obszerną, a przecież sporządzoną po dokonaniu selekcji *Bibliografię wybranych prac Profesora Czesława Pawła Dutki*. Natomiast na końcu publikacji znajduje się – powiedzmy sobie szczerze – zabawny, a przez to interesujący *Apendix*, na który składają się *Wiersze dedykowane prof. Czesławowi P. Dutce*, zapis dialogu Andrzeja Politołowicza z Jubilatami: „O żar słowa i treści rozsądek”..., *Zapisy wybranych partii szachowych* [sic!], a także kilkadziesiąt zdjęć umieszczonych pod wspólnym tytułem: *Jubilat w obiektywie*. Jak można się domyślać, na fotografiach uwiecznione zostały też inne postaci życia naukowego i kulturalnego.

Dla wszystkich, którzy doceniają alians powagi na wysokim poziomie napisanych szkiców z zabawą „sprawioną” *Apendixem*; dla wszystkich, którzy są zainteresowani tym, co dzieje się we współczesnej humanistyce, a jednocześnie w środowisku najbliższym zielonogórskim (i nie tylko!) polonistom, zapraszam do sięgnięcia po *Korowód idei i metod*.

Dorota Kulczycka

DOROTA KULCZYCKA, „Powiedzieć to wszystko, o czym milczę”. O poezji Stanisława Barańczaka, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2008, ss. 312.

Czy po publikacjach Krzysztofa Biedrzyckiego Joanny Dembińskiej-Pawelec, Jerzego Kandziory, Dariusza Pawelca, by wymienić nazwiska niektórych tylko badaczy zajmujących się twórczością Stanisława Barańczaka, można jeszcze o autorze *Korekty twarzy* powiedzieć coś nowego? Owszem, jeśli na twórczość tego, najważniejszego bodaj z żyjących dziś poetów emigracyjnych, spojrzeć przez pryzmat tradycji romantycznej, jeśli spróbować odnieść jego wiersze do spokrewnionej z romantyzmem wyobraźni metafizycznej. Przekonująco dowodzi tego książka Doroty Kulczyckiej *„Powiedzieć to wszystko, o czym milczę”. O poezji Stanisława Barańczaka*. Jej autorka wnikliwie, przy udziale hermeneutyki podejrzeń bada twórczość Barańczaka, a zarazem ze znanstwem porusza się w obszarach tradycji metafizycznej i romantycznej, konfrontowanej ze słowem poety. W części pierwszej (*W stronę romantyzmu*) omawia oblicza romantycznego buntu, romantyczne aspekty przestrzeni a także przygląda się dialogowi życia i śmierci, który toczy się w tej poezji. W drugiej (*Wyobraźnia metafizyczna*) koncentruje się na wybranych zagadnieniach dotyczących wyobraźni poety: bada wizerunek Boga – „jakiegoś Ty” w utworach Barańczaka, analizuje rozgrywający się tu dialog duszy i ciała oraz konfrontuje metafizyczne bieguny bytu: pisane dużymi literami Wszystko i Nic tej poezji. „Główną ideą, jak towarzyszyła mi wpisanu – wyznaje Kulczycka – (...) było przeświadczenie, że całą poezję Stanisława Barań-

czaka można nazwać metafizyczną”. Podążając tropem jej analiz i interpretacji, zapoznając się z prezentowanymi przez badaczkę „lekcjami czytania” poezji, trudno nie zgodzić się z tym rozpoznaniem. Tym bardziej, że dodatkowym argumentem jest tu świetnie udokumentowany, poparty licznymi przykładami wywód autorki oraz klarowny, przystępny nawet dla nieprofesjonalnego odbiorcy, sposób przekazu. Z pewnością wydana właśnie książka Doroty Kulczyckiej stanowi cenną propozycję badawczą i równie cenną lekturę dla studentów, nie tylko zielonogórskiej polonistyki.

Małgorzata Mikołajczak

EDWARD HAJDUK

Układy społeczne – przestrzenie procesu socjalizacji

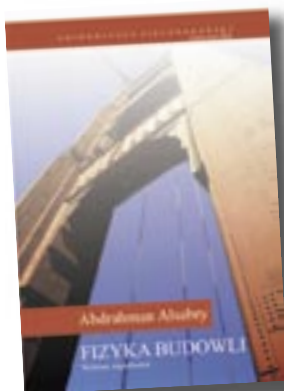
Nakładem Łużyckiej Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Jana Benedykta Solfy w Żarach ukazała się książka Edwarda Hajduka *Układy społeczne – przestrzenie procesu socjalizacji*. Jak czytamy we wstępie praca opisuje proces socjalizacji, jego złożoność i różnorodność uwarunkowania. Składa się ona z czterech rozdziałów. W pierwszym autor omawia niespójność oddziaływania podmiotów procesu socjalizacji podkreślając znaczenie różnorodności prawdopodobnych uwarunkowań, aspektów tego procesu, a także wielość podmiotów grupowych lub instytucjonalnych, które socjalizację generują i kontrolują oraz organizują pozainstytucjonalną aktywność dzieci i młodzieży. Rozważania te prowadzą do sformułowania wskaźników złożoności procesu socjalizacji.

Rozdział drugi poświęcony został układom społecznym. E. Hajduk przedstawia typologię tych układów, wyróżniając wśród nich układ: promocyjny, alternatywny, wspomagający, opozycyjny, resocjalizacyjny i represyjny. „Wyodrębnienie sześciu układów społecznych łączymy z uznaniem przez nas wzorów biografii (wzorów przebiegu życia) za kulturowy wyznacznik przebiegu życia członków współczesnego społeczeństwa. Różna jest funkcja wymienionych układów w tworzeniu warunków do wyboru owych wzorów i ich realizacji (s. 67).” Wyodrębnienie układów społecznych wymaga przyjęcia określonych kryteriów. E. Hajduk sformułował osiem własnych kryteriów, które winny spełniać instytucje lub grupy społeczne, aby można je było zaliczyć do określonego układu. Każdy z układów pełni według autora inne funkcje w procesie socjalizacji, tworzy obiektywne warunki dla jego przebiegu, kontroluje ten przebieg, stosuje sankcje wobec swoich członków, wzmacnia motywację do realizacji wzoru przebiegu życia lub stylu życia (s. 73).

W kolejnym rozdziale autor przedstawia swoją propozycję spojrzenia na problem zgodności bądź rozbieżności oddziaływania grup lub instytucji na te same kategorie jednostek równocześnie lub w kolejności wyznaczonej przez zasady organizacji społeczeństwa. Rozważania na ten temat zostały poprzedzone ustaleniem kryteriów przydatnych do porównania stopnia zgodności albo rozbieżności. Na tym tle autor przedstawia socjalizacyjne funkcje realizowane przez poszczególne układy społeczne i zgodność bądź rozbieżność ich oddziaływania.

W rozdziale IV autor poszukuje odpowiedzi na pytanie „Co osłabia ład społeczny społeczeństwa polskiego?” Odpowiedź na to i inne pytania uzyska czytelnik sięgający do omawianej publikacji, która powinna zainteresować zarówno pedagogów jak i socjologów.

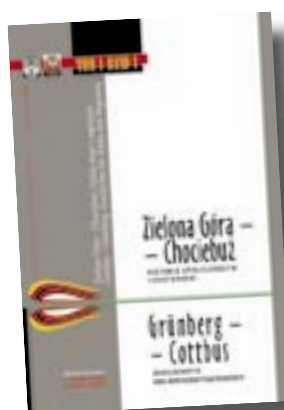
(***)

ABDRAHMAN ALSABRY,
Fizyka budowli. Wybrane
zagadnienia, Oficyna
Wydawnicza UZ, format 17x24,
s. 168, oprawa miękka

Przedmiotem książki są trzy działy fizyki budowli: oświetlenie w budownictwie, akustyka budowlana, budownictwo niskoenergetyczne,

w szczególności tzw. dom pasywny. Wybrane działy albo nie wchodzą w ogóle do podręczników akademickich fizyki budowli, albo też są traktowane marginesowo. Książka skierowana jest zarówno dla studentów wydziałów budownictwa i architektury, jak i dla inżynierów pracujących w biurach projektów.

Zielona Góra – Chociebuż.
Historia społeczeństw i
gospodarki. Grünberg
– Cottbus. Gesellschafts- und
Wirtschaftsgeschichte, redakcja
naukowa Günter Bayerl, Leszek
C. Belzyt, Oficyna Wydawnicza
ZU, format 17x24, s. 212, oprawa
miękka

Stosunki polsko-niemieckie, chociaż z perspektywy tysiącletnich dziejów nigdy dotychczas nie były tak dobre jak obecnie, napotykają wciąż na kolejne drobne przeszkody. Stwarzają je z reguły politycy dla własnych, krótkoterminowych (i wybitnie krótkowzrocznych) celów, podtrzymując tym samym i pobudzając wciąż liczne i jeszcze żywe resentymenty. Instytucje społeczne, kulturalne i naukowe przestawiły jednak z reguły swoje drogowskazy na wzajemną współpracę i zrozumienie w ramach zjednoczonej Europy. Niniejsza publikacja jest jednym z wielu objawów takiej kooperacji na terenie przygranicznym z wieloletnią perspektywą. Instytut Historii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Katedra Historii Techniki Brandenburgskiego Uniwersytetu Technicznego w Chociebużu (Cottbus) przekazują w osobach wydawców obydwu instytucji do rąk Czytelnika pierwszy i inauguracyjny tom z serii dziejów miast i regionów po obu stronach granicy. Pomyślany jest on jako wydawnictwo dwujęzyczne, przybliżające czytelnikom z obydwu regionów kulturę, język i osiągnięcia badawcze historyków polskich i niemieckich. Mamy nadzieję, że owa linia graniczna w przyszłości stanowić będzie bardziej pomost współpracy niż dzielącą zwaśnioną dotychczas narody barierę. Niniejsza publikacja jest kolejną małą cegiełką tego wspólnego dzieła o zasięgu europejskim.

Pierwszy tom serii poświęcony został dziejom społecznym i gospodarczym interesujących nas tutaj regionów, ale przede wszystkim głównych ich miast – Zielonej Góry i Chociebuża (Cottbus). Część artykułów koncentruje się na tematyce po jednej stronie granicy: polskiej (Adam Górski i Jarosław Kuczer) lub niemieckiej (Ralf Gebuhr i Steffen Krestin). Prezentujemy również prace

w mniejszym lub większym stopniu o charakterze porównawczym, które przekraczają już „starą” linię graniczną: Leszka C. Belzyta o ludności powiatów Chociebuż i Zielonej Góry w XIX stuleciu, Güntera Bayerla, ukazującego w szerokim kontekście dziejowym sąsiedztwo naszych regionów oraz artykuł autorów Ralfa Wolla, Maurica Bäslera i Iwony Flisak (Katedra Zarządzania Jakościowego Brandenburgskiego Uniwersytetu Technicznego w Chociebużu) na temat ponadgranicznej współpracy przedsiębiorców, powstały w ramach europejskiego projektu benchmarking-study, czyli porównania skali sukcesu przedsiębiorstw polskich i niemieckich. Do tej grupy zaliczyć należy ponadto sprawozdanie autorstwa Corneli Kirsten opisujące osiągnięcia kilkuletniego projektu koordynacyjnego bibliotek uniwersyteckich obydwu interesujących nas tutaj ośrodków miejskich [...]

Mamy nadzieję, że publikacja tego inauguracyjnego tomu stanie się nie tylko bodźcem do pogłębienia współpracy niemieckich i polskich historyków oraz ewentualnie przedstawicieli pokrewnych dyscyplin, ale również pobudzi zainteresowanie czytelników dziejami naszych regionów oraz fascynację wielostronnego i wzajemnego poznawania się.

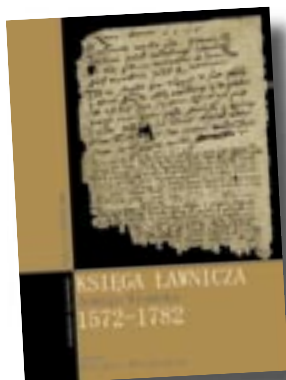
[ze Wstępu]

RYSZARD ASIENKIEWICZ,
Ontogenetyczna zmienność
rozwoju fizycznego i
motorycznego chłopców i
dziewcząt w wieku 5-14 lat
– na przykładzie populacji
Zielonej Góry, Oficyna
Wydawnicza UZ, 21x30, s.
304, oprawa twarda

Rozwój fizyczny oraz zdrowie dzieci i młodzieży jest głównym problemem społecznym państwa. Zapewnienie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju w okresie ontogenezy prenatalnej i postnatalnej stanowić będzie o wysokiej wartości biologicznej młodego pokolenia. Stąd też badania auksologiczne progresywnego okresu ontogenezy budzą coraz większe zainteresowanie przedstawicieli nauk biologicznych, medycznych i społecznych, natomiast w zakresie oceny i kontroli rozwoju głównie rodziców, lekarzy, pedagogów i wychowawców. Znajomość tych zagadnień umożliwia optymalne monitorowanie procesów wzrastania i dojrzewania dzieci i młodzieży, a informacje z tego zakresu należą do pozytywnych mierników zdrowia [...]

Prezentowana praca jest nawiązaniem do cyklu monografii traktujących o rozwoju dzieci i młodzieży różnych regionów Polski zapoczątkowanego przez prof. Andrzeja Malinowskiego pracami „Dziecko Poznańskie” [1976] i „Dziecko Wielkopolskie” [1978], a kontynuowanymi przez F. Rożnowskiego „Dziecko Pomorskie” [1984], M. Chrzanowską i „Dziecko Krakowskie” [1988], „Dziecko Poznańskie ‘90” [1994], „dziecko Kieleckie” [1996, 2000b], „Dziecko Konińskie” [1998], „Dziecko Łódzkie” [1998] i kolejne. Publikacja ta jest kierowana do przedstawicieli nauki i praktyki, którzy zajmują się zagadnieniami progresywnej fazy ontogenezy człowieka, antropologów, biologów, nauczycieli wychowania fizycznego, lekarzy, pedagogów, psychologów, ale również studentów i rodziców.

Krzysztof Benyskiewicz
(opracowanie), **Księga ławnicza**
Nowego Kramaska (1572-1782).
Edycja źródłowa, Oficyna
Wydawnicza UZ, format 17x24, s.
128, oprawa miękka

Wiejskie księgi ławnicze i sądowe stanowią niezwykle istotne źródło do badania obyczajów i kultury materialnej mieszkańców wsi. Wartość tych zabytków potęguje fakt ich swoistej ekskluzywności. W polskich bowiem warunkach, księgi stanowią rzadkość. Większość zachowanych źródeł tego typu pochodzi z Małopolski. Obyczaj prowadzenia wiejskich ksiąg sądowych i ławniczych nie był obcy także w Polsce Zachodniej. Na Śląsku i w Wielkopolsce, jak się zdaje, zakładano je sporadycznie. Jeśli chodzi o Wielkopolskę znamy kilkanaście przykładów sporządzania zapisów w tej formie. W księgach miejskich Poznania i Kalisza dokumentowano zdarzenia zaistniałe w okolicznych wsiach miejskich. Księgi założono we wsi Grotniki w powiecie leszczyńskim, posiadłościach klasztoru lubińskiego, w starostwie rogozińskim oraz w Jankowie, Kargowej, Wilczkowicach i Nowym Kramsku. Najstarsze wielkopolskie zapisy wiejskich sądów ławniczych pochodzą z XV wieku. [...] Za pośrednictwem niniejszego wydania do rąk Czytelnika trafiają ocalałe fragmenty księgi ławniczej Nowego Kramaska.

[ze Wstępu]

Zagrożenia okresu dorastania,
redakcja naukowa Zbigniew
Izdebski, Oficyna Wydawnicza
UZ, format 17x24, s. 368, oprawa
miękka

Dlaczego wybraliśmy ten okres w rozwoju człowieka i jakie zagrożenia we współczesnej Polsce można uznać za najważniejsze, potencjalnie najgroźniejsze dla młodych Polaków? Najpierw więc – dlaczego okres dorastania? Najtrafniej wyraziła to prof. Irena Obuchowska, pisząc w publikowanym w niniejszym tomie wystąpieniu: „przez wiek dorastania można przejść bez kryzysów i zaburzeń, jednak nie bez trudności, z którymi jednak większość młodych ludzi lepiej lub gorzej sobie radzi. U tych, którzy sobie nie radzą, rozwijają się różne zaburzenia [...]. Tym młodym ludziom potrzebna jest nasza pomoc, a co ważniejsze, nasze usiłowania ochrony ich przed zagrożeniami”. [...] Dorastanie może być też ujmowane jako proces przygotowywania się do dorosłości. Dorosłość, z kolei – gdybyśmy chcieli uchwycić główny, najbardziej istotny wymiar tego statusu człowieka – oznacza przede wszystkim odpowiedzialność. Dorastanie to także nabywanie szeregu kompetencji bez których życie człowieka jako obywatela, jako pracownika i jako członka rodziny nie może być życiem udanym, szczęśliwym, łączącym się z indywidualnym sukcesem. Te indywidualne sukcesy sumują się, z kolei, w sukces społeczeństwa. Takie spojrzenie na młodość cechuje koncepcja tranzytywna.

We współczesnej Polsce narasta problem szans rozwojowych nastolatków. To właśnie ta grupa młodych Polaków jest poddana najwyższej „próbie czasu”.

Wydać się, że kilka – co najmniej – czynników sprawia, iż młodzi ludzie we współczesnej Polsce nie mają najradośniejszego życia, że ich rozwój jest narażony na szereg niebezpieczeństw.

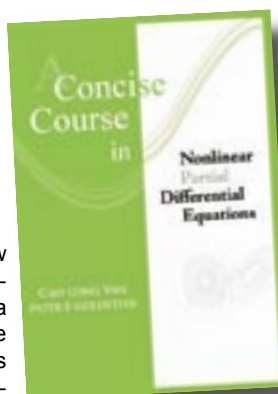
Pierwsza grupa zagrożeń jest w jakimś sensie uniwersalna i dotyczy ich rówieśników w wielu krajach świata. Mieści się tu to wszystko co niesie za sobą rozwój cywilizacji, oddziaływanie mediów, nowe trendy w kulturze adresowanej do młodzieży a nawet reklama. [...]

Druga grupa czynników łączy się właśnie z procesami transformacji politycznej i gospodarczej w naszym kraju. Osiągnęliśmy bardzo wiele jako kraj, jako społeczeństwo, ale młodzi ludzie często nie mają i nie muszą mieć takiej perspektywy w ocenie sytuacji ich kraju i swojej osobistej sytuacji. [...]

Najbardziej drastyczna grupa zagrożeń łączy się z nałogami i – szerzej – z patologią społeczną. Niestety, statystyki wskazują, że młodzi Polacy są coraz bardziej zagrożeni takimi zjawiskami jak: alkoholizm, nikotynizm, narkomania, przemoc, prostytutka. Bardzo wiele informacji medialnych w ostatnich miesiącach dostarcza tu smutnych refleksji nt. roli dorosłych, kierujących się albo chęcią zysku albo chcących zaspokoić swoje potrzeby – sprzeczne z dobrem młodych ludzi i prowadzące do ich deprawacji. [...]

Niniejsze opracowanie zawiera rozprawy i doniesienia z badań autorów reprezentujących różne dyscypliny naukowe. Rodzaj uprawianej nauki nie stanowił jednak kryterium, które posłużyło do ich uporządkowania. Zależało nam aby struktura tego tomu podkreślała konieczność interdyscyplinarnego spojrzenia na problematykę zagrożeń odnoszących się do osób znajdującej się w fazie życia, którą określamy dorastaniem.

[ze Wstępu]

Cao Long Van, Piotr P.
Goldstein, A Concise
Course in Nonlinear
Partial Differential
Equations, Oficyna
Wydawnicza UZ, 17x24, s.
140, oprawa miękka

Książka jest napisana w j. angielskim i ma charakter wykładu monograficznego (ale nie monografii). Stanowi nieco rozszerzony zapis wykładu z ćwiczeniami, które autorzy prowadzili na Uniwersytecie Vinh (Wietnam) w sierpniu 2005 r. Celem autorów było zaznajomienie słuchaczy o skromnym przygotowaniu matematycznym ze współczesnymi metodami w tej dziedzinie. Książka składa się z 10 rozdziałów, omawiających min. metodę charakterystyk dla równań I rzędu i równań II rzędu w dwóch zmiennych niezależnych, metodę rozdzielania zmiennych, transformacji Fouriera, transformacji Laplace'a, rozwiązania typu fali biegnącej, odwrotną metodę rozpraszania w rozwiązywaniu równań nieliniowych, metodę Hirtoty otrzymania rozwiązań solitonowych, metodę wariacyjną otrzymania rozwiązań przybliżonych, metodę badania całkowalności równań przez testowanie ich na własność Painleve.

[na podstawie recenzji]

Przestrzenie recepcji muzyki

współczesnej, redakcja naukowa

Barbara Literska, Rafał Ciesielski,

Oficina Wydawnicza UZ, 17x24, s. 224,

oprawa twarda

Niniejsza Księga Pamiątkowa Przestrzenie recepcji muzyki współczesnej dedykowana jest Profesorowi Mirosławowi Bukowskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Inicjatywa jej wydania zrodziła się wśród współpracowników i przyjaciół z Zakładu Teorii Muzyki Instytutu

Kultury i Sztuki Muzycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego jako wyraz uznania dla wybitnych osiągnięć twórczych i wieloletniej pracy pedagogicznej Jubilata [...]

Część pierwsza – Mirosława Bukowskiego inspiracje, myśli i dzieła – obejmuje zróżnicowany gatunkowo i treściowo materiał. Rozpoczyna ją tekst Jubilata związającego się z własnych zainteresowań stylistyką Aleksandra Skriabina. Portret Profesora – nakreślony w Jego wypowiedziach – ujawnia rozmowa, jaką przeprowadził z Nim Rafał Ciesielski. W kolejnych artykułach twórczość Jubilata komentują: Barbara Literska (Requiem), Tomasz Kienik (Interferencje) i Bogumiła Tarasiewicz (liryczna wokalna). Część tę zamyka wspomnienie zanotowane przez absolwentkę Jego klasy kompozycji w Akademii Muzycznej im. Ignacego Józefa Paderewskiego w Poznaniu – Katarzynę Kwiecień-Długosz. Część ta jest pokłosiem poświęconej Profesorowi Mirosławowi Bukowskiemu Konferencji Naukowej zorganizowanej w listopadzie 2006 r. przez Zakład Teorii Muzyki Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Obok części naukowej w jej ramach odbył się koncert kompozytorski Jubilata oraz twórców zielonogórskiego środowiska akademickiego.

Część druga – Wokół zagadnień warsztatowych i estetycznych muzyki – zawiera teksty dedykowane Profesorowi przez współpracowników z Zakładu Teorii Muzyki Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz zaproszonych autorów z innych ośrodków akademickich. Wszystkie artykuły dotyczą współczesnej muzyki i kultury muzycznej. Andrzej Tuchowski przedstawia zagadnienie postępu w muzyce XX w., Juliusz Karcz omawia konstrukcję i wymowę Liturgii Sacra Zygmunta Mycielskiego, Katarzyna Kwiecień-Długosz pisze o wybranych XX-wiecznych rozwiązaniach fakturalnych, Bogumiła Mika bada związki muzyki z tradycją, Hanna Kostrzevska prezentuje nurt „freskowy” w muzyce polskiej, Tomasz Kienik snuje refleksje o nauczaniu kompozycji, Krzysztof Rottermund przypomina sylwetkę muzyki i budownictwo instrumentów z Zielonej Góry Edwarda Adlera, Rafał Ciesielski zaś rozważa zmiany w statusie muzyki we współczesnej kulturze muzycznej.

Księga Przestrzenie recepcji muzyki współczesnej inicjuje nową serię wydawniczą Zakładu Teorii Muzyki Instytutu Kultury i Sztuki Muzycznej Uniwersytetu Zielonogórskiego pod nazwą „Prace Zakładu Teorii Muzyki”.

[z Przedmowy]

Małgorzata Łuczyk, Funkcjonalno-

semantyczne pole intraperceptywności

w języku rosyjskim na tle polskiej

świadomości językowej (tytuł oryginalny

w j. rosyjskim), Oficyna Wydawnicza UZ,

format 14x21, s. 298, oprawa miękka

Rozprawa napisana jest w nurcie koncepcji filozoficzno-lingwistycznych, w których przedstawienie realnej rzeczywistości zgodnie z odzwierciedleniem jej w treści form językowych jest właśnie głównym przedmiotem poszukiwań i opisu. Autorka bada – wg niej – „jeden z najbardziej zagadkowych” zarówno w języku rosyjskim, jak i polskim fragment językowego obrazu świata – kategorię bezosobowości reprezentowaną w obu językach przez różnego rodzaju zdania bezosobowe...

Aktualność pracy wyraża się w kompleksowości analizy środków wyrazu perceptywności w każdym z języków, zarówno rosyjskim jak i polskim – co nadaje pracy porównawczy charakter, a wiarygodność jej wniosków jest zagwarantowana także poprzez uwzględnienie przez autorkę osiągnięć gramatyki funkcjonalnej jako kierunku o szczególnym znaczeniu w językoznawstwie rosyjskim i obcym.

Stylistyka a leksykologia.

Związki, zależności,

metody. Studia o języku i

stylu artystycznym. Tom

IV, redakcja naukowa

Krzysztof Maćkowiak,

Cezary Piątkowski,

Oficina Wydawnicza UZ,

format 17x24, s. 142,

oprawa miękka

Publikacja, którą przedstawiamy Czytelnikom, stanowi kolejną, czwartą już tom Studiów o języku i stylu artystycznym – serii redagowanej przez zespół językoznawców związanych z zielonogórskim ośrodkiem akademickim. Pierwsze trzy tomy, które dotychczas się ukazały: Język i styl gatunków literackich oświecenia i romantyzmu (1995), Praktyka językowo-stylistyczna w tekstach artystycznych doby nowopolskiej (1997) i Przejawy potoczności w tekstach artystycznych (2001), redagował, przy wsparciu współpracowników z Zakładu Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze, prof. zw. dr hab. Jerzy Brzeziński. Obecnie, po przejściu Profesora na emeryturę, kontynuacji dzieła Mistrza podjęli się Jego uczniowie – pracownicy Zakładu Stylistyki i Gramatyki Historycznej Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Niniejszy tom zawiera trzynaście tekstów (dwanaście spośród nich stanowią artykuły naukowe, a jeden to publikacja o charakterze okolicznościowym), których autorami są badacze języka reprezentujący trzy polskie uczelnie: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytet Zielonogórski.

Tom otwiera okolicznościowy tekst pióra Jerzego Brzezińskiego, poświęcony pamięci doktora Pawła Sudera – przedwcześnie zmarłego zielonogórskiego językoznawcy. W osobistym wspomnieniu i ciepłych słowach autor – wieloletni przełożony, a zarazem kolega Zmarłego – przybliża sylwetkę nieodżałowanego Pawła. [...]

Na część naukową publikacji składają się natomiast artykuły językoznawcze, będące pokłosiem ogólnopolskiej konferencji Stylistyka a leksykologia: związki, zależności, metody. (Sesja, zorganizowana przez Zakład Stylistyki i Gramatyki Historycznej Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, odbyła się w dniu 19 maja 2006 roku w Zielonej Górze. Podczas obrad zostało wygłoszonych piętnaście referatów, z których dwanaście przedstawiamy w niniejszej pracy). Niemal wszystkie materiały

konferencyjne ogłoszone w tym tomie nawiązują do tematyki zapowiadanej w tytule sympozjum i książki. Opublikowane artykuły z jednej strony zawierają rozważania i dyrektywy teoretyczno-metodologiczne, z drugiej zaś skupiają się na analizie materiału leksykalnego, zaczerpniętego z tekstów zróżnicowanych pod względem chronologicznym i formalnym. W tomie pomieszczono zatem prace dotyczące perspektywy tekstologicznej w badaniach współczesnej poezji polskiej (współautorski artykuł Stanisława Bąby i Krzysztofa Skibskiego), stylistyki leksykalnej traktowanej jako dział leksykologii i pragmatyki (artykuł Macieja Grochowskiego), rangi danych leksykograficznych w analizach z zakresu stylistyki historycznej (artykuł Krzysztofa Maćkowiaka), leksykalnych wykładników: cech stylowych (współautorski artykuł Moniki Grzelki i Agnieszki Kuli), stylu gatunkowego (artykuł Marzanny Uździckiej), stylu artystycznego (artykuły Joanny Frejman o nazwie chromatycznej czarny w poezjach Brunona Jasieńskiego oraz Joanny Gorzelanej o wartości leksyki z kręgu rodziny w Hymnie do Boga Jana Pawła Woronicza), idiolektu pisarza (artykuł Piotra Kładocznego poświęcony osobliwym nazwom dźwięków w języku Stefana Żeromskiego), językowego obrazu grupy społecznej (artykuł Magdaleny Hawrysz na temat frazeologizmów i przysłów odnoszących się do księży i zakonników), zjawiska korekty wypowiedzi (artykuł Magdaleny Żabowskiej), semantyczno-formalnych uwarunkowań słownotwórczej serii analogicznej we współczesnym języku polskim (współautorski artykuł Krzysztofa Skibskiego i Michała Szczyszka). Dopelnieniem wymienionych studiów z zakresu słownotwórstwa, leksykologii, frazeologii, paremiologii oraz związanych z warstwą leksykalną rozważań stylistyczno-pragmatycznych są spostrzeżenia akcentujące rolę zjawisk fonicznych w tworzeniu wizerunku nadawcy wypowiedzi (artykuł Magdaleny Steciąg). Żyjemy nadzieję, że tom ten zostanie przez Czytelników przyjęty z zainteresowaniem i przychylnością, a lektura zamieszczonych w nim tekstów dostarczy wielu przydatnych i wartościowych informacji oraz zainspiruje do dalszych poszukiwań badawczych i dyskusji naukowych.

[ze Wstępu]

Bądź odpowiedzialny.
Wychowanie do
odpowiedzialności i
partnerstwa w rodzinie. Opis
programu edukacyjnego
i jego realizacji, redakcja
naukowa Krzysztof Wąż,
Oficina Wydawnicza UZ,
format 17x24, s. 254,
oprawa miękka

Niniejsza publikacja jest opisem programu edukacyjnego „Bądź odpowiedzialny – wychowanie do odpowiedzialności i partnerstwa w rodzinie”, jego realizacji i ewaluacji. W programie wykorzystano elementy amerykańskiego projektu edukacyjnego „Baby Think It Over”. Pomysł zastosowania

do realizacji celów edukacyjnych symulatora opieki nad niemowlęciem był dla nas podstawą do stworzenia całkowicie nowego, dostosowanego do polskich realiów edukacyjnych, kulturowych i światopoglądowych programu wychowania prorodzinnego.

Na świecie realizowane są różne typy wychowania seksualnego. W naszych pracach kierowaliśmy się zasadami, na których opiera się koncepcja wychowania seksualnego, traktowanego jako przygotowanie do małżeństwa i życia rodzinnego. Wiąże ona (w odróżnieniu od populacyjnego wychowania seksualnego, tradycyjnej, zdehumanizowanej edukacji seksualnej, omawiającej przede wszystkim biologiczny aspekt współżycia seksualnego, czy też liberalnej koncepcji wychowania do więzi międzyludzkiej i międzyosobniczego komunikowania się) szeroko pojmowane wychowanie seksualne przede wszystkim z przygotowaniem do pełnienia przyszłych ról małżeńskich. Przy czym wychowanie seksualne jest w tej koncepcji tylko składnikiem przygotowania do dorosłego życia w ogóle [...]

Pierwotny cel wdrożenia charakteryzowanego tu programu był związany z profilaktyką ciąży u nastoletnich dziewcząt (sprawstwa ciąży przez nastoletnich chłopców). W Polsce nie jest to zjawisko marginalne. W 2004 roku młodociane matki, tj. dziewczęta, które zaszły w ciążę przed ukończeniem 18 roku życia, stanowiły 5,8% wszystkich kobiet rodzących dzieci w tym okresie. Ciąża i poród nastolatki, ale również ojcostwo nastolatka, to trudna sytuacja dla nich samych, dla ich rodziców a przede wszystkim dla dziecka. Jest to z reguły efekt niewiedzy, wynik przedwczesnego rozpoczęcia współżycia płciowego i nieznajomości metod zapobiegania ciąży. Udział w programie miał – w zamierzeniu autorów – przyczynić się do korzystnej modyfikacji stosunku młodzieży do prokreacji i rodzicielstwa. Szczególnie zależało nam na tym, aby uczniów nie zniechęcać do rodzicielstwa, lecz – dostarczając im wiedzy i doświadczeń związanych z pełnieniem roli matki i ojca – uczynić ich myślenie o prokreacji i przyszłym rodzicielstwie bardziej odpowiedzialnym. Liczyliśmy także na to, że uczniowie nabędą podstawowe umiejętności niezbędne do sprawowania opieki nad małym dzieckiem, a także – na czym nam niezmiernie zależało – że w wyniku udziału w programie i podjęcia w domach rodzinnych rozmów, zwłaszcza z rodzicami, zostanie uruchomiony (zintensyfikowany) proces myślenia perspektywnego, proces planowania własnego życia rodzinnego i przyszłego rodzicielstwa.

Rozwiązania metodyczne zaproponowane w programie miały, ponadto, wzbogacić warsztat pracy nauczycieli wychowania do życia w rodzinie i zwiększyć atrakcyjność oferty edukacyjnej szkoły z tego zakresu.

Realizacji programu towarzyszyły badania naukowe. Miały one charakter diagnostyczny (podjęliśmy próbę zbadania stosunku nastolatków do rodziny, prokreacji i rodzicielstwa) oraz wdrożeniowo-ewaluacyjny (chcieliśmy zbadać zmiany w świadomości wychowanków, które wystąpiły w wyniku uczestnictwa w programie). W niniejszej publikacji prezentujemy rezultaty tych badań.

Program „Bądź odpowiedzialny – wychowanie do odpowiedzialności i partnerstwa w rodzinie” został zrealizowany w pierwszej, opisywanej tu fazie, w 24 szkołach zachodniej Polski. Był bardzo dobrze przyjęty zarówno przez uczniów, jak i ich rodziców oraz nauczycieli. Wzbudził też ogromne zainteresowanie mediów.

[ze Wstępu]

Naszej Koleżance
Pani Lucji Dratwińskiej
najserdeczniejsze wyrazy współczucia z powodu śmierci
Matki

składają
koleżanki i koledzy z Oficyny Wydawniczej i Zakładu Poligrafii
oraz pracownicy Uniwersytetu

JANINA KRAUPE-ŚWIDERSKA "MSZA H-MOLL J. SEB. BACHA CZ. I", 1982 R., WYM. 69,6 X 50 CM, LINORYT BARWNY

